
DIPLOMOVÁ PRÁCE

RUB A LÍC

MĚSTSKÉHO BLOKU

potenciál vnitrobloku

aneb vesnice ve městě

MARTIN SLÁDEK

ateliér doc. ing. arch. Jana Jehlíka

15119 ústav urbanismu, Fakulta architektury ČVUT Praha

LS 2012/13

ÚVOD

ZADÁNÍ
PROHLÁŠENÍ DIPLOMANTA
ANOTACE
POUŽITÉ ZDROJE

01 BLOKY

BLOK
VZNIK A ZÁNİK BLOKOVÉ STRUKTURY
JAK FUNGUJE A CO PŘINAŠÍ BLOK
SROVNÁNÍ BLOKOVÝCH STRUKTUR
VNITROBLOK - POTENCIÁL RUBU A LÍCE

02 PRAŽSKÉ BLOKY

FRAGMENTACE PRAHY
BLOKY Z VÝŠKY SCHWARZPLAN 1 : 50 000
ORTOFOTOMAPA 1 : 50 000
SCHWARZPLAN 1 : 25 000
ORTOFOTOMAPA 1 : 25 000

ČASOVÝ OS A VÝVOJE PRAHY
VÝVOJ STRUKTUR PRAHY
TYPY ZÁSTAVBY
VZTAH K VEŘEJNÉMU PROSTORU MĚSTA

ANALÝZY FRAGMENTŮ
DEJVICE
LETNÁ
HOLEŠOVICE
KARLÍN
VINOHRADY I
VINOHRADY II
ŽŮKOV
VRSOVICE
MUSLE A PANKRÁČ
SMÍCHOV

SOUHRNÝ
TYPY BLOKŮ V PRAZE
ANALÝZY BLOKŮ
ZÁVĚRY

03 VESNICE VE MĚSTĚ

CHARAKTER A KVALITA BYDLENÍ VE MĚSTĚ
INSPIRATIVNÍ OBRAZY

04 PRINCIPY

JAK VYUŽÍT POTENCIÁLU
DNEŠNÍ ZABÝDLOVÁNÍ VNITROBLOKU

KATALOG PRINCIPŮ
VYČISTĚNÍ,
OTEVŘENÍ, PODKOPÁNÍ
VĚZ, TERASY, DŮM-LINIE, PWILON,
ZASTAVĚNÍ, NADSTAVĚNÍ
SOURHN

05 REPREZENTANT

HISTORICKÉ MAPY BLOKU
DALŠÍ MAPY
RUB A LÍC - FOTOGRAFIE

06 APLIKACE

SCÉNÁŘE
POPIS SCÉNÁŘE
0 SOUČASNÝ STAV
1 OTEVŘENÍ - PARK
2 VRSTVENÍ - PLATFORMA
VESNICE VE MĚSTĚ
3 OBRÁCENÍ NARUBY - PAVLAČE
4 ZAHUŠTĚNÍ - ZÁSTAVBA

NÁVRH - APLIKACE V DETAILU
VESNICE VE MĚSTĚ
SROVNÁNÍ

3 PŘEKRYTÍ BLOKU - VRSTVENÍ
MĚŘITKA ZÁSAHŮ
ZÁSAHY
VIZE
OBRAZY
VÝKRESY

4 ZAHUŠTĚNÍ BLOKU
MĚŘITKA ZÁSAHŮ
VIZE
OBRAZY
VÝKRESY

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **Martín Sládek**

datum narození: 7. 11. 1986

akademický rok / semestr: 2012 – 2013 / LS

ústav: 15119 ústav urbanismu

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Jan Jehlík

téma diplomové práce: **Revitalizace vnitrobloku Vinohrady**~~anotace~~ **Rub a líc městského bloku**

1/ Tématem k řešení je revitalizace pražského vnitrobloku jako zdroje bohatého obytného prostředí. Účelem diplomové práce je nalezení optimální měřené formy využití a proslovové skladby vnitrobloku, analýza zbudování a popis jeho základních složek a projevů (proslovové, sociální apod.) a jeho vliv na chování okolního města. Tedy pomocí teorie, analýzy a návrhové aplikace předvést přiměřenou odpověď na potřebu nedrobného (např. sociálního) bydlení v centru města. Pojem „sociální“ zde přitom znamená spíše výzram „samaritů“ či „pospolitosť“ ve smyslu například venkovském. Jedná se o soudobou proměnu města ve směru od vnitrobloku přes blok až k sídli, přiměřeně reagující na současné způsoby života ve městě.

2/ Výsledkem práce bude katalog vzorových přístupů s příkladem konkrétního obsahu těchto přístupů s ohledem na charakteristické vlastnosti individuální lokality. Katalog bude standardně strukturován (např. krycí listy) a bude obsahovat informace s odkazy na původní data a projekty ve vazbě na pražský kontext. Další částí bude analýza vybraných typických pražských bloků (blokové struktury širšího centra). Prosetřivostivím konfrontace této analýzy s vhodných zahraničních příkladů (viz katalog) bude koncipována zlepšení současného stavu. Konečným výstupem bude proto typologie soudobého bloku usazená na doslavných a rekonstrukčních bloků stávajících.

Práce bude zpracovávána v těchto měřítcích:

a) Kontext	1:2000 - 5000 (poloha, vazby)
b) Širší vztahy	1:1000 (lokality, sousedství)
c) Řešené objekty – půdorys, řezy, pohledy	1:500 (parter, typická patra, struktura)
d) Výšaky - podorysy, řezy, pohledy	1:200 (ukázky typických částí)
e) Schémata a diagramy – provozní, funkční využití, veřejný prostor	
f) Vizualizace – perspektivy, axonometrie, fotodokumentace typů	
g) Detaily – nezbytné pro účinek práce	

Práce bude strukturována v těchto rovinách:

- Struktura oblasti, poloha místa
- Celkové urbanistické řešení
- Architektonické řešení jednotlivých objektů a prostorů

Práce bude mít tyto přílohy:

- Portfólio s průvodní zprávou (základní údaje, bilance, popis analýzy, konceptu a návrh) včetně relevantními výkresy v příslušném zmenšení, fotodokumentaci a případně ukázkou referenčních projektů
- Výkresy dle pořadků FA ČVUT (2xA0 nebo 4xA1) – toto měřítko platí i pro výkresy 1:500

3/ Součástí práce bude fyzický model blokových struktur v měřítku 1:500

Poznámka: měřítko výstupů mohou být po konzultaci výjimečně upravena, změna ovšem odůvodněna v závěrečné zprávě a bude potvrzena vedoucím práce.

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

28/11/12 *Jan Jehlík*

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT:

Bc. Martin Sládek

AR 2012/2013, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

RUB A LÍC MĚSTSKÉHO BLOKU.

BACK AND FRONT OF THE PERIMETER BLOCK

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	doc. ing. arch. Jan Jehlík	15119 Ústav urbanismu
Oponent práce:		
Klíčová slova (česká):	blok, vnitroblok, Praha, prostředí, architektura, urbanismus, principy	
Anotace (česká):	<p>Důležitě je pro mě téma města. Města bez zbytku obytného. Ideálovou, časem osvědčenou, městskou formou, je blok. Ten má ale právo na to se v čase vyvíjet a přizpůsobovat současným potřebám.</p> <p>Blok má dvě tváře. Rub a líc.</p> <p>Můj přístup k městskému bloku je zevnitř směrem ven.</p> <p>Hlavním tématem zájmu je vnitroblok, jako neformální prostředí, kde odhaluji největší potenciál.</p> <p>Tvorba prostředí je architektura. Tato práce je o architektuře vnitrobloku.</p>	
Anotace (anglická):	<p>This thesis is about a city. Living city of Prague. The mostly adored city form nowadays is a perimeter block. Unfortunately in Prague stucked in time. Basically I am trying to reveal the potential of inner courtyards of perimeter blocks. It is about the revision of the living environment bottom up.</p>	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 24. května 2013

Bc. Martin Sládek

OBYTNÝ MĚSTSKÝ BLOK

RUB A LÍC

Důležité je pro mě téma města. Města bez zbytku obytného. Idealizovanou, časem osvědčenou, městskou formou, je blok. Ten má ale právo na to se v čase vyvíjet a přizpůsobovat současným potřebám.

Blok má dvě tváře. Rub a líc. Můj přístup k městskému bloku je zevnitř směrem ven. Hlavním těžištěm zájmu je vnitroblok, jako neformální prostředí, kde odhaluji největší potenciál. Tvorba prostředí je architektura.

Práce je v principu akontextuální, přesto se snaží najít vnitřní logiku na základě fungování konkrétního pražského bloku.

POUŽITÉ ZDROJE LITERATURY

Urban Forms, The Death and Life of Urban Block,
S. Kenosa, 2005

The Dutch urban block and public realm
Samuels, Paneral, Castex, Depaulo, 2004

Urban transformations
Ruby Press, Berlin, 2008

Urbanismus světových velkoměst, 1. díl, Praha,
Jiří Hůza, 2003

Revitalizace vnitrobloků Brno 2011,
vnitroblok šumavská_koumnicková_šeleпова_pod_káštany
vnitroblok rybářská_poříčí_křivčovic_letňovského
urbanisticko-architektonická studie, ing. Klára Zahradníčková a ing. arch. Rudolf Grimm

Metodika zapojení veřejnosti do revitalizace vnitrobloků,
Kadae PartnersM, Brno 2011

Metodika regenerace obytného vnitrobloku,
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Růhonice 2008

Život mezi budovami – Užívání veřejných prostorů,
Jan Gehl, 1998

Deset důvodů pro městskou blokovou zástavbu, Martin Kloda
<http://kloda.blog.respektihned.cz/2013/>

Volume 21, The Block
magazín, 11/2009?

geoportal.praha.cz
mapy Prahy

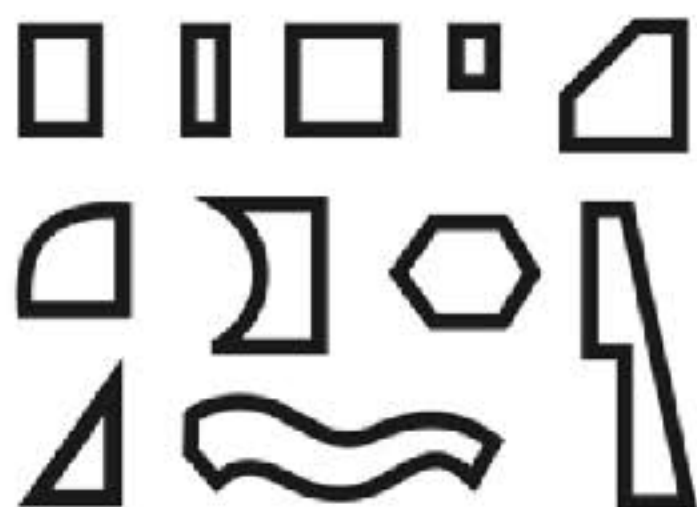
územně analytické podklady Praha
www.urm.cz

here.com
3D mapy

Armelle Caron, urban pattern
<http://www.armellecaron.fr/art/index.php?page=images>

wikipedia.org

"A city block, urban block or simply block is a central element of urban planning and urban design. A city block is the smallest area that is surrounded by streets."

wikipedia.org

BLOK

Blok je mezi architekty vnímán dle úvodní anglické definice jako plošná jednotka souboru stavebních parcel.

Ale také jako typologický druh specifické třidimenzionální struktury určitých vlastností a kvalit.

(v angličtině perimeter block)

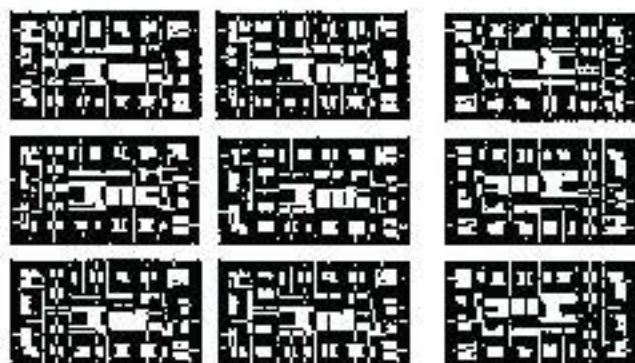
"A perimeter block is a type of city block which is built up on all sides surrounding a central space that is semi-private. They may contain a mixture of uses, with commercial or retail functions on the ground floor. Perimeter blocks are a key component of many European cities and are an urban form that allows very high urban densities to be achieved without high-rise buildings."

wikipedia.org

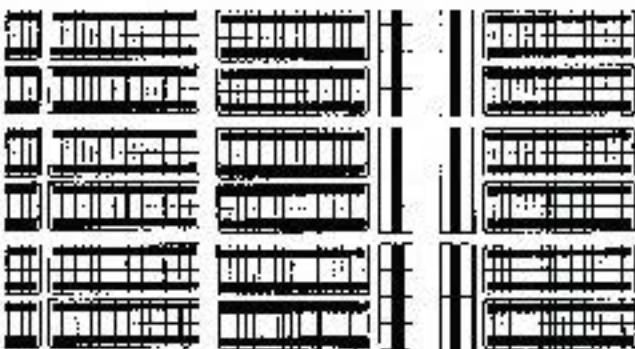
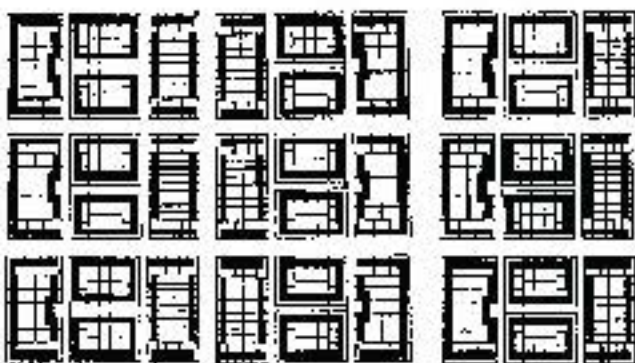
V této práci se věnuji bloku ve smyslu druhém - perimeter block.

Jako městské struktury, kterou lze považovat za konečnou, a která je vnímána ve městě pozitivně pro své městotvorné vlastnosti směrem navenek.

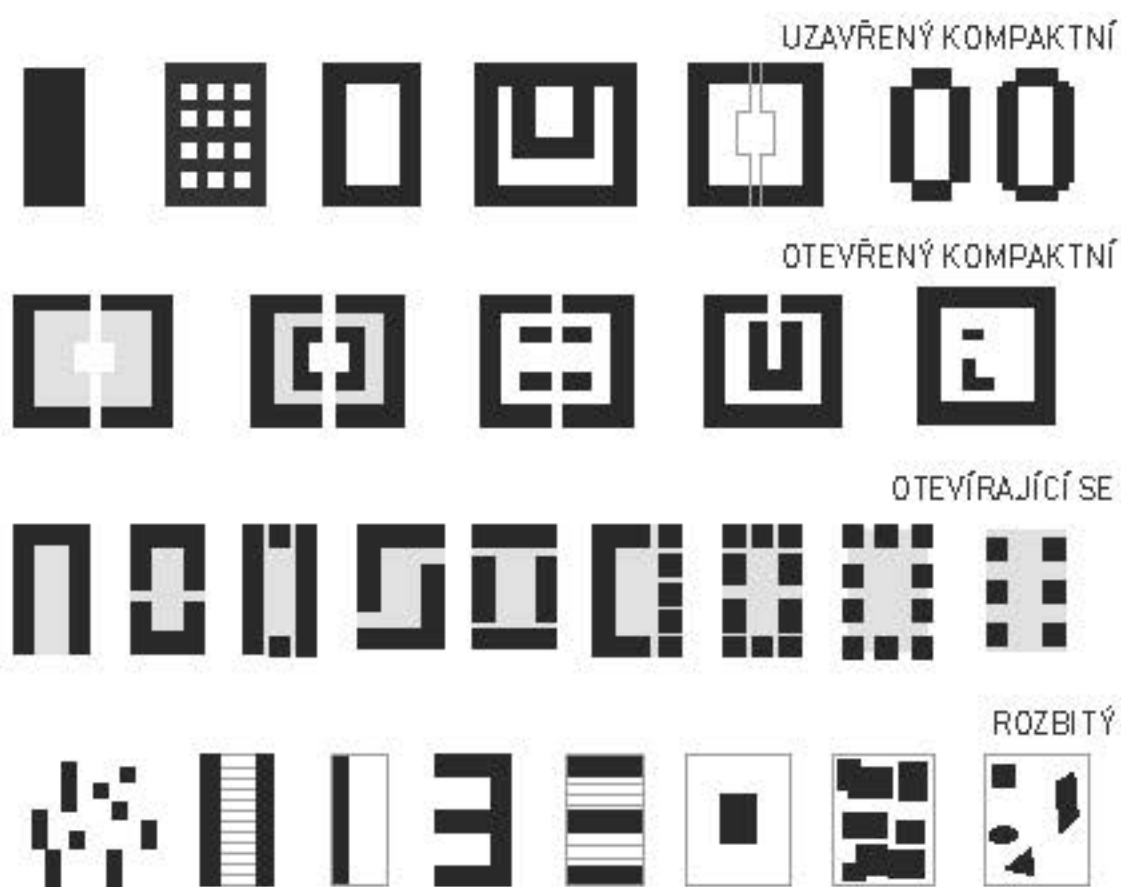
Zajímají mě proto projevy jiné, ty směrem dovnitř struktury.

Blok jako určitý typus zástavby vznikl na konci devatenáctého století a zanikl se vstupem modernistů do měst. Popření významu ulice popřelo jeho význam jako takový. Došlo k úplnému postupu až k otevření.

TYPY BLOKU

ilustrační foto

Deset důvodů pro městskou blokovou zástavbu, Martin Kloda

<http://kloda.blog.respektilhned.cz>, 2013

-nejefektivnější forma zástavby, struktura domů do městských bloků je historicky ověřená struktura využití prostoru

-jasné delimitované rozhraní veřejného a soukromého prostoru; veřejný městský prostor jsou ulice, náměstí a parky. Tady se koncentruje městský život, v každém z uvedených prostorů je trochu jiný. Ulice není park a park není ulice.

-přechod veřejný prostor - parker a vnitrobloky, přechod mezi veřejnou a soukromou sítí, bez kterého by byly ulice pusté. Zejména vnitrobloky jsou pro život města extrémně důležité, protože umožňují svobodně doplnit městského života rozmanitými funkcemi - od společného oddychového prostoru přes kavárny, kulturu po atelier, dílny a sídla firem. Předelineovaná rozvolněná struktura toto vůbec neumožňuje.

-správná míra podobnosti, různorodosti a kontextu; domy v blocích si bývají podobné - výškou, parcelací, členěním, materiály. Přitom jsou dostatečně různorodé, asi tak jako lidské obličej. Přesně to na co jsme od přírody zvyklí.

-proměnlivost struktury; bloková zástavba je flexibilní v půdorysné i výškové struktuře. Uliční čára může být například závislá na výšce římsy - vyšší dům ustupuje dozadu, vzniká typická rozskákanost. Do blokové struktury jsou vkládány významnější individuální budovy - dříve obvykle veřejné: školy, pošty, radnice, divadla, sokolovny... Vyšší je zvláštní "krystalizační" centra.

-proměnlivost v čase; jednotlivé domy v bloku umožňují postupnou výstavbu i následnou obnovu a přizpůsobivost, jaká je u velkých monoblokových paláců mnohem těžší. Rozložení staveb do delšího času posiluje kontinuitu a kontext města.

-jednoduchý regulační plán; struktura města delimitovaná několika základními parametry: nezastavitelný a zastavitelný prostor, velikost parcelace, uliční čára závislá na výšce římsy. Vše ostatní je předelineovanost, která opouští měřítko urbanismu a sklouzává do individuálních řešení jednotlivostí. Koeficienty územní a funkční plochy jsou naprostá zvrácenost.

-architektura bez velkých gest; pražské čtvrti 19. a 20. století vznikaly převážně prací obyčejných stavitelů. Naprostá většina domů jsou ukázky velmi solidního stavitelství. Rozdělnější avantgardní rozvolňované struktury dopadají mnohem hůře. Příjemný městský prostor vzniká bez velkého předvádění se.

-husitské osídlení = koncentrace energie; Praha - Staré Město 1173 - 1400 obyvatel, Vinohrady - současnost - 320 obyvatel, panelové sídliště - 220 obyvatel, vilová čtvrt - 40 obyvatel, satelitní suburb - 20 obyvatel. Energie města je přímo závislá na počtu obyvatel a prostoru, ve kterém se pohybují. Nejživější jsou historická centra a městské bulváry. Jakmile se struktura prolomí do otevřených prostorů, energie unikne jako vzduch z prasklé duše.

-sociologický kontext; avantgardní vize stavebních měst vycházely z dobové zdušenosti přelidněných pavlačí. Sídlit se sice započítá velký počet bytů, ale s novým neměstským typem prostoru. Paradoxně umožnila zvýšení standardu a mnohem větší atraktivitu bydlení ve starší zástavbě. Čeny bytů jsou ostatně výmluvným důkazem, jak je klerá část města atraktivnější. Kupodivu značná část architektů a většina developerů dodnes zapouště aplikuje neměstské avantgardní modely.

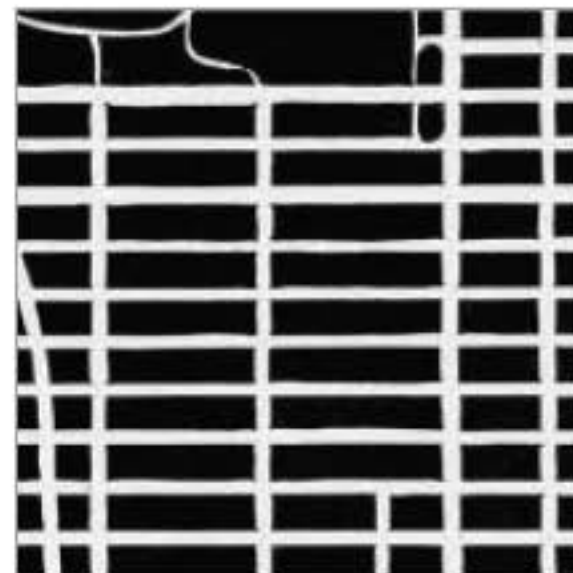
údaje o husitské osídlení podle knihy Sídelní kaše - Pavel Hnilůčka, ERA 2005

mnichov

paříž

new york 250x60m

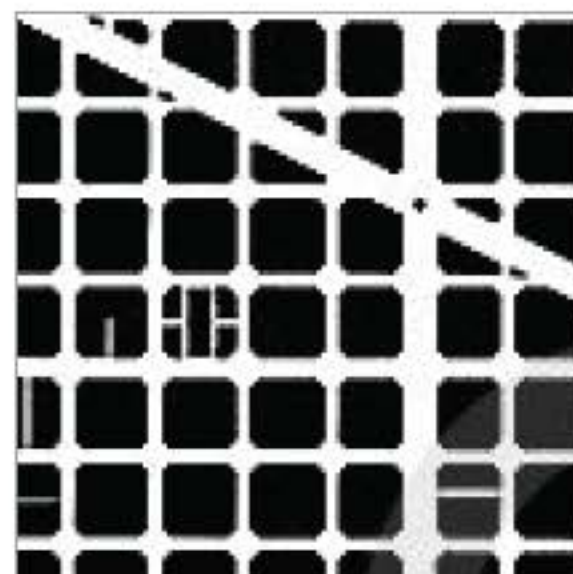
vídeň

amsterdam 80x180

berlin

barcelona 100x100m

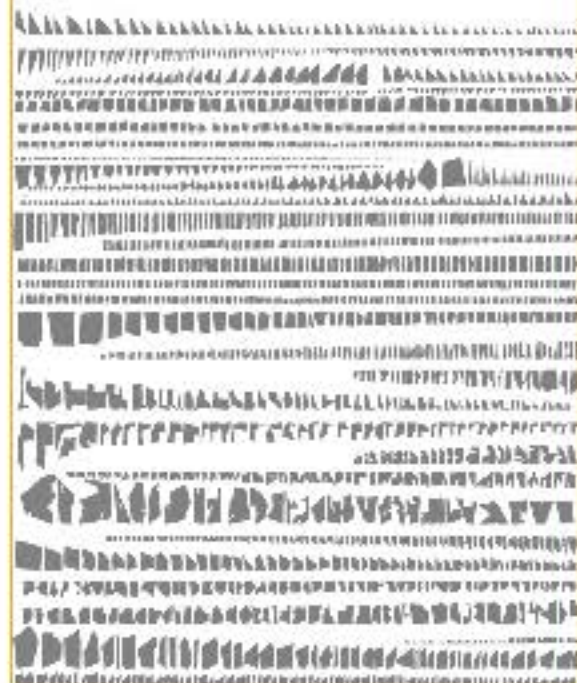
praha

BERLIN

NEW YORK

PAŘÍŽ

PRAHA

Praha je fragmentovaná. Jednotlivé lokality velké Prahy vznikaly pod vlivem jedinečné morfologie. Pláň a Blok se tak do formy ly a modifikovaly. Což je mimo jiné důsledkem univerzálnosti této struktury.

Opletalova ulice, Praha, ilustrační foto

RUB A LÍC

Bloky mají rub a líc. Chovají a tváří se jinak směrem do ulice a jinak směrem do vnitrobloku.

Důležité není pouze to, jak se blok chová směrem k ulici, k městu, jak utváří veřejný prostor.

Důležité je také, jak se chová uvnitř, ke svým obyvatelům, případně návštěvníkům. Jde o pohled na město z jeho vnitřní strany.

pražský vnitroblok, ilustrační foto

VNITROBLOKY

Vnitrobloky jsou důležitou vrstvou měst. Současné tendence zájmu o veřejný prostor končí u ulic a náměstí. Vnitrobloky ale přijdou na řadu hned v zápětí.

Vnitroblok funguje, jako neformální prostor spojený s určitou komunitou lidí.

Obě tyto vlastnosti jsou zásadní.

Neformálnost je synonymem pro obytnost. Je to místo, kde se může kdokoliv projevit. Sdílení prostoru je také klíčové. Lidé jsou nositeli znalosti tohoto území.

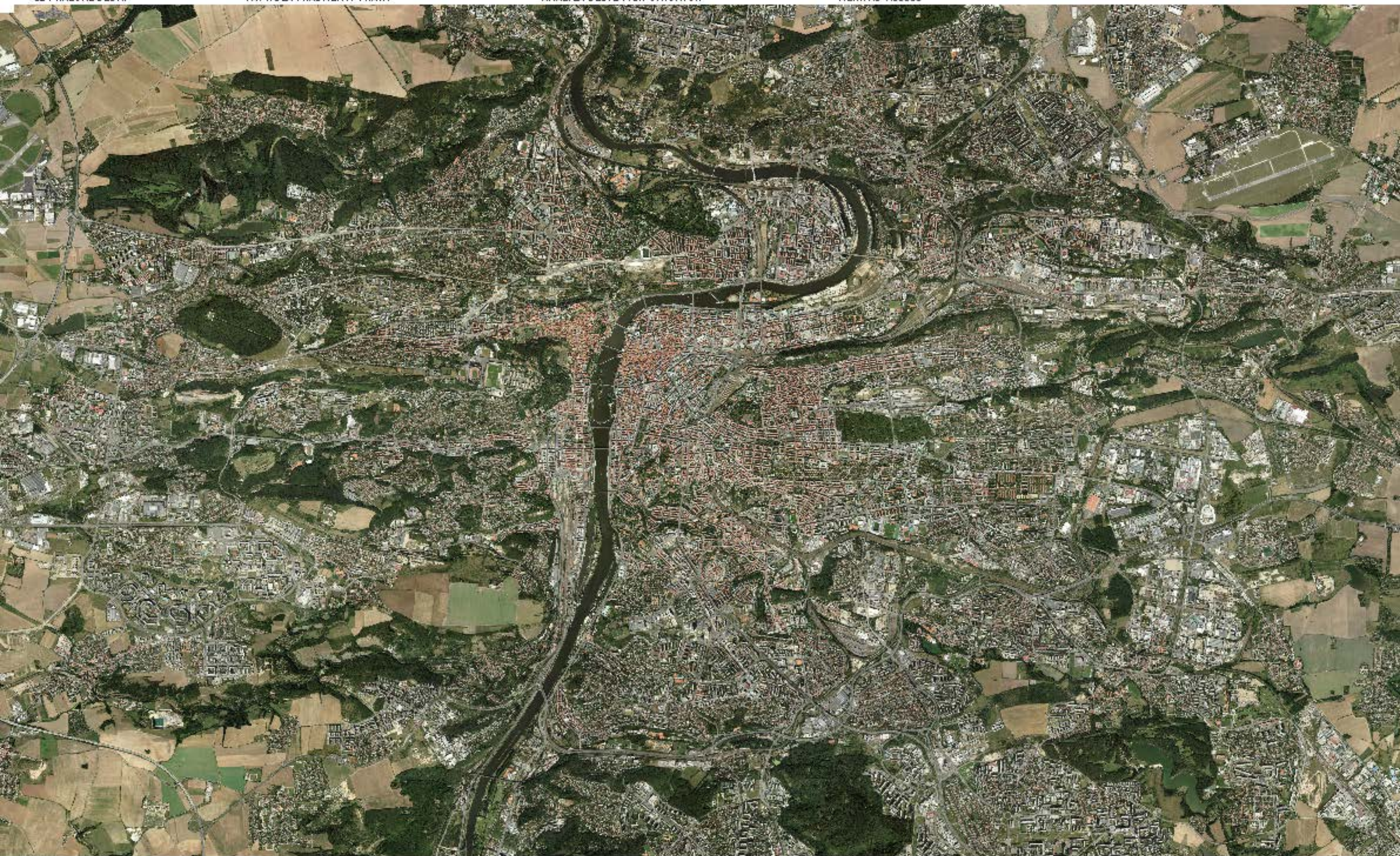
PRAŽSKÉ BLOKY

FRAGMENTY

Pražské bloky jsou rozmanité.

Rozhodl jsem se zaměřit na blokovou strukturu první poloviny 20. století. Díky způsobu vývoje, který byl autonomní, je tato množina dostatečně pestrá a tím i reprezentativní. Jak pro fázi analytickou, tak pro fáze pozdější.

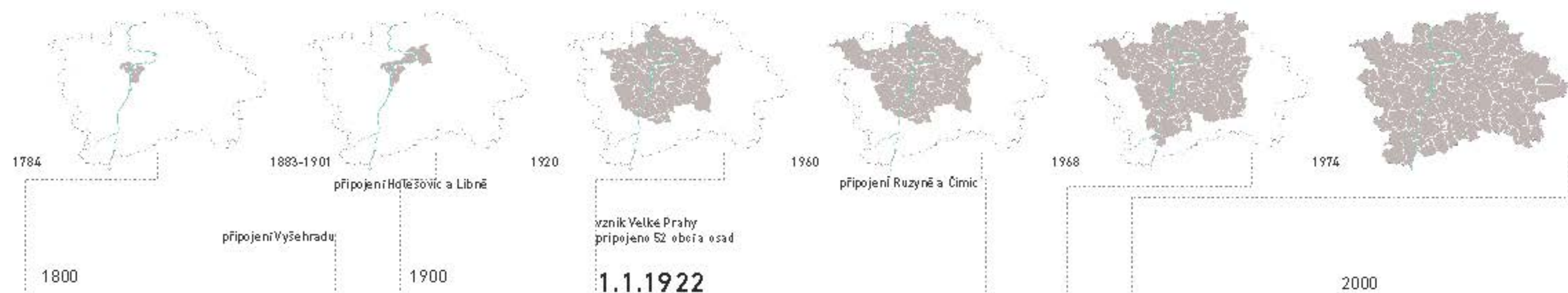

ORTOFOTO MAPA PRAHY

ÚZEMNÍ RŮST KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ PRAHY

VÝVOJ SÍDELNÍ STRUKTURY PRAHY

1850

prudký nárůst obyvatel

- +KARLÍN
- +SMÍCHOV
- +HOLEŠOVICE-BUBENEČ
- +VINOHRADY
- +ŽIŽKOV
- +DEJVICE
- +NUSLE
- +...

1950

1990

2007

31. 12. 2012 bytů 1 246 780 obyvatel

1200

1000

800

600

400

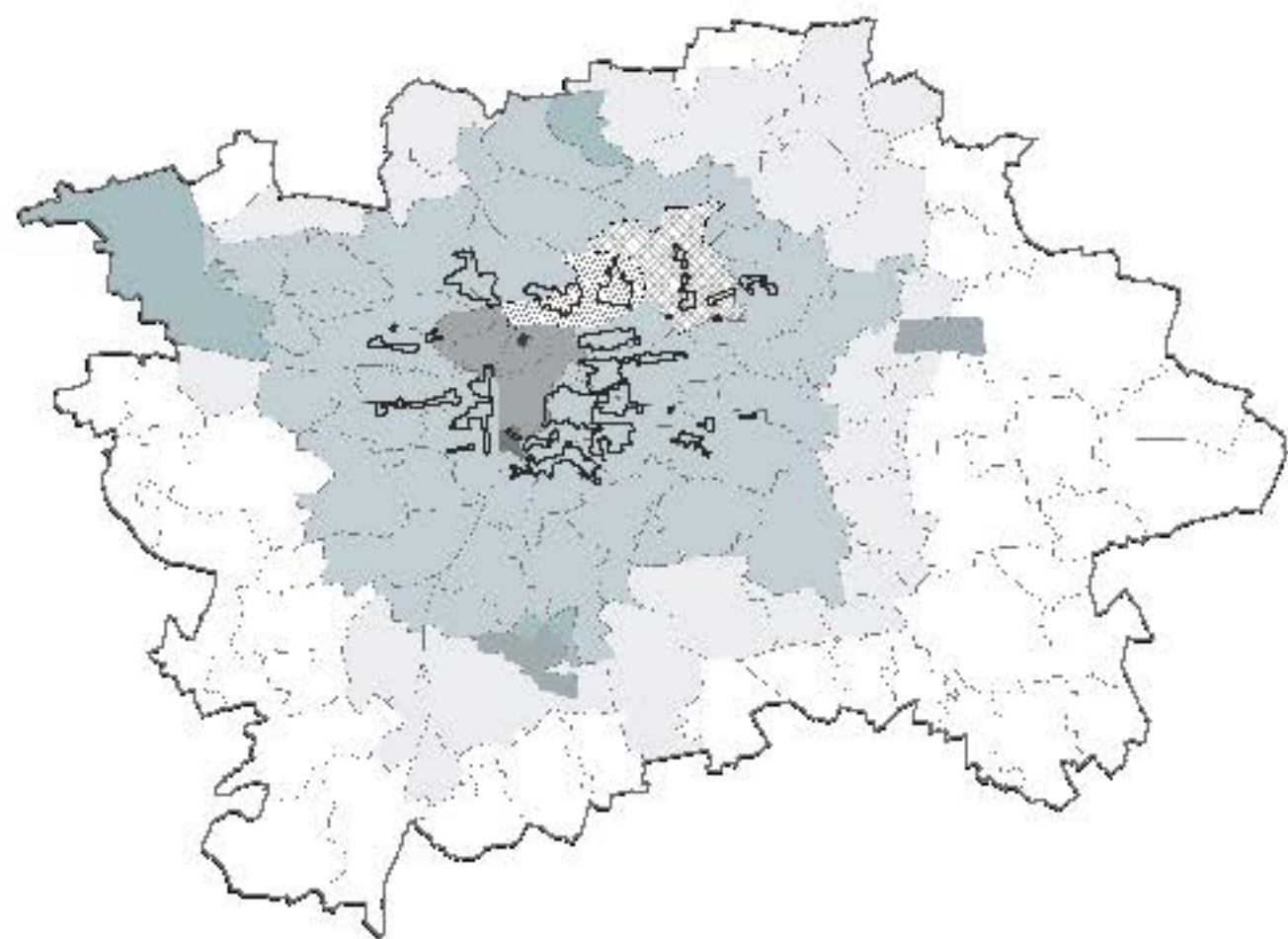
200

0

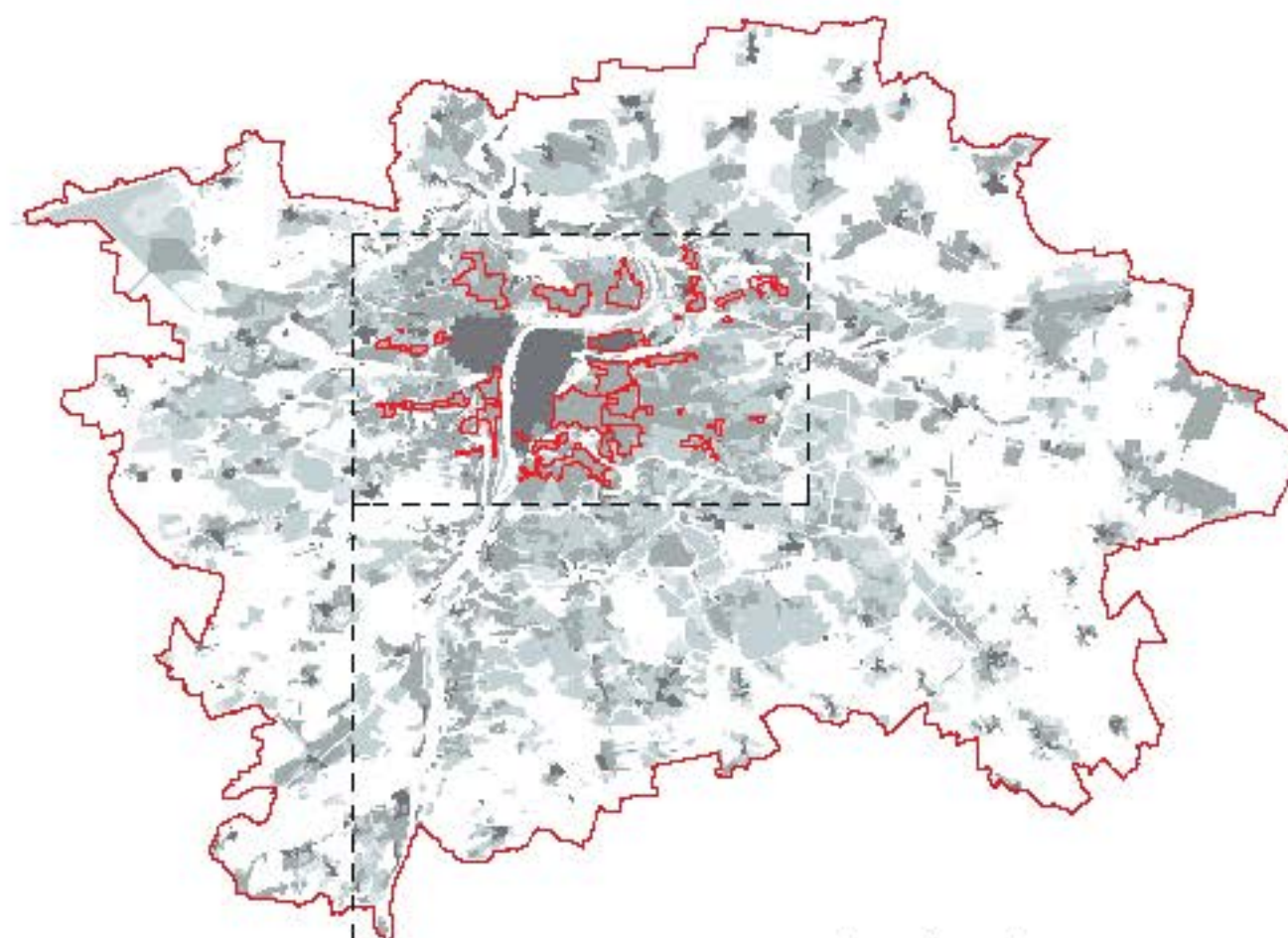
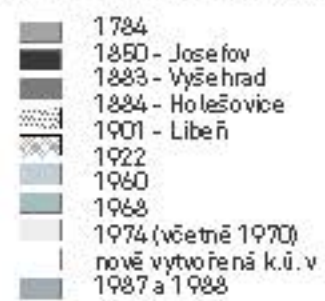
tisíce obyvatel

NÁRŮST POČTU OBYVATEL MĚSTA PRAHY

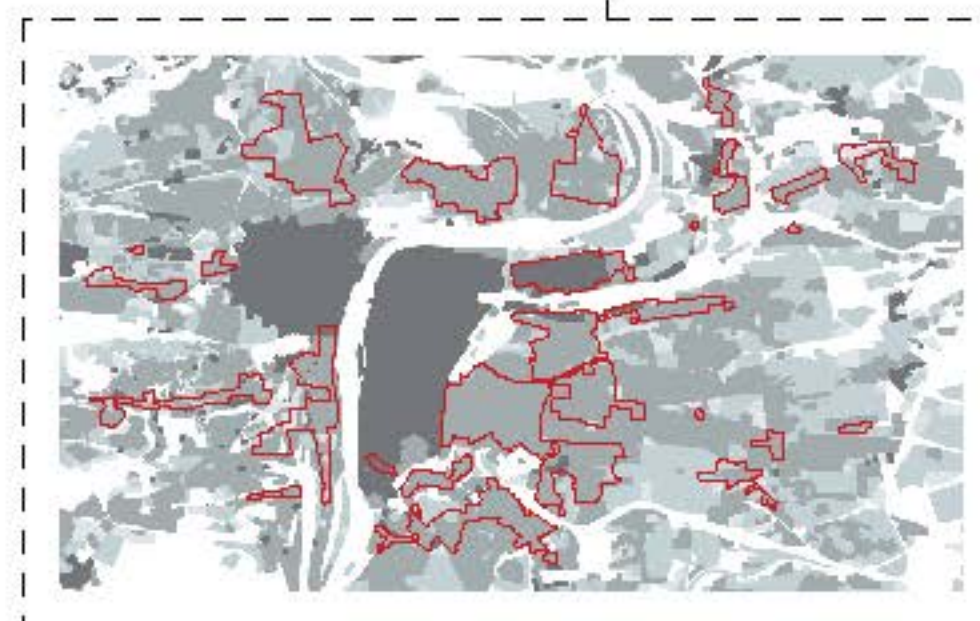
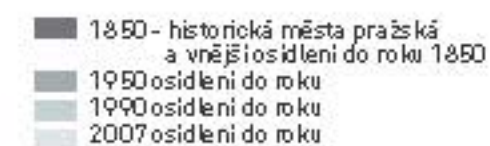
VÝVOJ PRAHY NA ČASOVÉ OSE

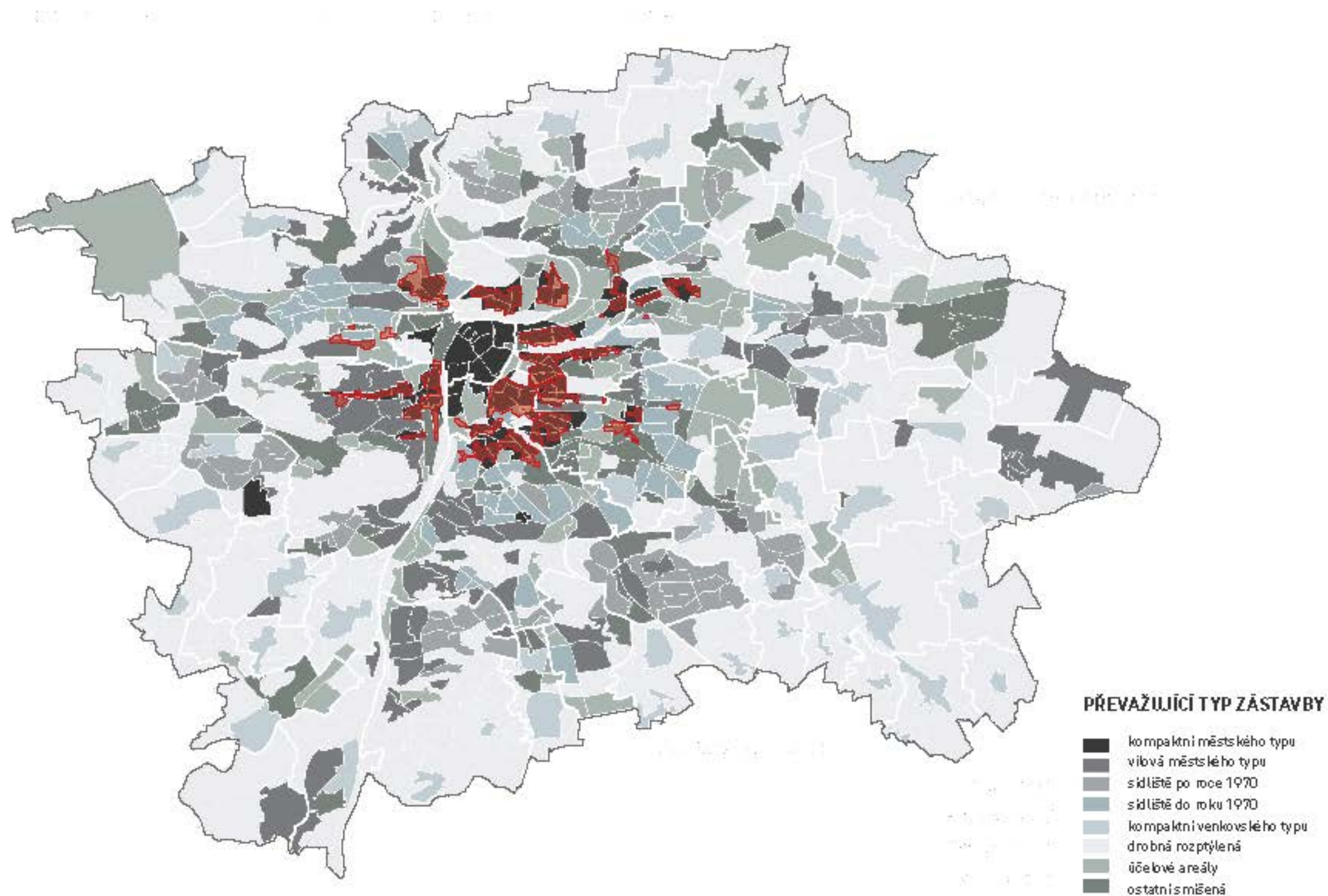
ÚZEMNÍ RŮST PODLE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ

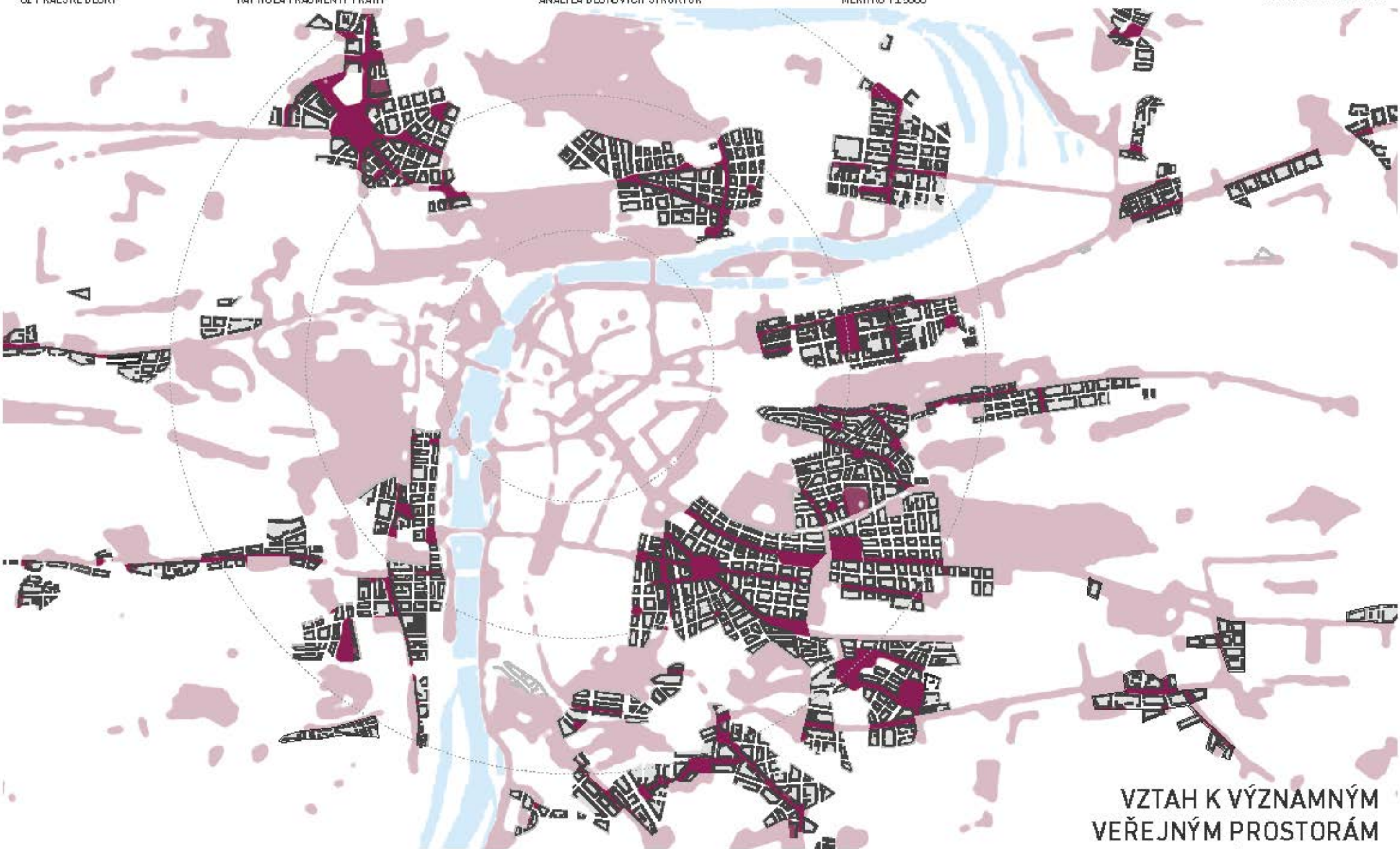
VÝVOJ SÍDELNÍ STRUKTURY PRAHY

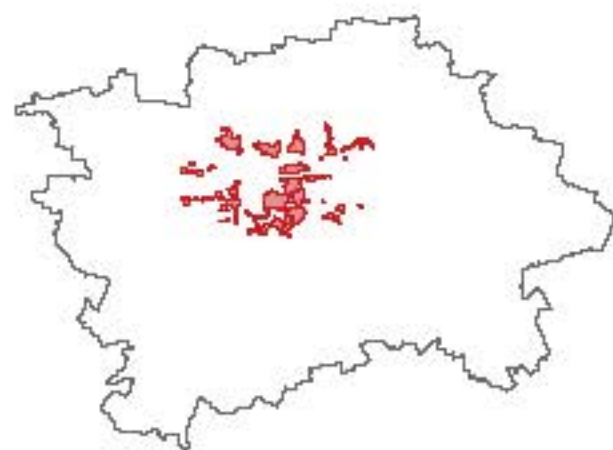
VÝVOJ PRAHY

TYPY ZÁSTAVBY V PRAZE

VZTAH K VÝZNAMNÝM
VEŘEJNÝM PROSTORÁM
MĚSTA PRAHY

Blokové struktury vznikly za hradbami historické Prahy. Ne všude byly výhodné podmínky pro vznik. Topografie, morfologie a dostupnost řeky určovaly vývoj. Zrušením barokních hradeb byly vesměs hromadně připojeny k Praze roku 1922.

**BLOKOVÉ
FRAGMENTY PRAHY**

Dejvice byly postaveny podle jednotného plánu Antonína Engela. Na vídeňském základu vznikl velkorysý urbanistický koncept. Centrem je Vítězné náměstí. Bloky jsou v souhrnu největšími v Praze.

DEJVICE

982,103 m²

oblast kompaktní blokové zástavby

488,884 m²

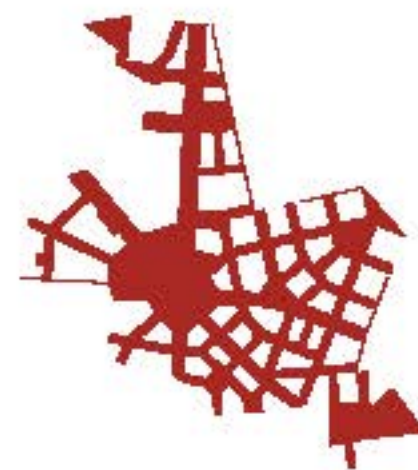
paterna

318,856 m²

struktura

32,5%

493,219 m²

veřejný prostor

50.2%

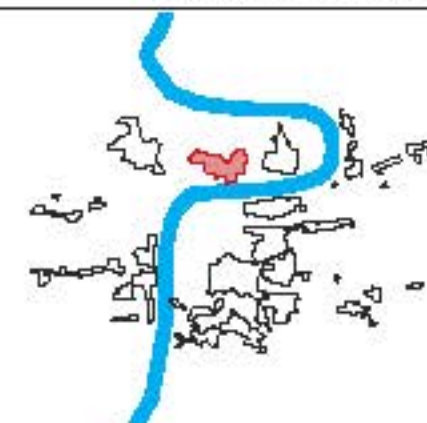

170,028 m²

vnitrobloky

17.3%

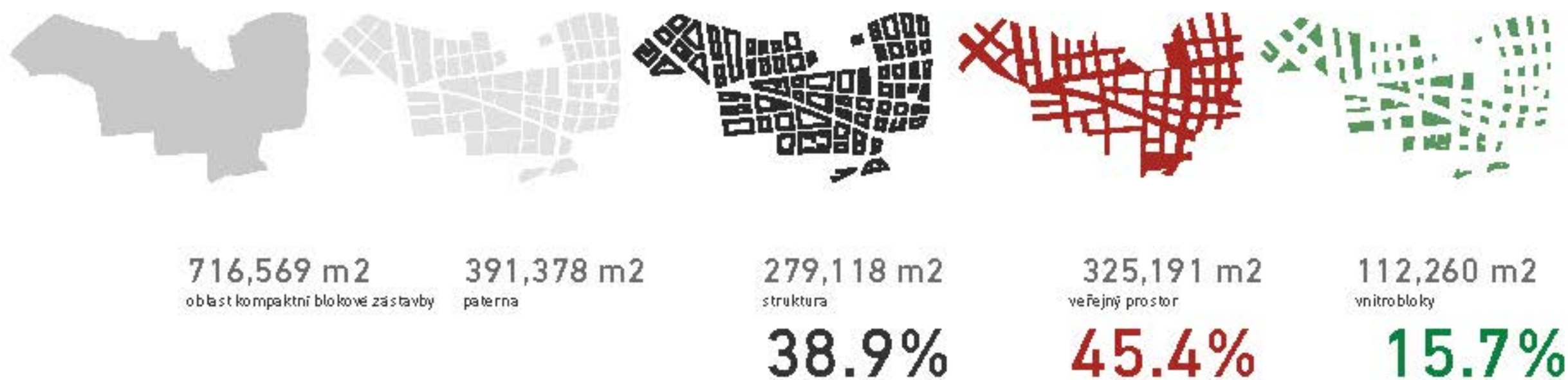

Holešovice - Bubny (1850 sloučeny) byly připojeny k Praze jako vůbec první obec roku 1884. Letenská pláň je situována na návrší, mezi Letenskými sady a Stromovkou.

Struktura se rozvíjí od Letenského náměstí, které je v současném stavu zastavěno supermarketem. Bloky jsou kompaktní, malé, vyskytují se ale i opačně extrémní velikosti.

LETNÁ

Původně malá zemědělská osada se stala zastavěním vltavského meandru jedním z nejdůležitějších industriálních předměstí Prahy.

Jako součást lokality Holešovice - Bubny byly připojeny k Praze roku 1884. Lokalita je byla a je formována významnými prostory jatek (Holešovická tržnice) a Výstaviště.

1928 Libeňský most

Charakteristické jsou industriální bloky s vysokým poměrem zastavění vnitrobloků.

626,250 m²

oblast kompaktní blokové zástavby

347,364 m²

paterna

199,302 m²

struktura

31.8%278,886 m²

veřejný prostor

44.5%148,062 m²

vnitrobloky

23.7%

Karlín byl jako jediný z pražských fragmentů založen na klasicistním plánu pravidelného šachovnicového půdorysu (1816). Bloky jsou zde v široké škále. Od největších se zastavěnými vnitrobloky, přes bloky podlouhlé na úpatí vrchu Vítkova, až po bloky kompaktní, klasické.

KARLÍN

590,309 m²

oblast kompaktní blokové zástavby

378,775 m²

paterna

253,931 m²

struktura

43%

211,554 m²

veřejný prostor

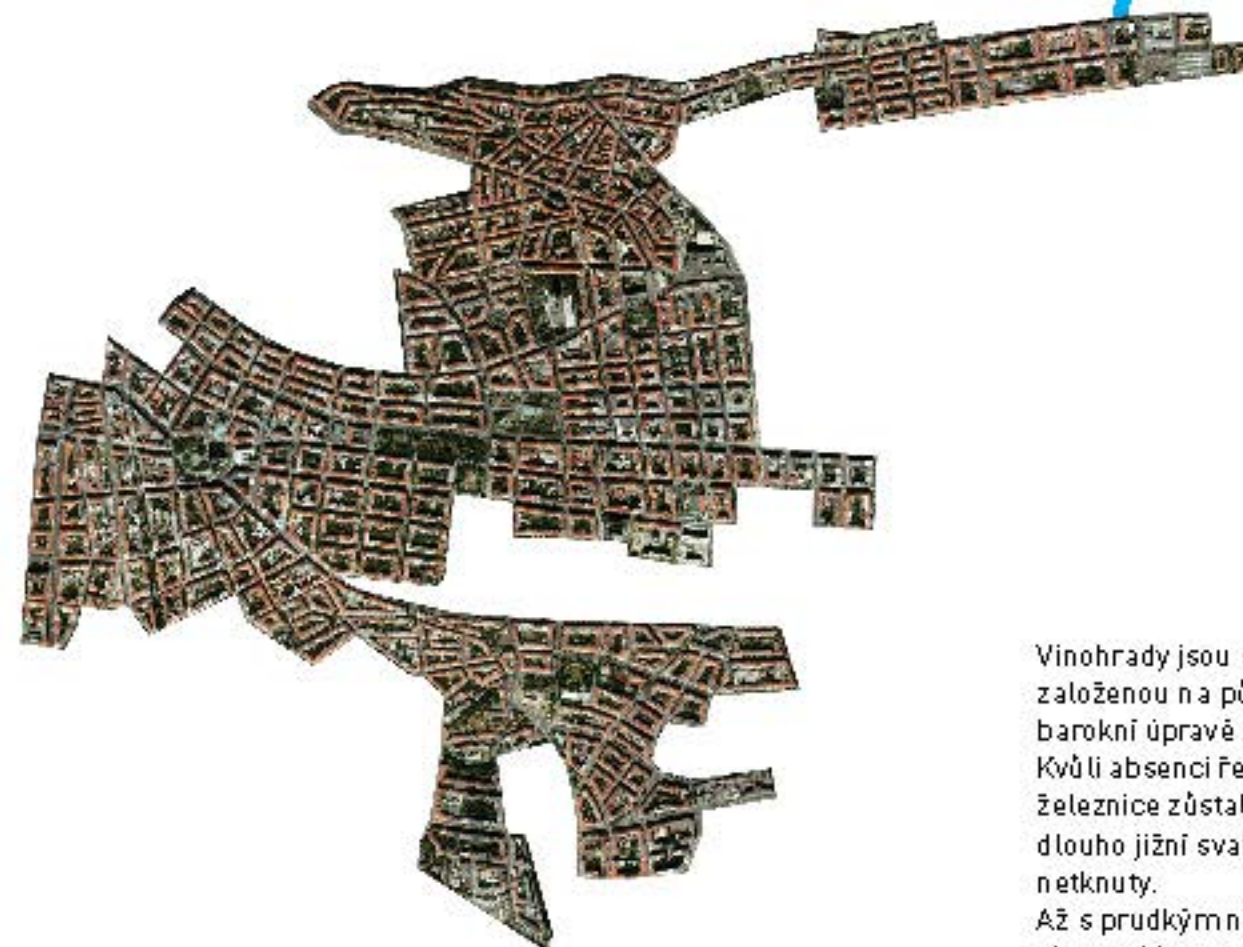
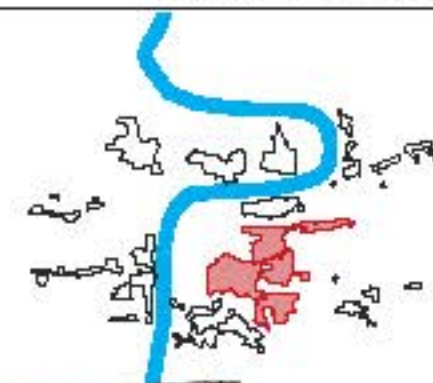
35.8%

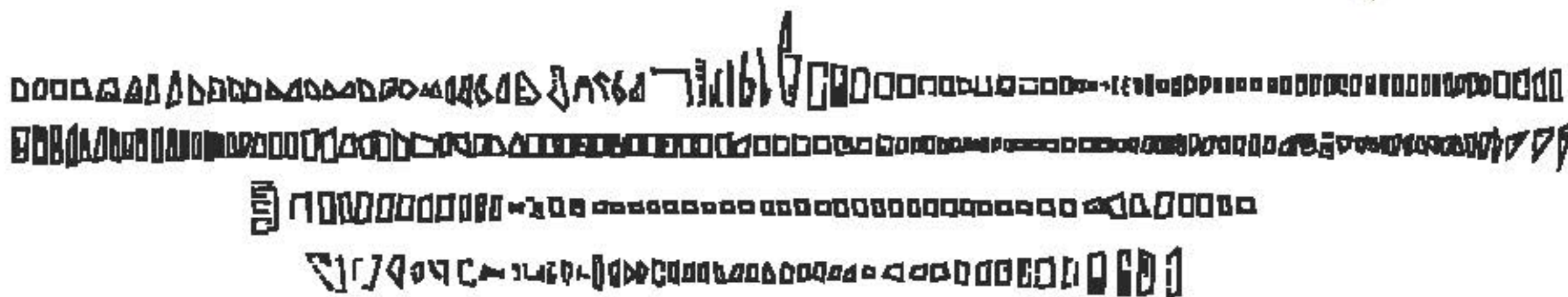
124,844 m²

vnitrobloky

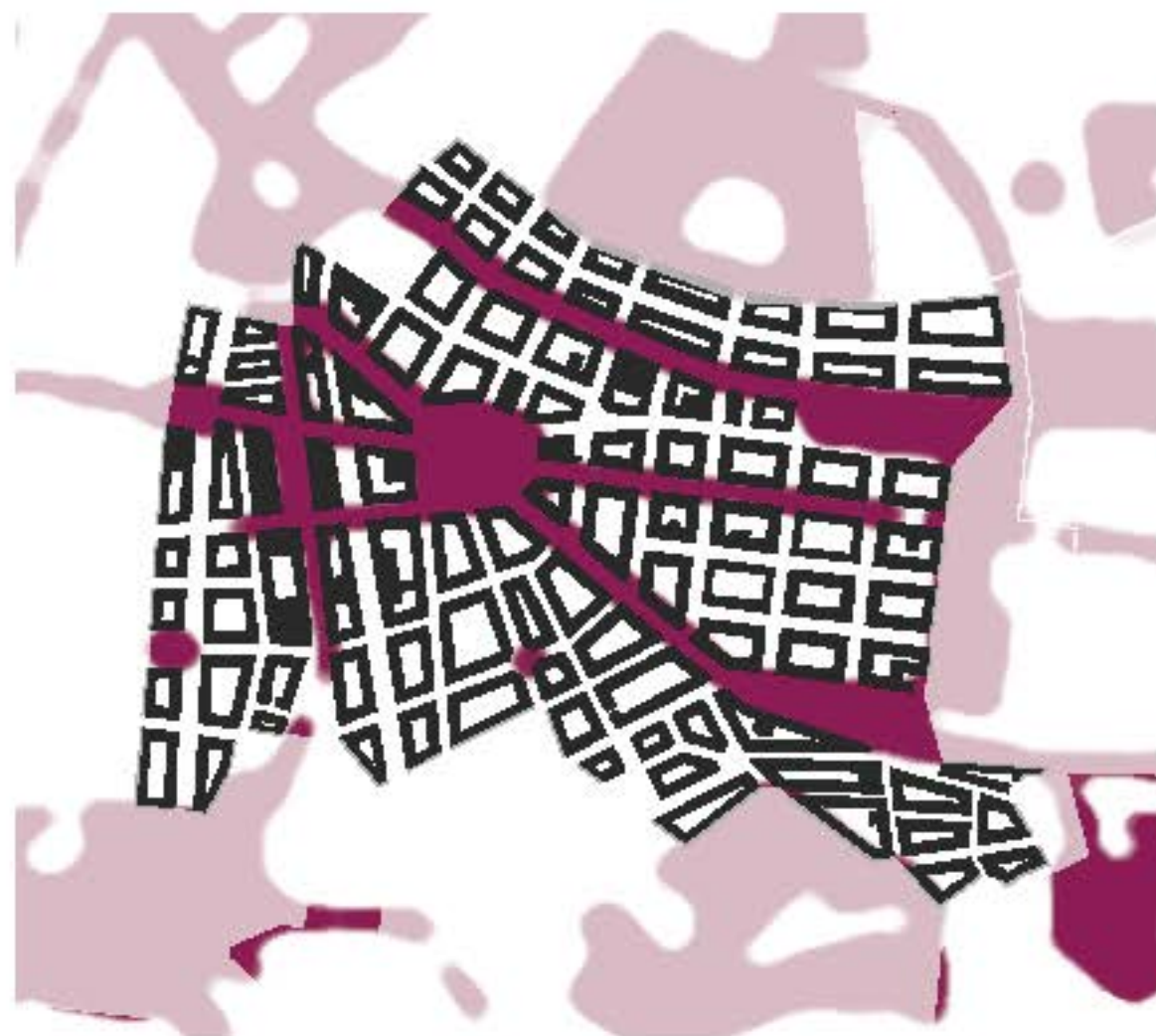
21.2%

Vinohrady jsou strukturou založenou na původní barokní úpravě krajiny. Kvůli absenci řeky a železnice zůstaly poměrně dlouho jižní svahy vinohrad netknuty. Až s prudkým nárůstem obyvatel koncem 19. století se z nich stala největší kompaktní bloková struktura na území Prahy. Lze však nalézt určitá místní specifika.

VINOHRADSKÝ CELEK

Část Vinohrad postavená na topografii Wimmrových alejí s centrem na Náměstí Míru. Blokova struktura je homogenní a kompaktní s historizujícími domy jednotné typologie.

VINOHRADY I

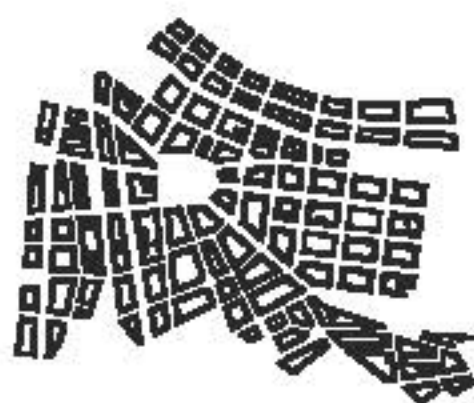

1 202,447 m²
oblast kompaktní blokové zástavby

653,053 m²
paterna

451,093 m²
struktura
45.7%

549,394 m²
veřejný prostor
37.5%

201,960 m²
vnitrobloky
16.8%

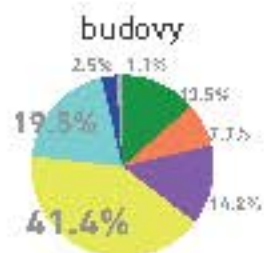
MAPY VLASTNICKÝCH VZTAHŮ

budovy

pozemky

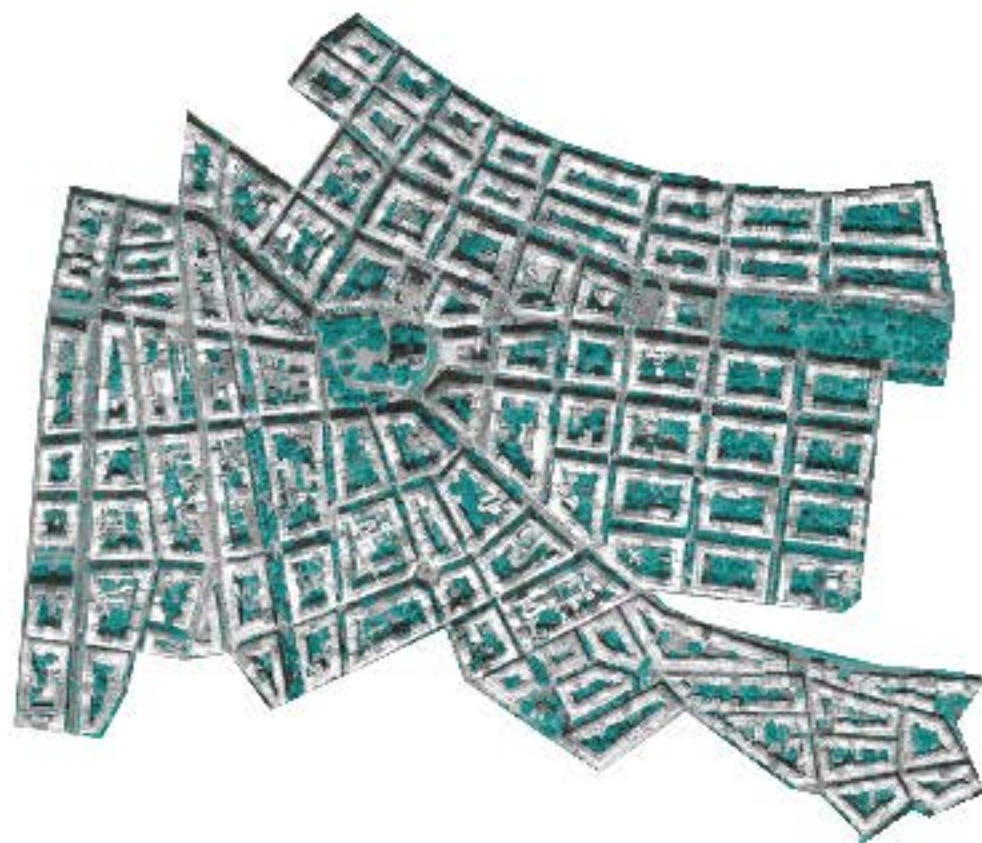

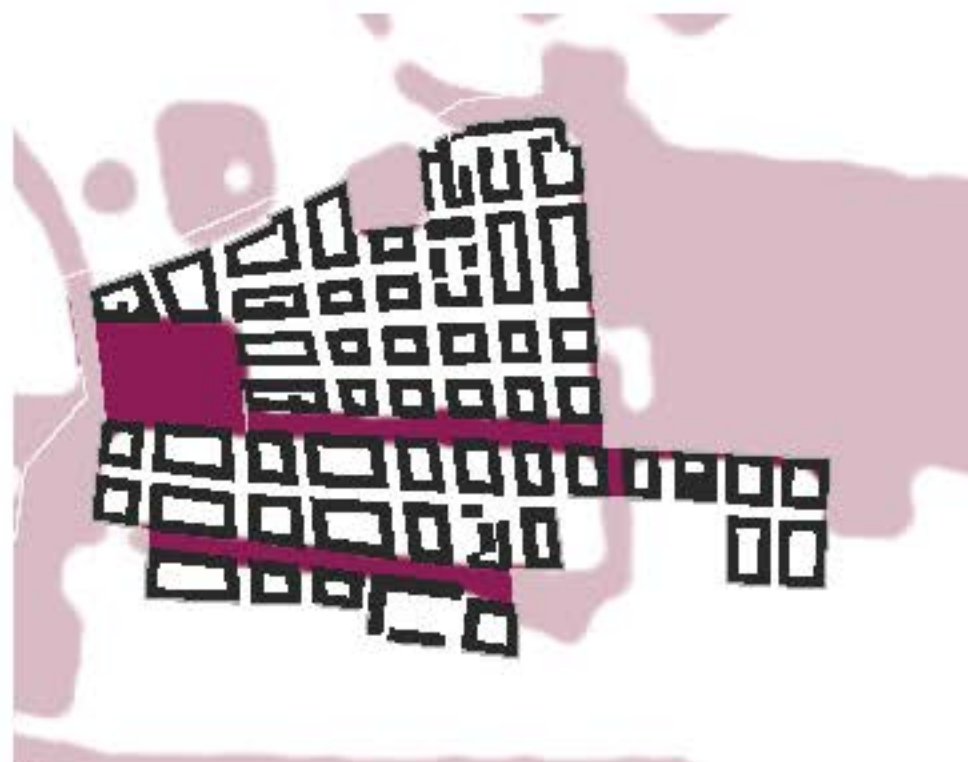
- Multifunctional residential buildings
- Residential buildings
- Buildings with residential and non-residential parts
- Buildings with residential and non-residential parts (separate)
- Buildings with residential and non-residential parts (separate)
- Buildings with residential and non-residential parts (separate)
- Buildings with residential and non-residential parts (separate)

MAPY ZELENĚ

Tato část Vinohrad plynule navazuje od východu na území s centrem na Náměstí Míru. Je však odlišná hustší uliční sítí a menšími blokovými parcelami. Ne však typem. Centrem je kostel. Nejsvětější srdce páne.

VINOHRADY II

560,984 m²

oblast kompaktní blokové zástavby

364,209 m²

paterna

232,158 m²

struktura

41.4%

196,775 m²

veřejný prostor

35.1%

132,051 m²

vnitrobloky

23.5%

Žižkov byl původní katastrální součást Vinohrad. Bylo to ale vždy charakterem jiné území. Severní svah a odříznutí železnicí ho historicky více poutalo k industriálnímu Karlínu a Libni. Blokova struktura je téměř všechny typů.

990,121 m²

oblast kompaktní blokové zástavby

635,161 m²

paterna

395,873 m²

struktura

354,960 m²

veřejný prostor

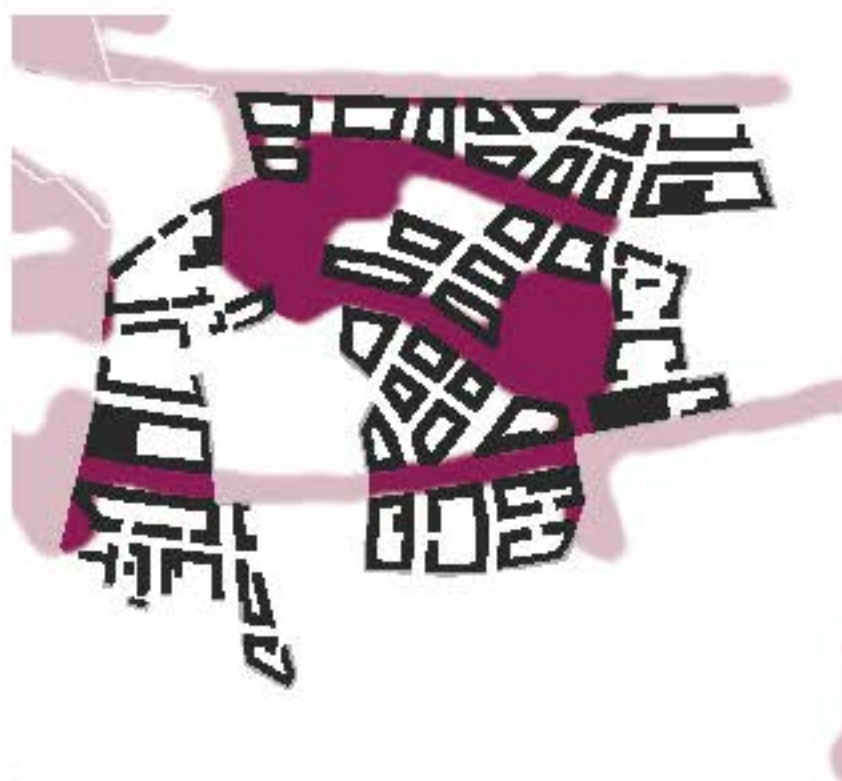
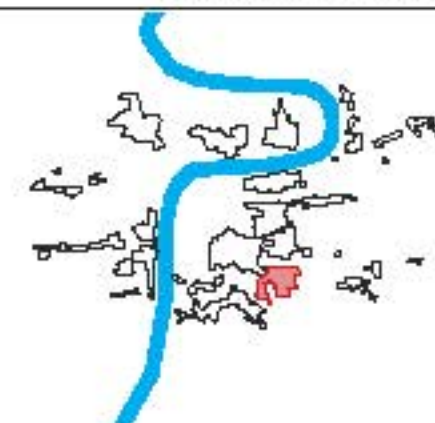
239,288 m²

vnitrobloky

40.0%

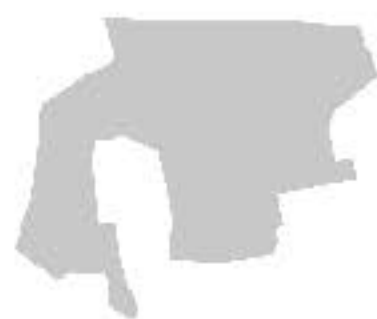
35.9%

24.1%

Vršovic vznikly s osídlením údolí Botiče. Blokova struktura je jen v části území, v západním sousedství Vinohrad. Kde je dominantním veřejným prostorem park Havlíčkových sadů. Z východu jsou vymezující Heroldovy sady. Dochází již postupně k rozpadu vinohradské homogenní a kompaktní blokove struktury.

639,502 m²
oblast kompaktní blokové zástavby

347,701 m²
paterna

203,403 m²
struktura

31.8%

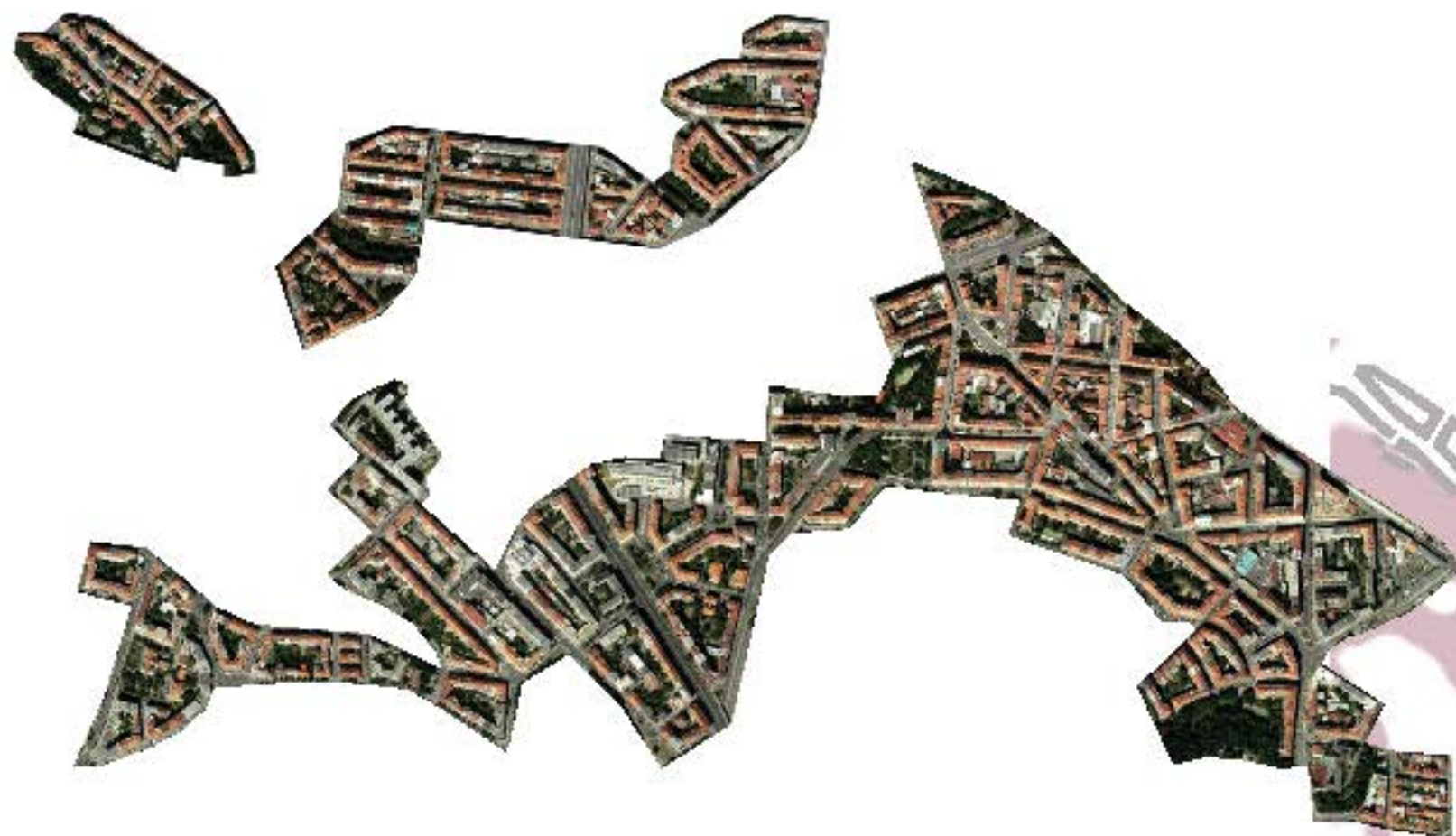
291,801 m²
veřejný prostor

45.6%

144,298 m²
vnitrobloky

22.6%

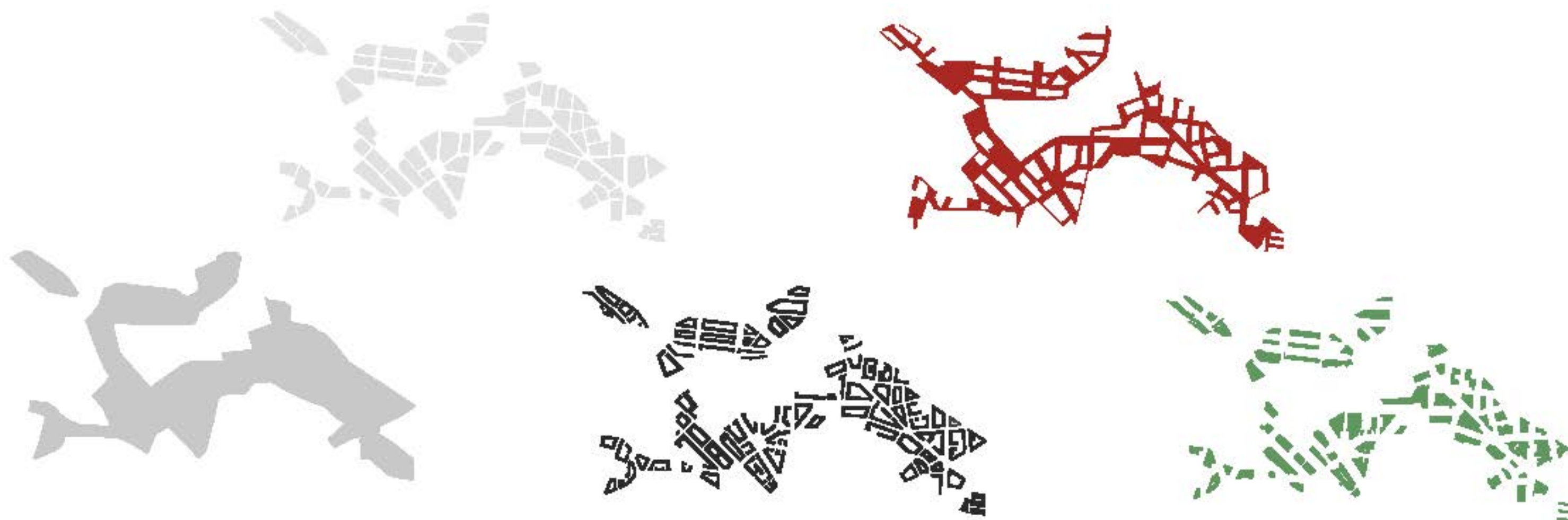

Nusle jsou lokalitou formovanou údolím Botiče a navazují přímo od severu na Vinohrady. Území již nepůsobí jako celek, ale je dále fragmentováno. Také typ bloků je již převážně různorodý.

NUSLE

PŘES PANKRÁC AŽ K PODOLÍ

1 173,079 m²
oblast kompaktní blokové zástavby

642,044 m²
paterna

477,467 m²
struktura

565,528 m²
veřejný prostor

164,577 m²
vnitrobloky

31.4%

57.7%

10.8%

NUSLE

PŘES PANKRÁC AŽ K PODOLÍ

Smíchov je lokalitou na levém břehu řeky. Vznikl jako industriální předměstí města. Oproti Karlínu neměl tak přísné regulační podmínky. Bloky jsou kompaktní a poměrně homogenní. Čtvercového a obdélného typu.

SMÍCHOV

798,365 m²

oblast kompaktní blokové zástavby

477,005 m²

paterna

314,174 m²

struktura

39.4%

321,360 m²

veřejný prostor

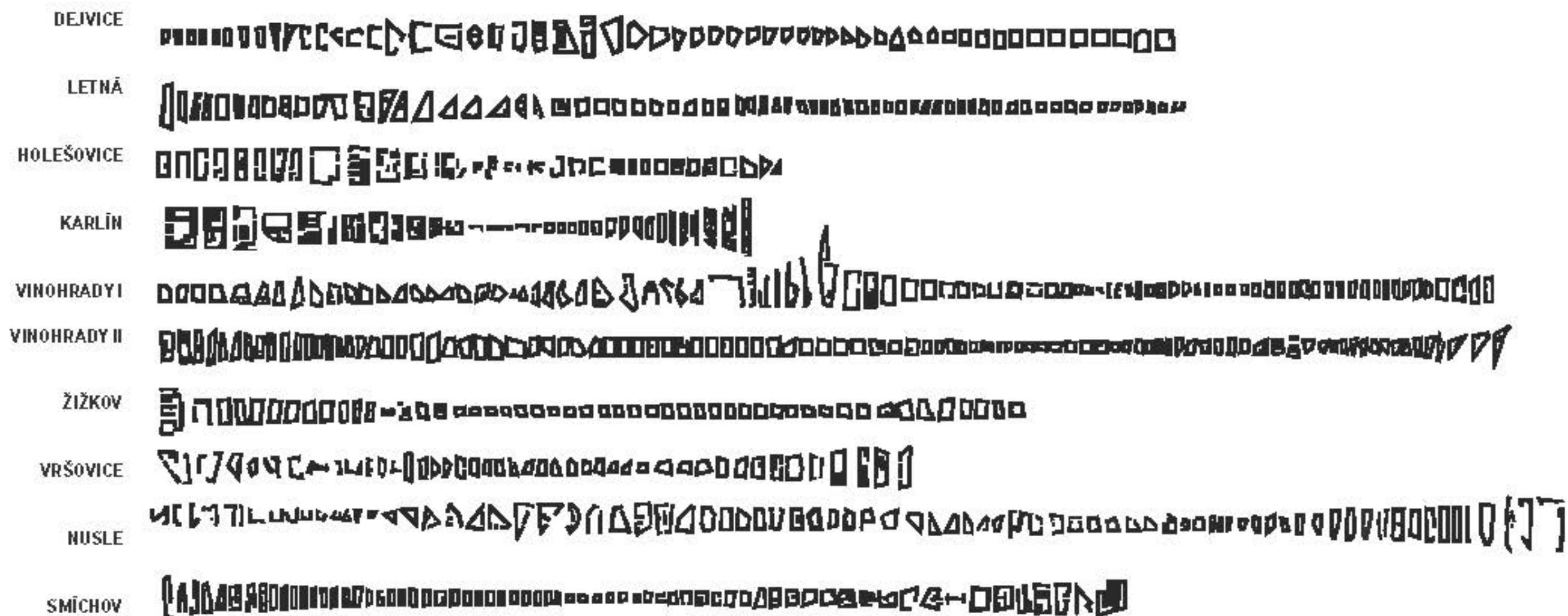
40.2%

162,831 m²

vnitrobloky

20.4%

SMÍCHOV

ČTVEREC

PODLOUHLY

TROJÚHELNÍK /
LICHOBĚŽNÍK

OTEVŘENÝ

SEŽÁDY

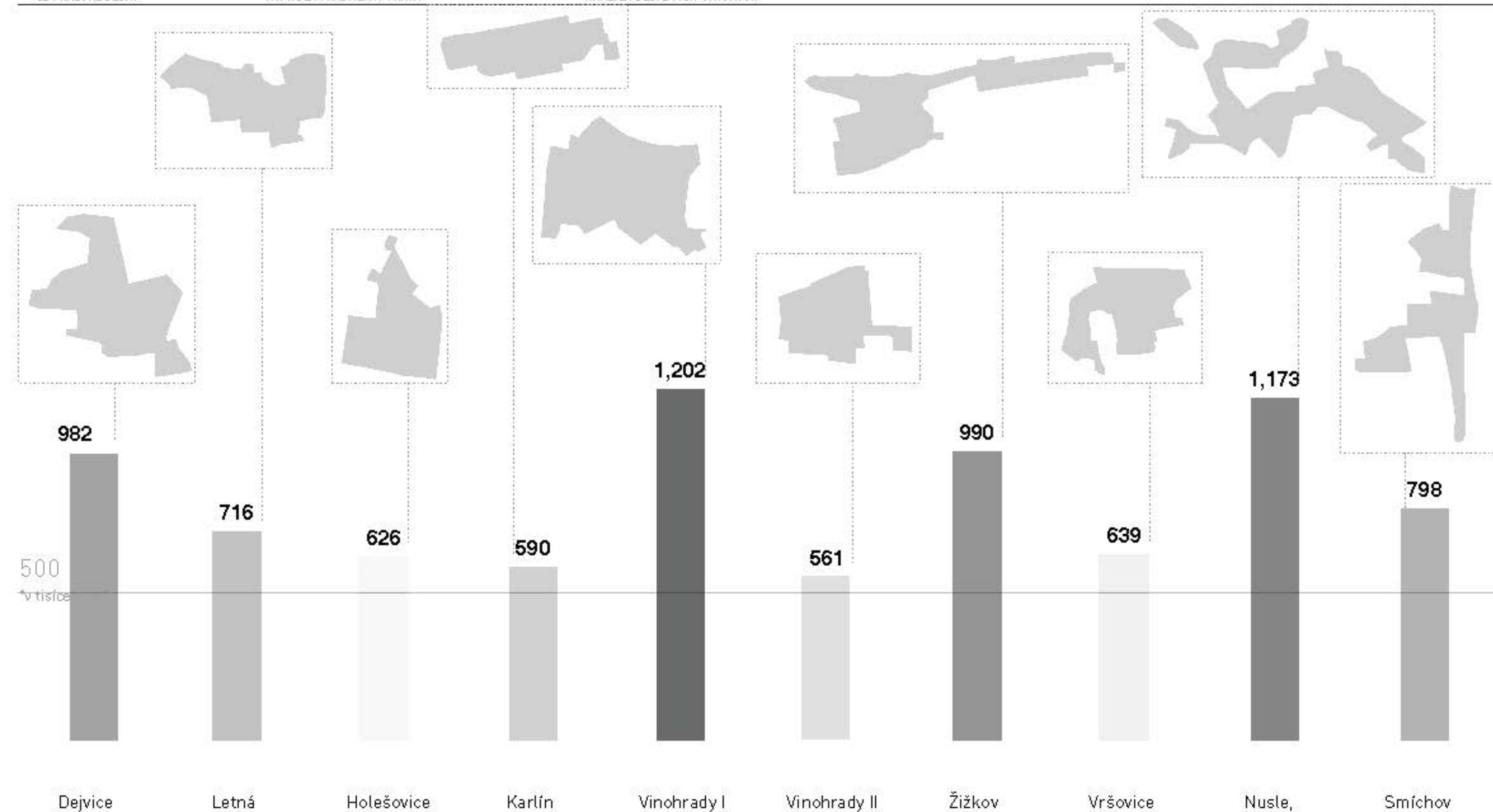
ROZBITÝ

INDUSTRIÁLNÍ/
SROSTLÝ

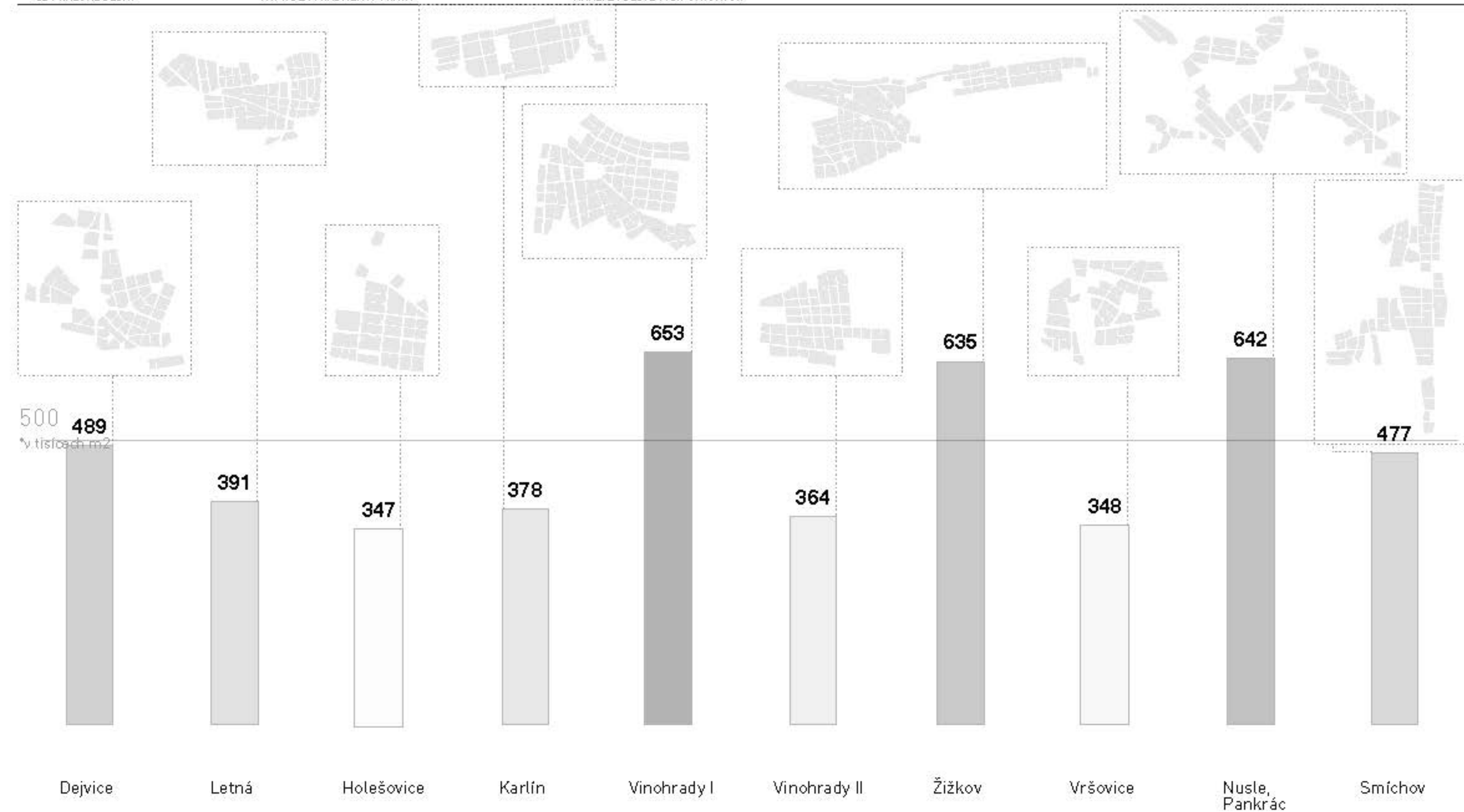

VELKÝ

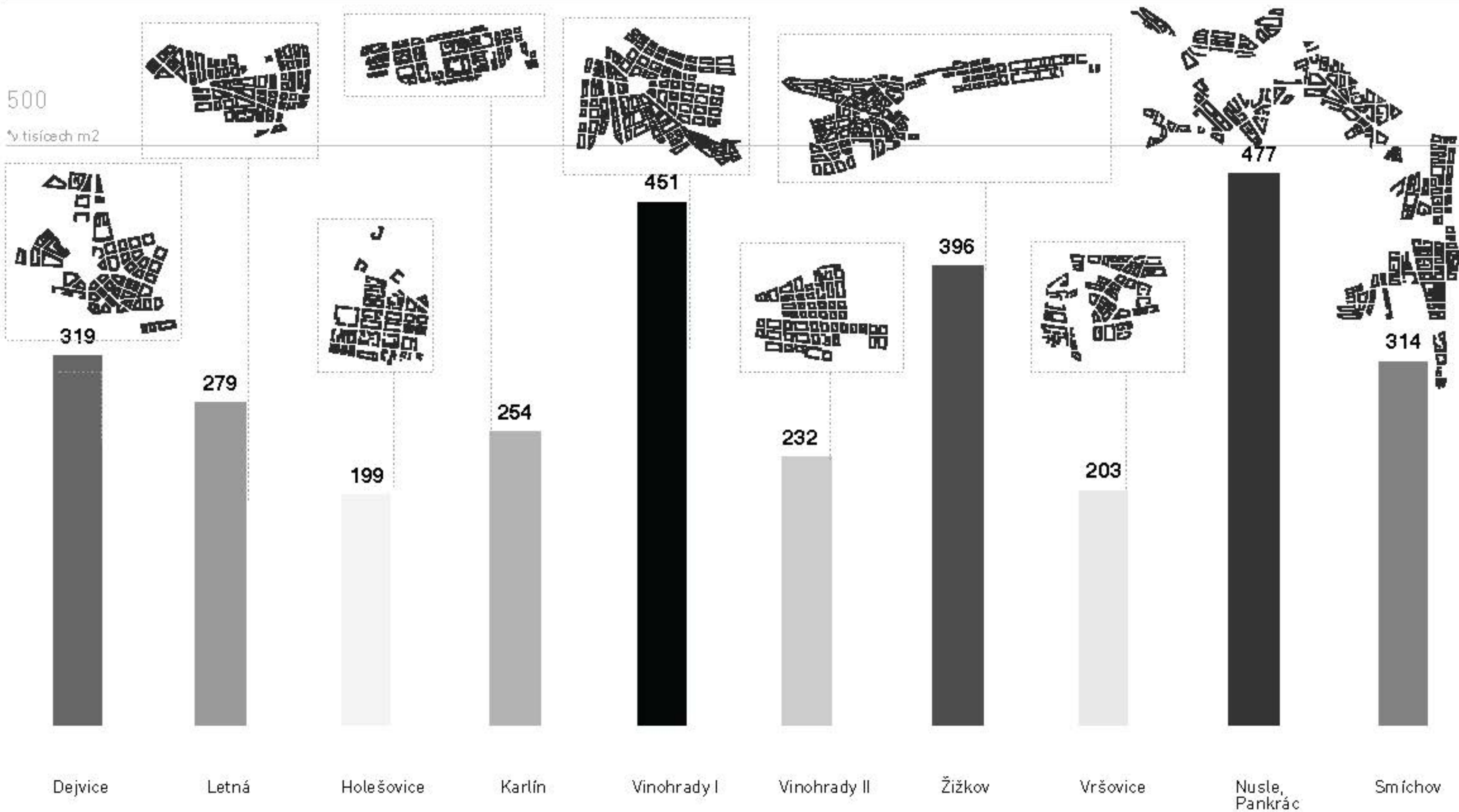

VELIKOST OBLASTÍ KOMPAKTNÍ BLOKOVÉ ZÁSTAVBY

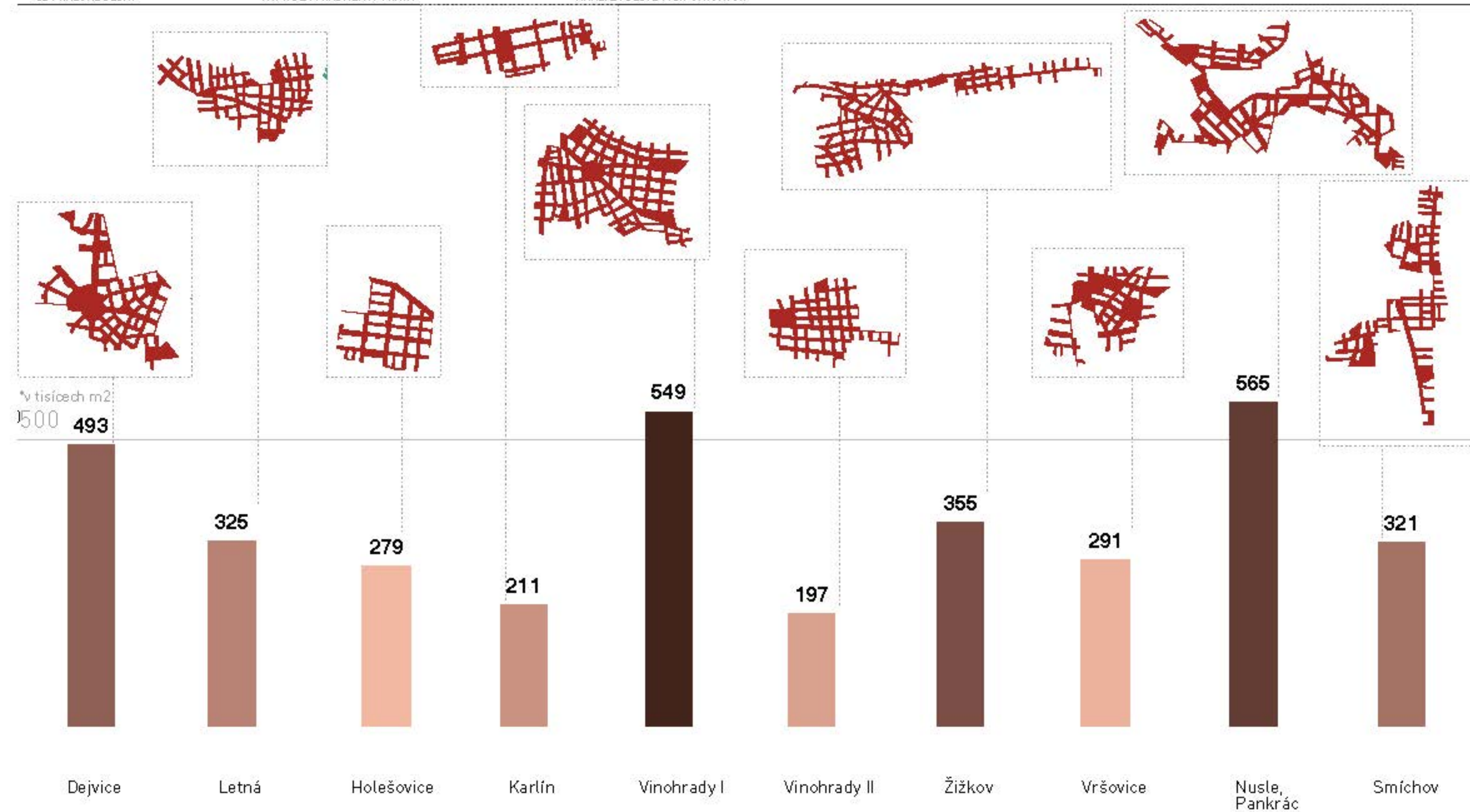

PLOŠNÝ SOUČET BLOKOVÝCH PARCEL

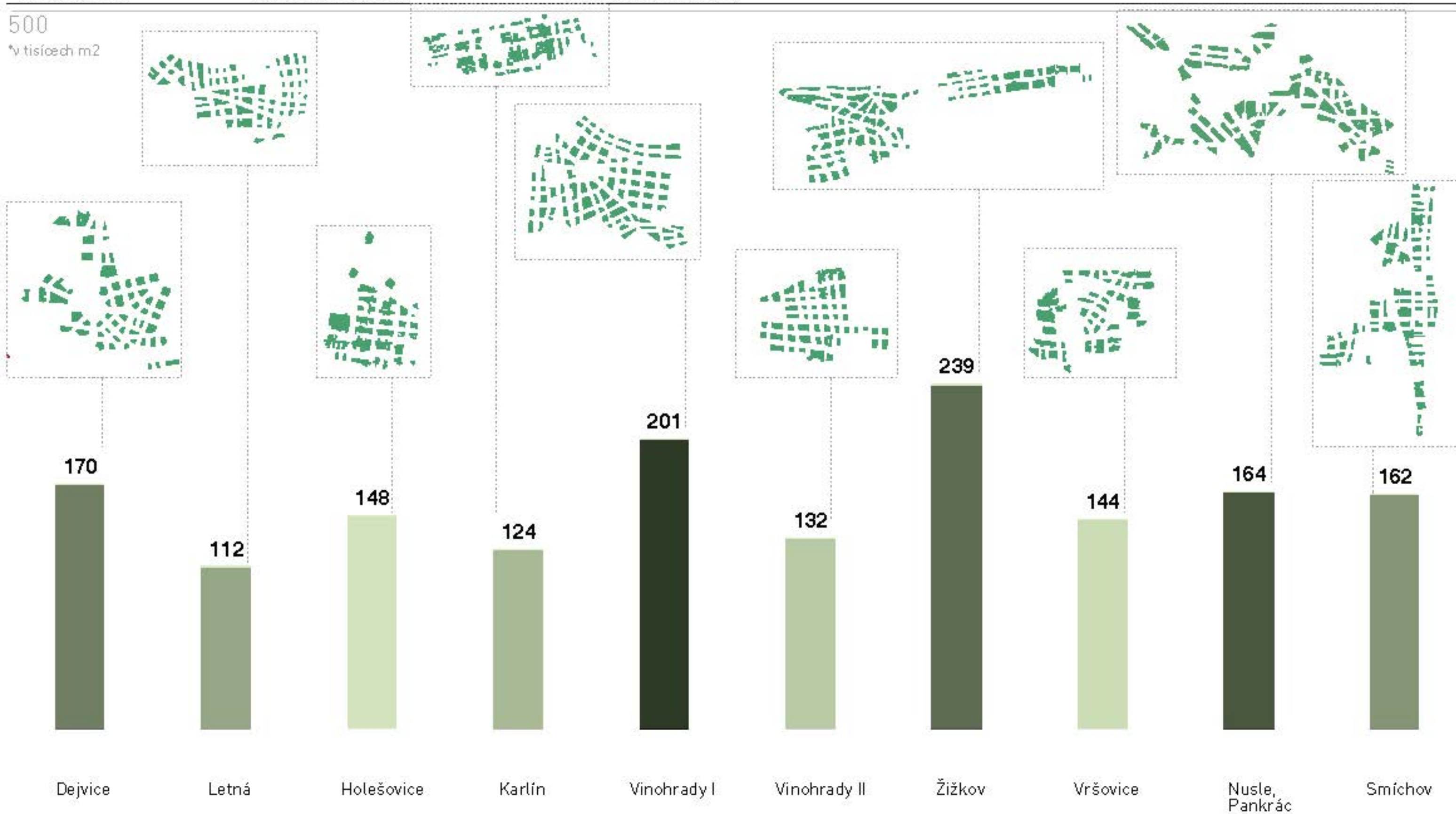

MÍRA ZASTAVĚNÍ BLOKOVÝCH STRUKTUR

VELIKOST NÁVAZNÉHO VEŘEJNÉHO PROSTORU

500

v tisících m²

VELIKOSTI PLOCH VNITROBLOKŮ

Dejvice

Letná

Holešovice

Karlín

Vinohrady I

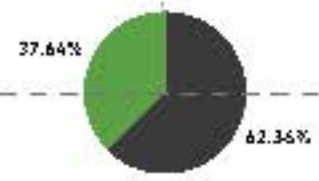
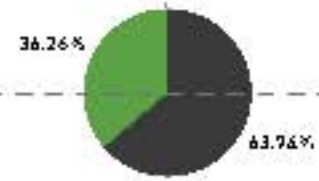
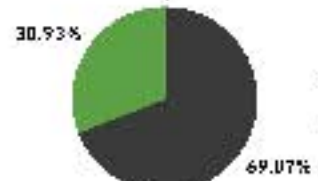
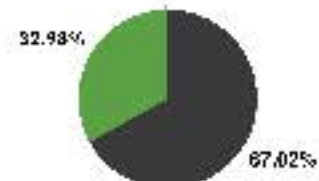
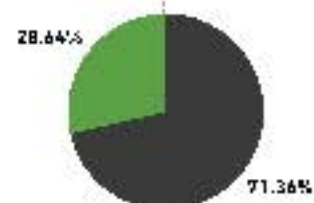
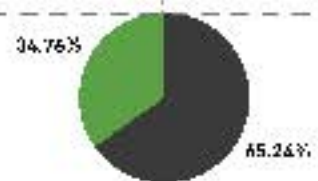
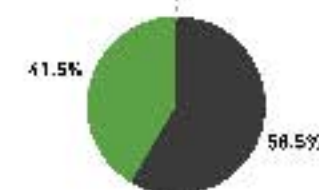
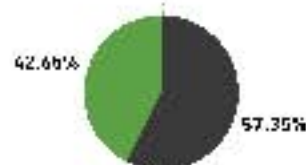
Vinohrady II

Žižkov

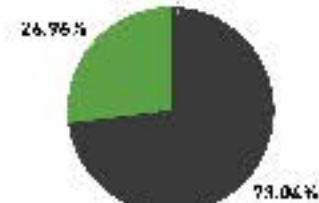
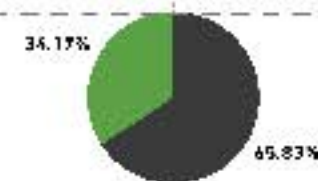
Vršovice

Nusle
Pankrác

Smíchov

PRŮMĚRNÝ POMĚR PLOCHY VNITROBLOKU = 34,65%

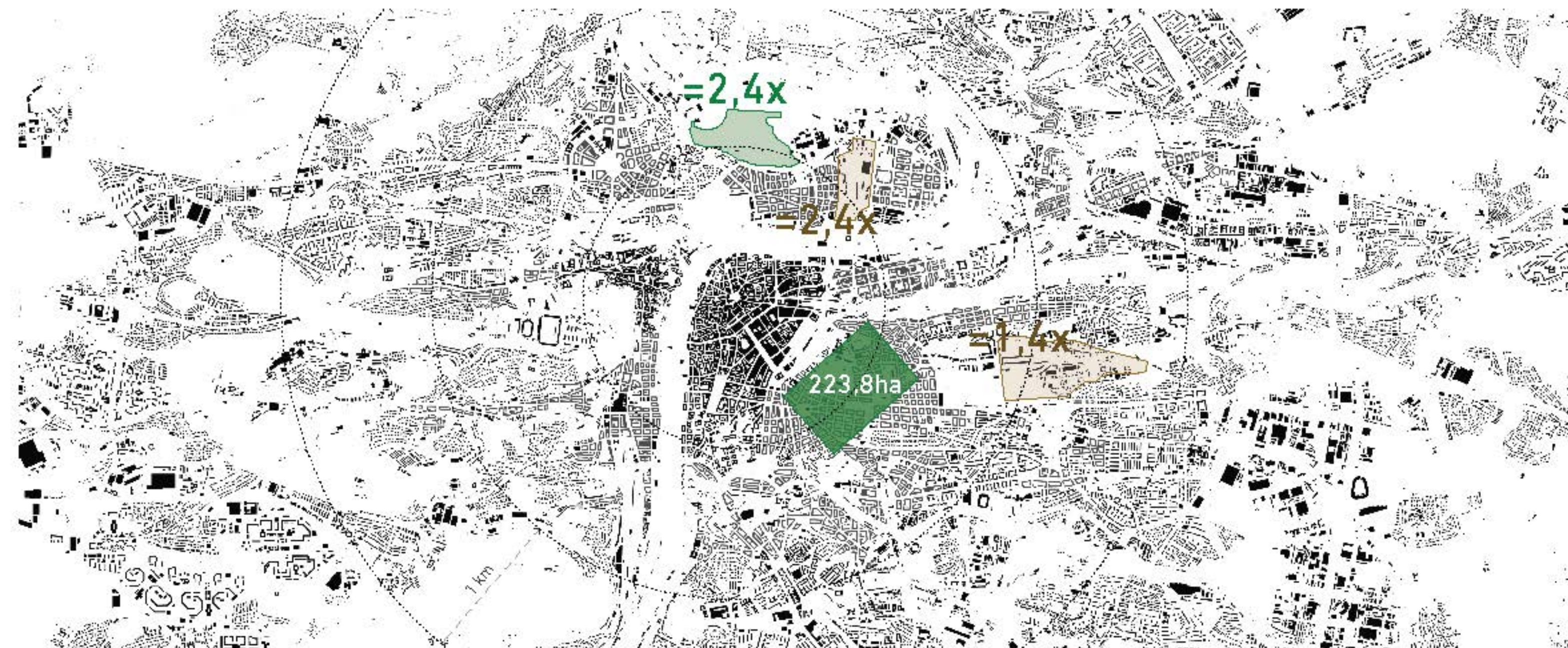

POMĚR VELIKOSTI VNITROBLOKU

celková plocha vnitrobloků v Praze: 223,8 ha
na území do vzdálenosti dvou kilometrů od centra města

POTENCIÁL VNITROBLOKŮ

celková plocha vnitrobloků v Praze: 223,8 ha

Stromovka 95 ha

Pražská památková rezervace 866 ha

brownfield Nákladové nádraží Žižkov 163 ha

brownfield Nádraží Bubny 91,54 ha

SROVNÁNÍ POTENCIÁLU VNITROBLOKŮ

STUDIE STAVU VNITROBLOKŮ V PRAZE

R. 2008, sledováno 175 vnitrobloků

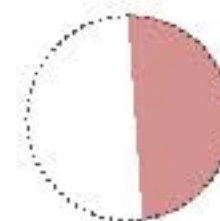
Z PRŮZKUMU VYPLÝVÁ, ŽE SE
JEDNÁ O 5,3M² NEZASTAVĚNÉ
PLOCHY NA OBYVATELE.
Z TOHO TVOŘÍ PLOCHY "ZELENĚ"
1,4-3,6M² NA OBYVATELE.

VYUŽÍVANÉ VNITROBLOKY

25%

VNITROBLOKY SE STROMY

54%VNITROBLOKY SE
"ZELENÍ"
FUNKČNÍ**12%**VNITROBLOKY SE
"ZELENÍ"
V KRITICKÉM STAVU**13%**VNITROBLOKY
PREVÁŽNĚ ZPEVNĚNÉ**22%**

VNITROBLOKY NEUDRŽOVANÉ

48%VNITROBLOKY
DOPORUČENÉ
K REKONSTRUKCI**81%**

PARAMETRICKÉ ANALÝZY

NÁSLEDUJÍCÍ PARAMETRICKÉ ANALÝZY TŘÍDÍ VYBRANÉ PRAŽSKÉ BLOKY PODLE KVANTITATIVNÍCH UKAZATELŮ:

1. VELIKOSTI PLOCHY PARCELY BLOKU
2. VELIKOSTI ZASTAVĚNÉ ČÁSTI BLOKU
3. MÍRY VYUŽITÍ (POMĚR PLOCHY PARCELY / PLOCHA ZASTAVĚNÍ)
4. VELIKOSTI VNITROBLOKU

KAŽDÝ PARAMETR JE PREZENTOVÁN SEŘAZENÝM VÝRSEM BLOKŮ. BLOKY JSOU OPATŘENY IDENTIFIKAČNÍM ČÍSLEM A BARVOU SVÉ LOKALITY, TAK ABY BYLY DOHLEDATELNÉ.

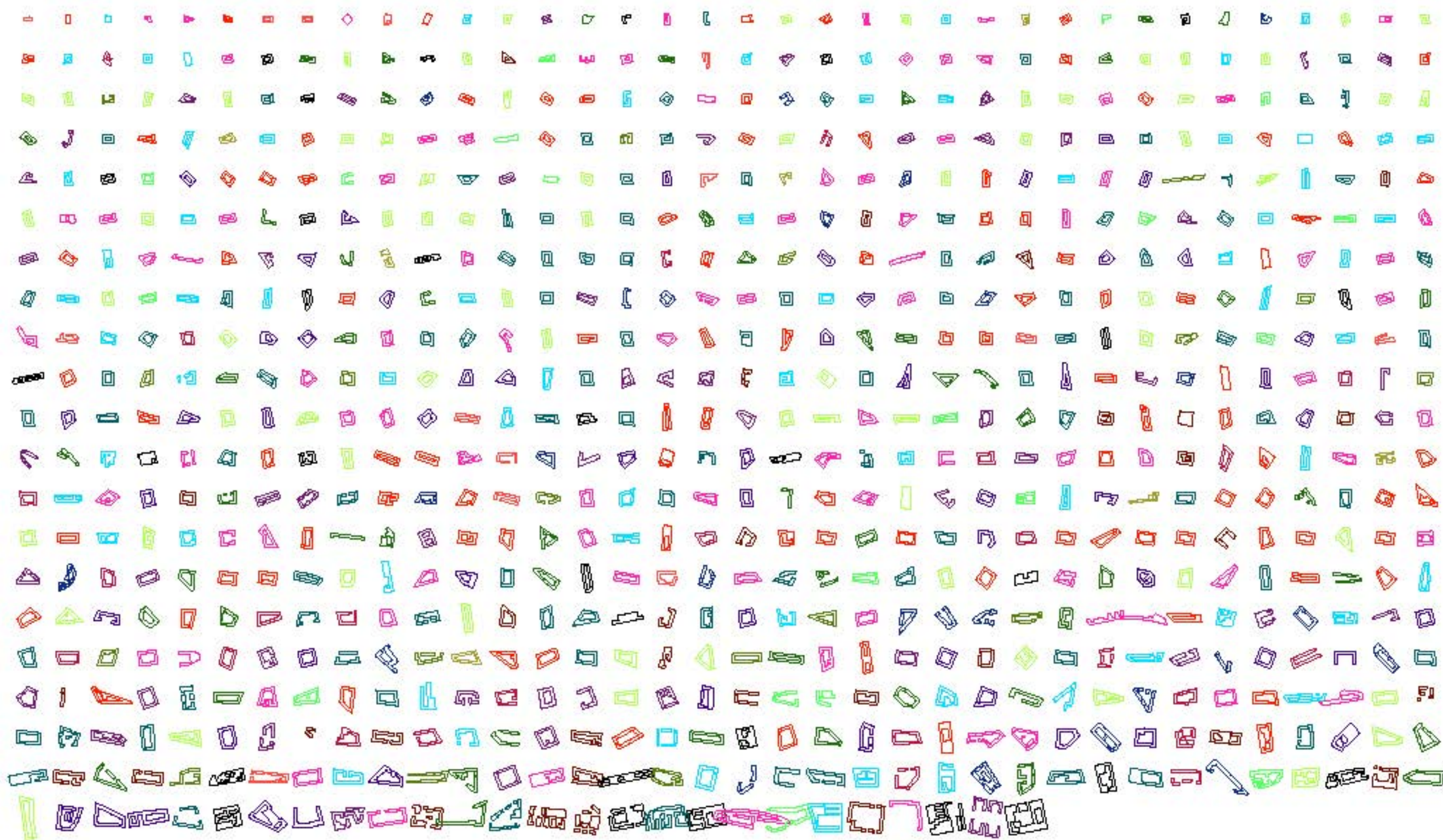
KAŽDÝ PARAMETR PREZENTUJE JEŠTĚ GRADIENTOVÁ MAPA PRAHY. TA PROBARVUJE BLOKY BARVOU ZNÁZORNUJÍCÍ JEJICH POZICI V SEŘAZENÉM VÝPISU BLOKŮ.

blok 120
Smíchov
Plocha vnitrobloku = 0 m²

blok 13
Vinohrady
Plocha vnitrobloku = 2 850 m²

blok 548
Žižov
Plocha vnitrobloku = 30 400

Celková plocha bloku
CP [m²]

blok 2
Koš-Te
CP = 1 190 m²

blok 13
Vinohrady
CP = 9 110 m²

blok 745
Karlín
CP = 43 000 m²

Zastavěná plocha
ZP [m²]

→ blk1
Žitkov
ZP = 900 m²

□ blk913
Vinohrady
ZP = 5270 m²

■ blk745
Karlín
ZP = 37 040 m²

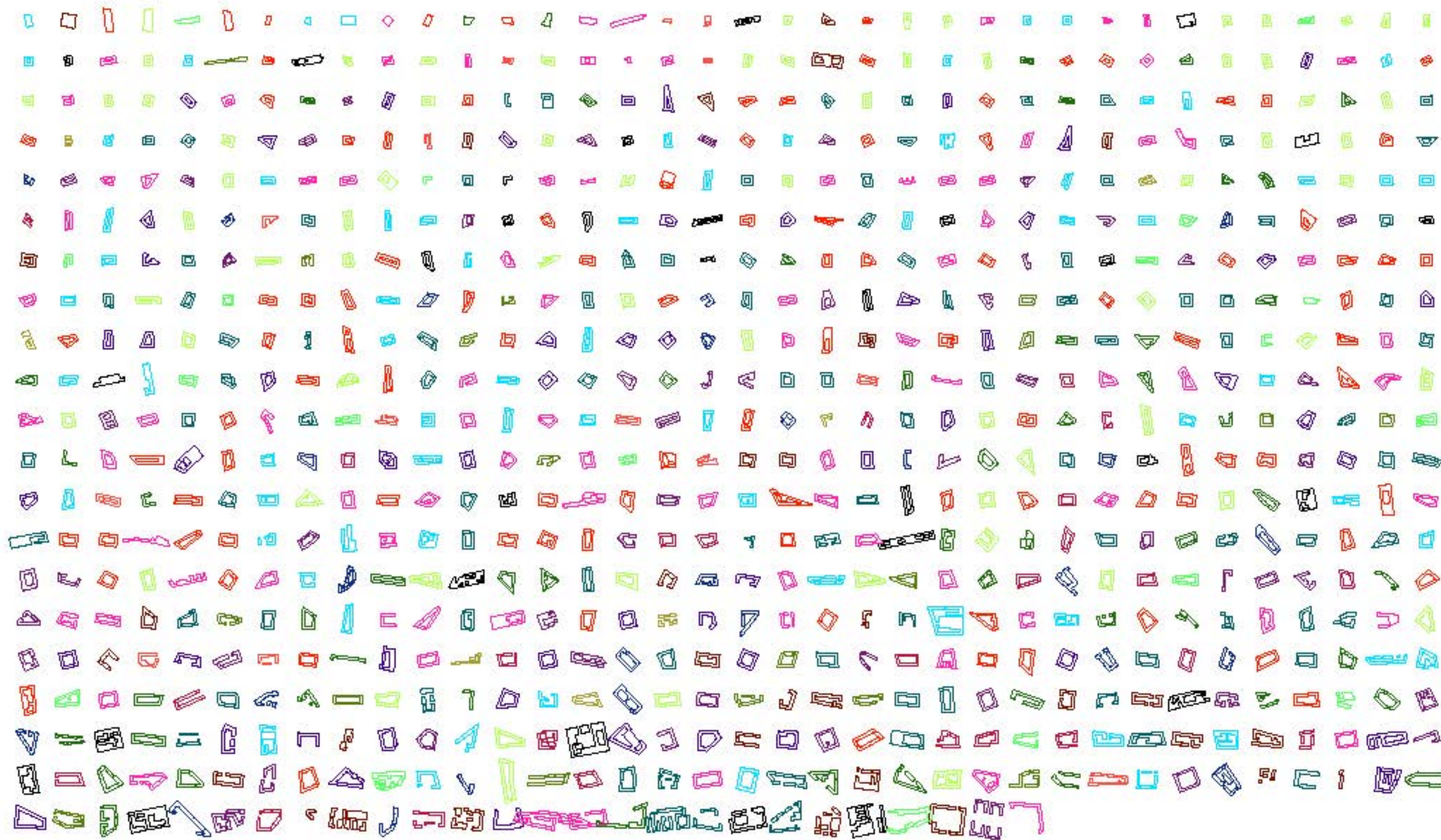
Poměr celková plocha bloku (CP) / ZP

blok 120
Smíchov
poměr rC/PZP = 1

blok 13
Vinohedy
poměr rC/PZP = 1,34

blok 21
Holešovice
poměr rC/PZP = 6,84

Plocha vnitrobloku [m²]

blok 120
Smíchov
Plocha vnitrobloku = 0 m²

blok 13
Vinohrady
Plocha vnitrobloku = 2 950 m²

blok 45
Žitov
Plocha vnitrobloku = 30 400 m²

GRAFY ZNÁZORŇUJÍ POZICE BLOKŮ DANÝCH LOKALIT SETŘÍDĚNÝCH DLE UVEDENÝCH KRITERIÍ

Vysočany

Smíchov-Radlická

Košíře

Bertramka

Smíchov

Nusle

Pankrác

Strašnice

Vršovice

Vinohrady

Břevnov

Žižkov

Karlín

Dejvice

Letná

Holešovice

KRITERIA SEŘAZENÍ

ZASTAVĚNÁ PLOCHA

POMĚR CELKOVÁ PLOCHA /
ZASTAVĚNÁ PLOCHA

CELKOVÁ PLOCHA BLOKU

PLOCHA VNITROBLOKU

VNITROBLOKY

Vnitrobloky jsou důležitou vrstvou měst. Současná tendence zájmu o veřejný prostor nekončí u ulic a náměstí. Vnitrobloky přijdou na řadu hned v zápětí.

Vnitroblok funguje, jako neformální prostor spojený s určitou komunitou lidí.

Obě tyto vlastnosti jsou zásadní.

Neformálnost je synonymem pro obytnost. Je to místo, kde se může kdokoliv projevit. Sdílení prostoru je také klíčové. Lidé jsou nositeli znalosti tohoto území. A projeví-li se u nich také zájem, v této práci mohou najít katalog architektizovaných možností vnitrobloku.

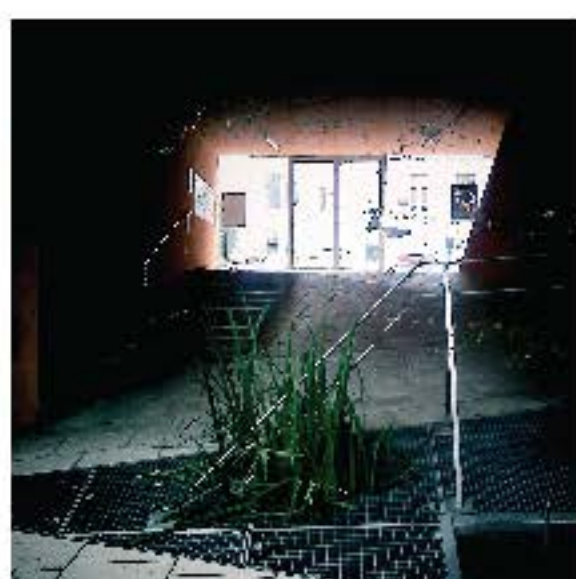
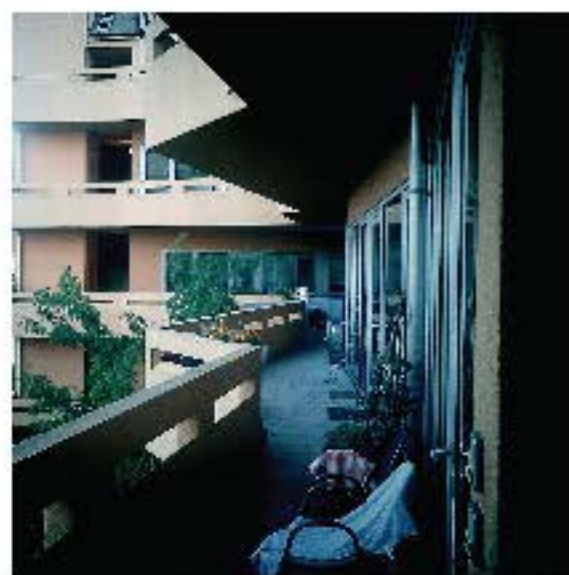
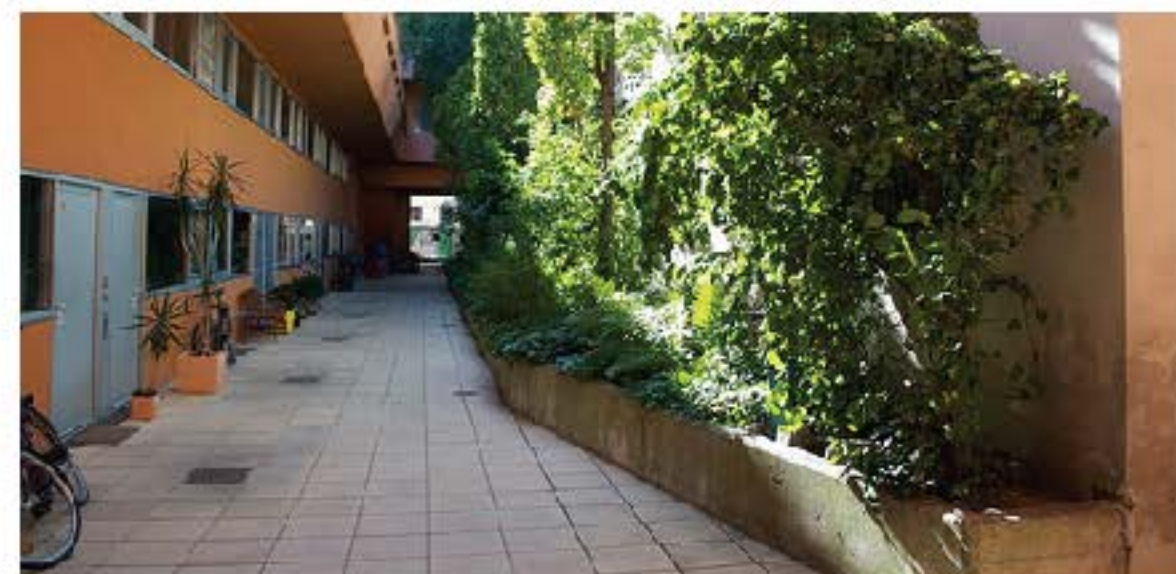
VESNICE VE MĚSTĚ

Cílem mého přístupu je vytvoření bohatšího sociálního a prostorového prostředí v rámci jednoho bloku. Vesnice ve městě.

Důležitější, než jak se blok tváří navenek je, jak se chová uvnitř, ke svým obyvatelům, případným návštěvníkům.

Je to otočení města naruby. Respektive pohled na město z jeho vnitřní strany. Rub a líc. Kde odvrácená strana města, reprezentovaného vně náměstími a ulicemi, jsou uvnitř dvory a pavlače.

Vesnickost ve smyslu toho slovního spojení vnímám jako sociálně blízké prostředí. Charakteristické blízkým vztahy mezi jednotlivými obyvateli. Vhodnou náplní bloku je sociální bydlení. Sociální bydlení neznamená minimální bydlení.

Příklady sociálního bydlení.

Vídeňský model sociálního bydlení je plně funkční a sociální v něm znamená v podstatě státní. Respektive podporovaný samosprávou území. Ekonomické hledisko tu není tím nejdůležitějším. Sociální politika ve Vídni je ale taková, že se berou ohledy na finanční příjem pouze v době žádosti / nastěhování. Životním postupem na sociálním žebříčku nedochází ke ztrátě bytu, pouze ke ztrátě státní (vídeňské) dotace. Tím je zajištěna společenská bohatost a míšení obyvatel bloku.

Opak gentrifikace.

SargFabrik 1998, BKK-3, Vídeň

Ikdyž se jedná o veřejný zásah s veřejným domem knihovny, charakter vzniklého prostředí je blízky "vesnickému".

Knihovna Joan Olivier a centrum pro seniory 2008, RCR Arquitectes, Barcelona

PRINCIPY

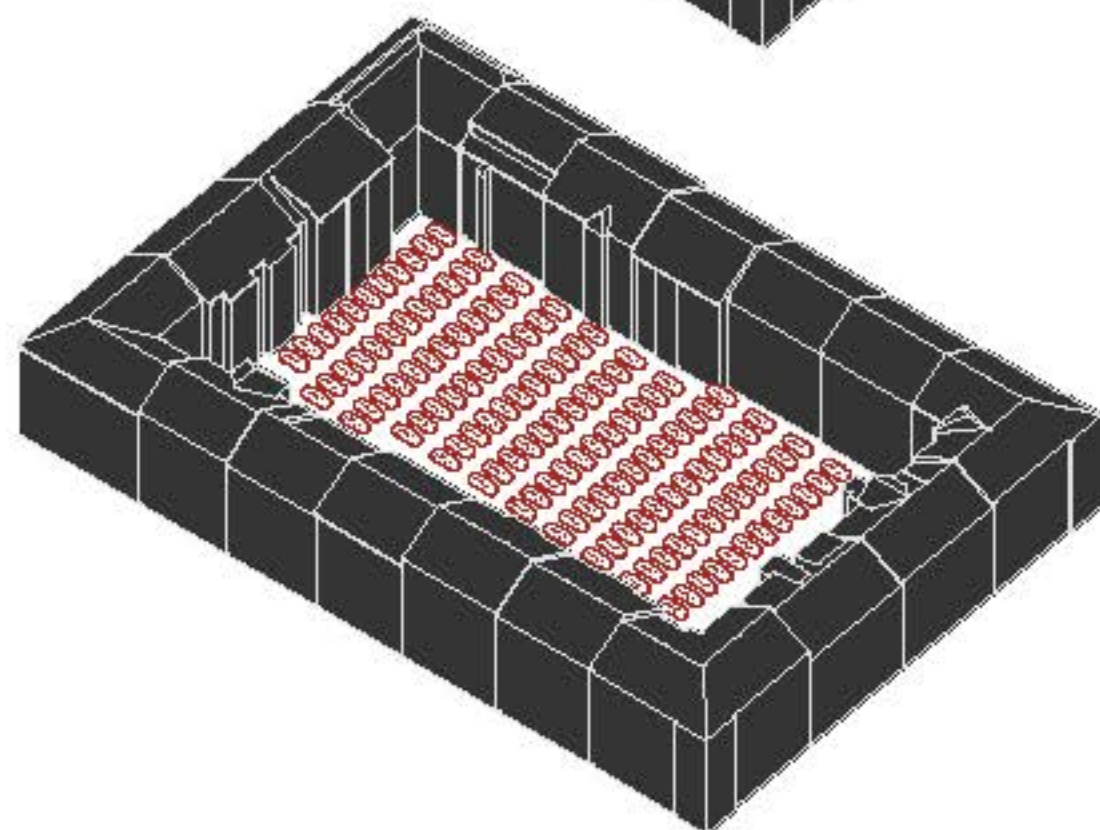
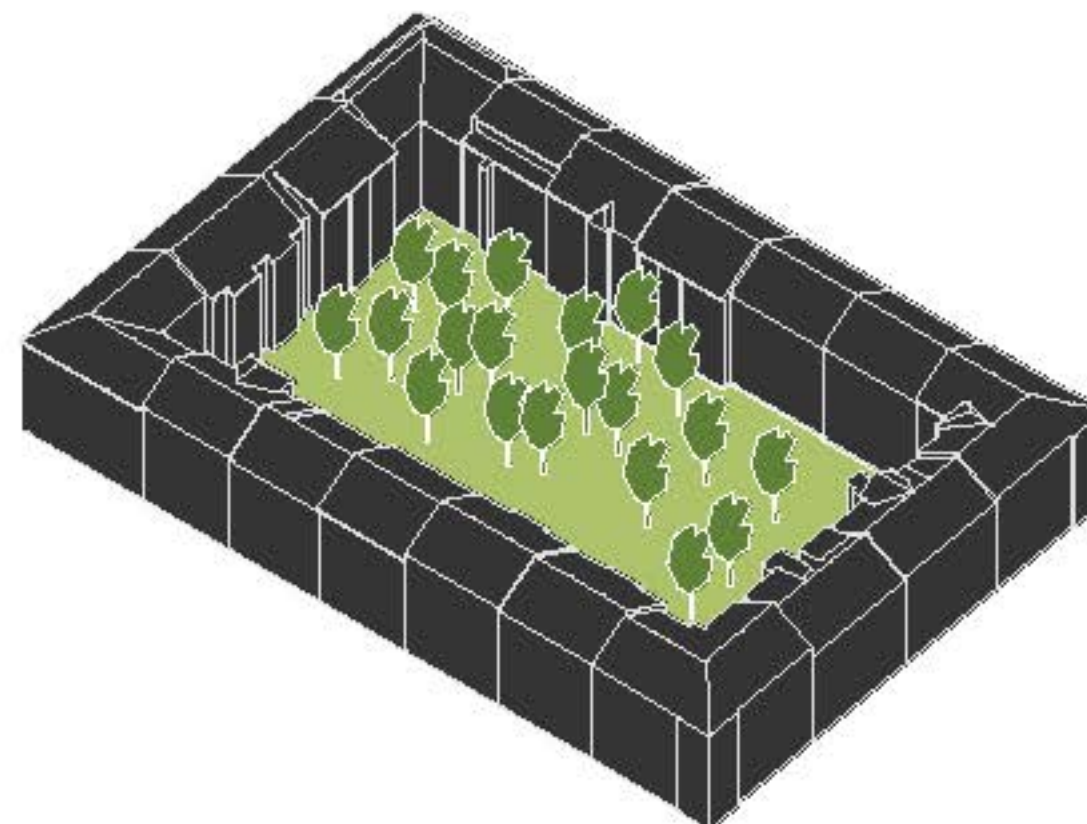
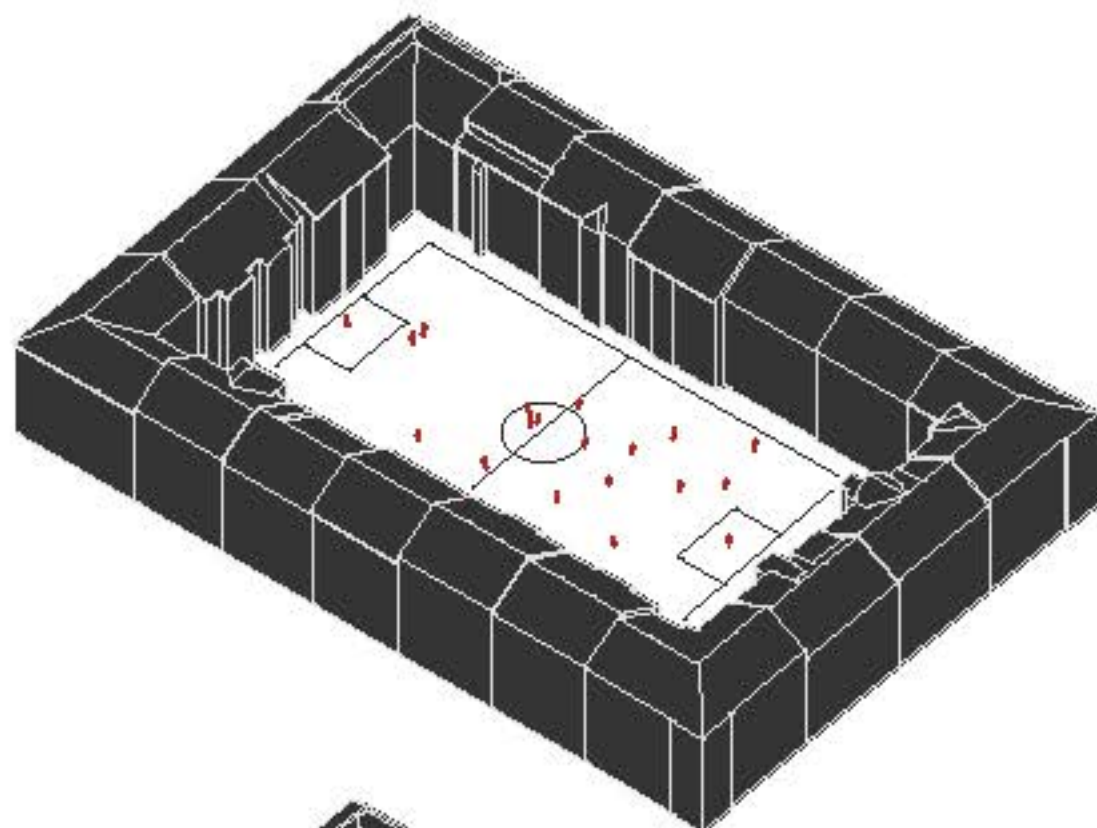
Principy jsou prezentovány v katalogu jako možnosti.

Odpovídají na základní otázku, jak využít stávající bloky a vnést do nich novou přidanou hodnotu.

Lze je vyjmát a aplikovat na většinu bloků, v závislosti na typu a situaci.

Teprve ale kombinací a vrstvením dochází k výrazné změně prostředí.

To prezentují SCÉNÁŘE a APLIKACE.

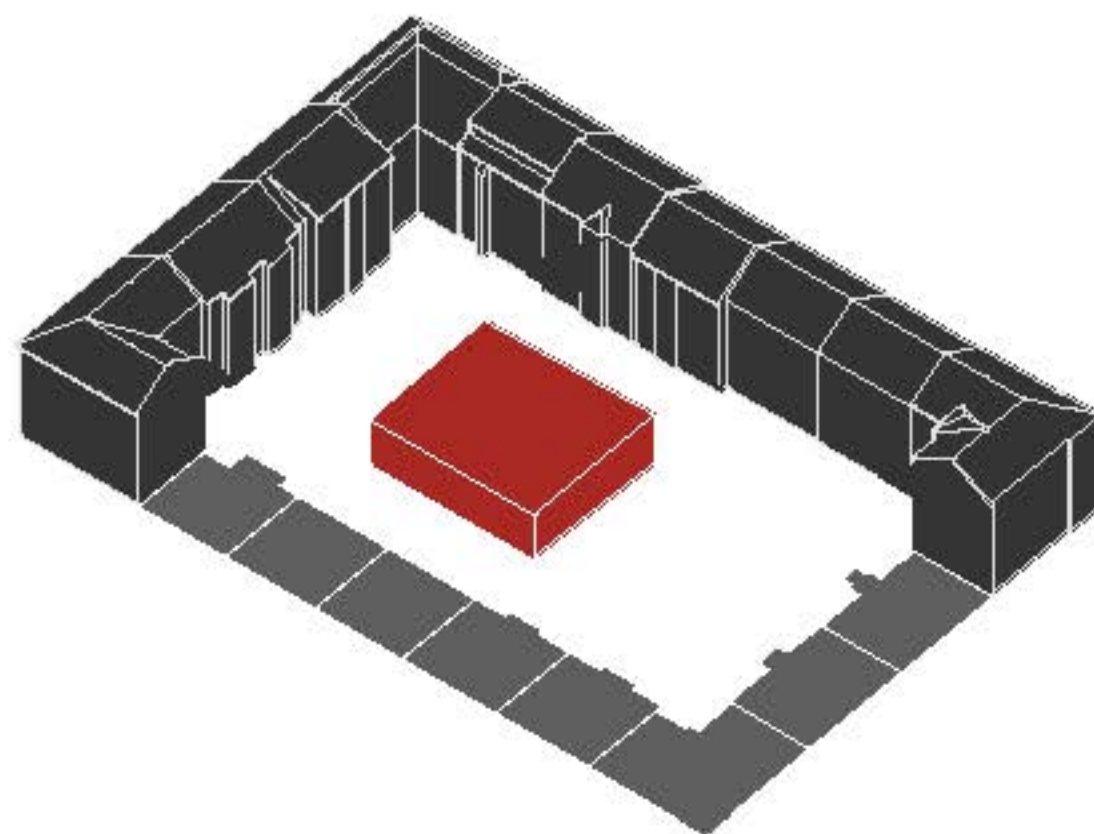
VYČIŠTĚNÍ

Očištění vnitrobloku od vestaveb a dělicích zdí přináší kvalitu volného prostoru až velikosti fotbalového hřiště soutěžních rozměrů.

Ta je například u vinohradského bloku ekvivalentní ploše 15m²/obyvatele bloku, kterou si můžeme snadno představit jako jedno parkovací stání pro každého. A nebo jako něco jiného. Stačí si jen vybrat.

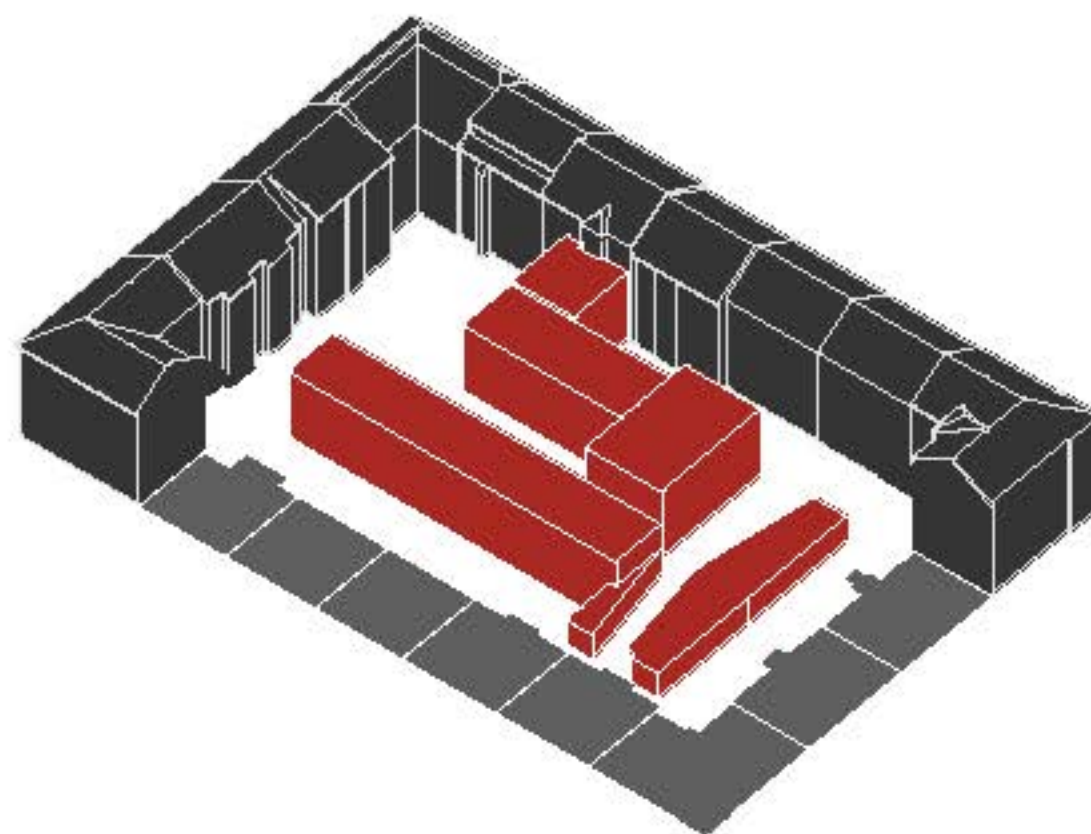
průměrná obytná plocha na obyvatele v Praze : 18,3 m²

VESTAVBA VEŘEJNÉ FUNKCE

Vnitroblok nemusí být pouze "zelený."
Tradičně je i místem pro vestavby,
včetně staveb divadel, knihoven a
školek.

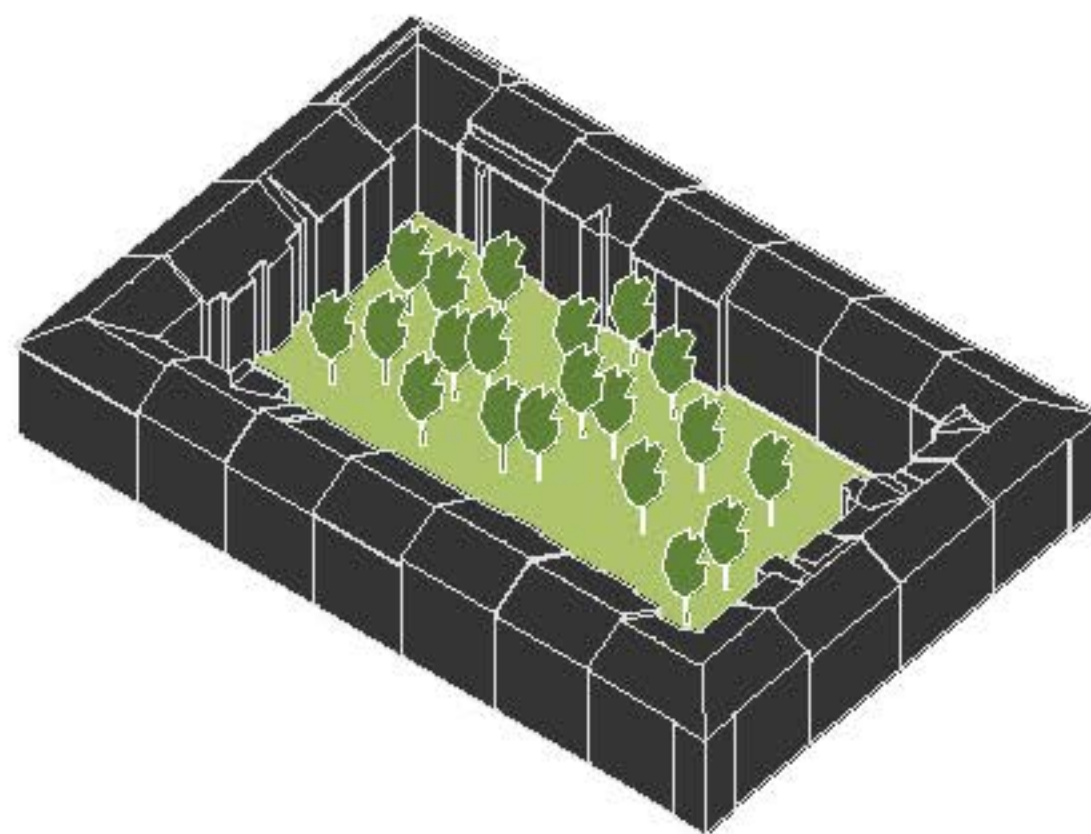

ZAHUŠŤOVÁNÍ

Princip zahušťování a zintenzivňování městské zástavby je východiskem vůči nechtěnému opaku -rozpínání měst do krajiny.

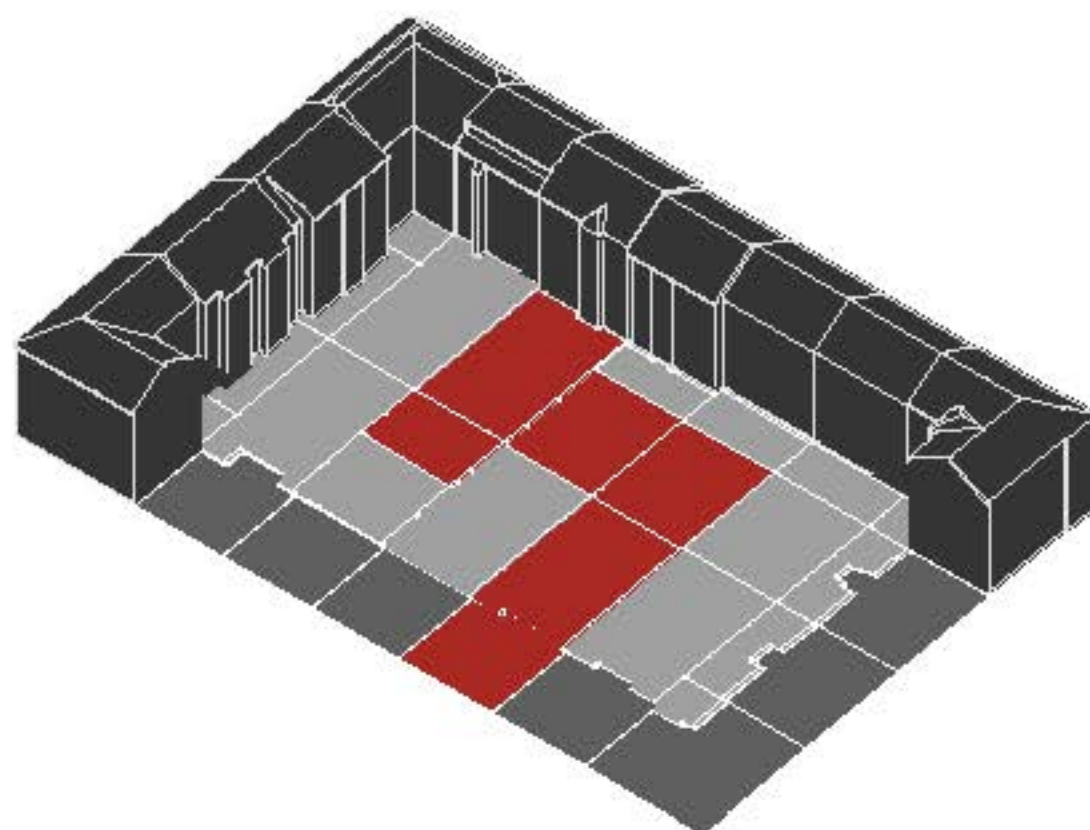
Městské bloky druhého letokruhu města jsou cennými pražskými adresami. Ve svých vnitroblocích mohou ale nabídnout ještě mnohem více.

Vnitřní svět, bohatý prostorovými a sociálními vztahy. Přinášející stávajícím obyvatelům domů jak hůře dostupnou vybavenost, tak především ale jinou kvalitu bydlení - VESNICE ve městě.

PARK

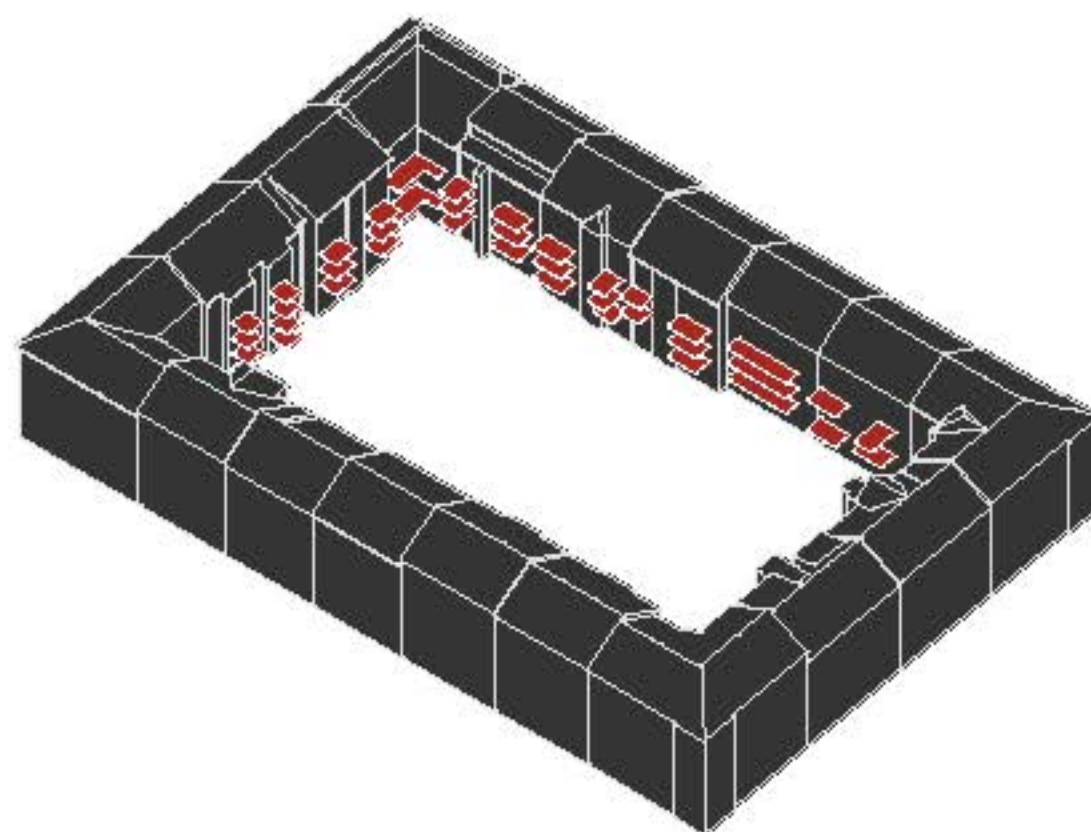
Vnitroblok jako součást sítě veřejných prostor parků je specifický svým režimem a inimitou. Vnitrobloky jsou v Praze už dnes z velké míry zelenými plícemi města.

SPOJOVÁNÍ PARCEL

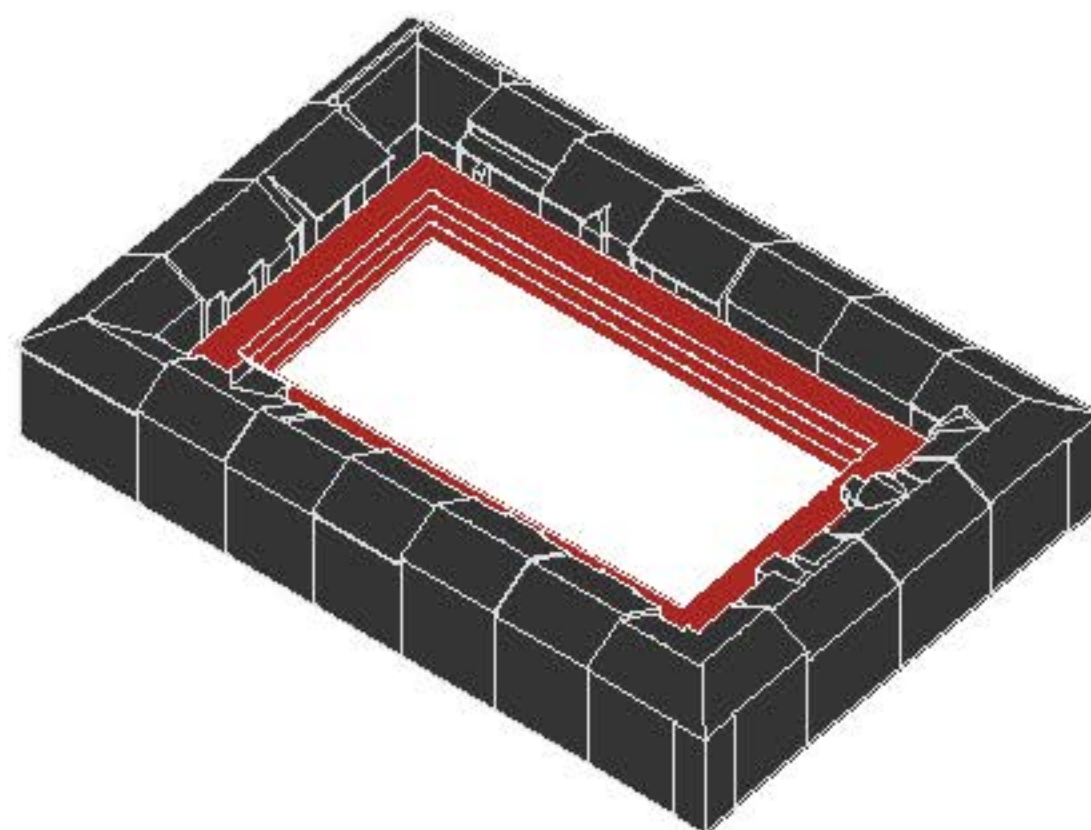
Dům a parcela je stolet neměnnou strukturou a podstatným základem každého bloku.

Existují mechanismy, které tento na první pohled neměnný stav dokáží dynamicky rozhýbat. Ptejme se tedy, co nám to přinese a jaké mechanismy by to měly být?

BALKONY

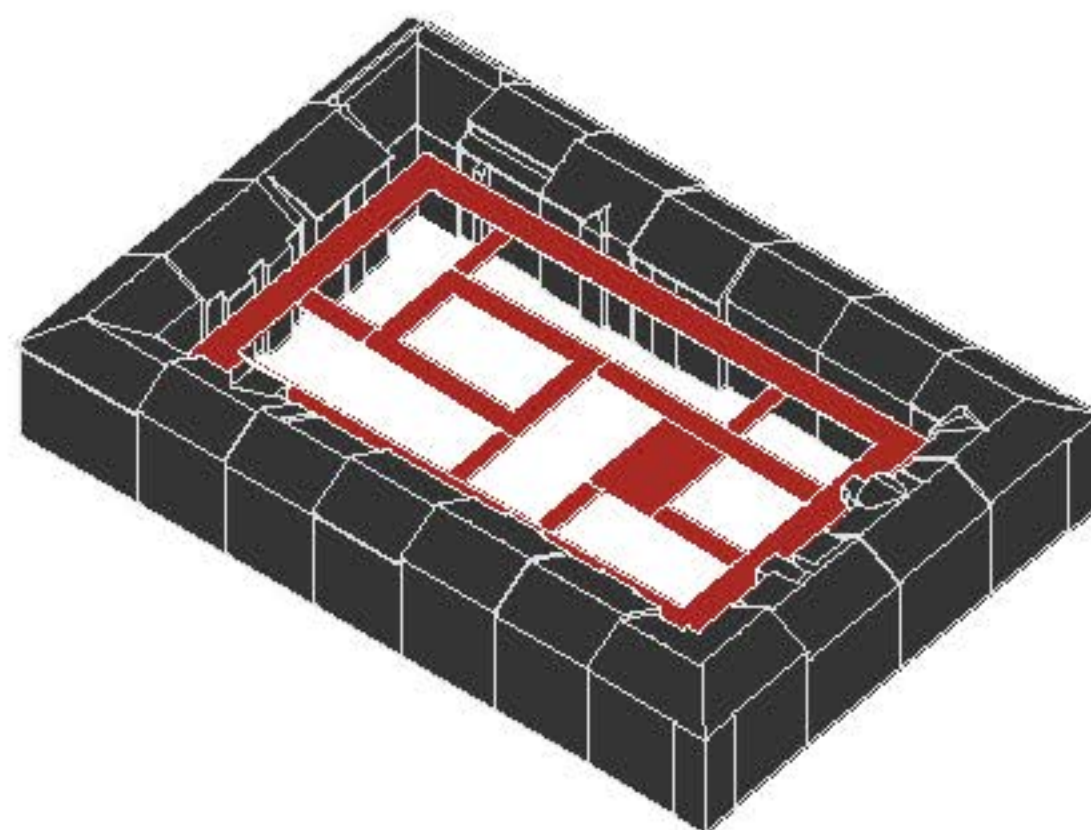
Rozšíření obytného prostoru směrem do společného vnitrobloku přináší nové, byť nepřímé sociální vazby a zvýšený zájem o sdílený prostor. Malý krok. Ale krok po kroku je pokrok.

PAVLAČE

Znovuoživení tradiční pražské typologie přináší výrazně větší sousedskou aktivitu. Pavlač není jen společnou chodbou, která je venku. Ani to by nebylo zrovna málo. Ale pavlače se může stát dalším obytným prostorem hned za dveřmi.

Síla pavlačí je v extrému, kdy se stane hlavním společným komunikačním prostorem pro více domů současně. Se sdílenými výtahy. Vnitroblok je jedním dvorem uvnitř.

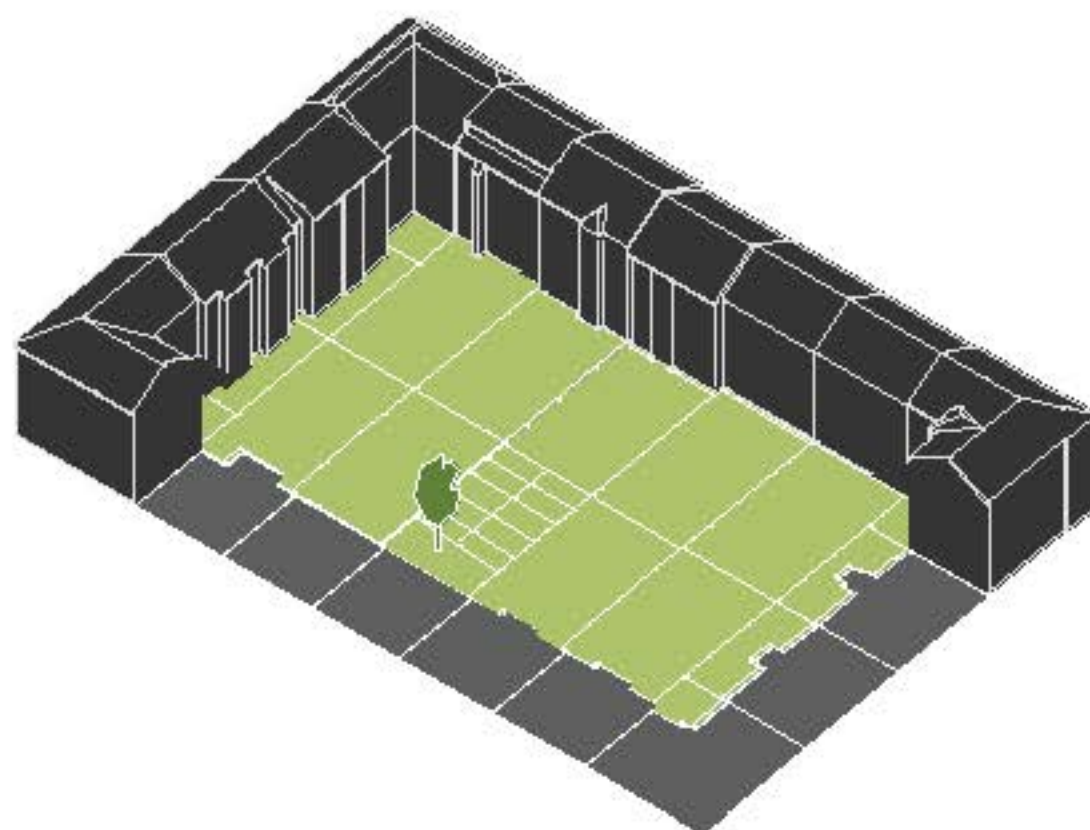

LÁVKY

Od určité výšky ztrácíme přímý kontakt s tím, co se děje pod námi.

Lávky jsou komunikační vrstvou spojující obyvatele jednotlivých domů na platformě v obyvatele jednoho vnitrobloku.

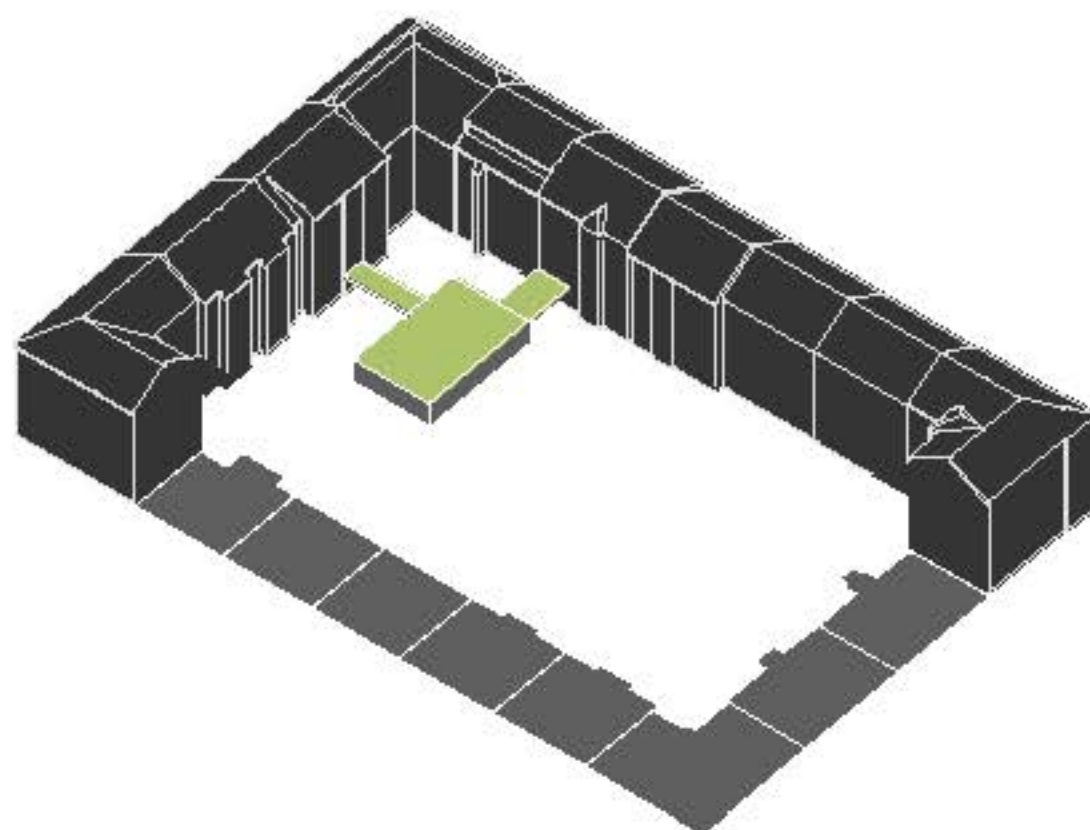
Lávka může být i spojení jedné pavlače s druhou.

URBAN GARDENING

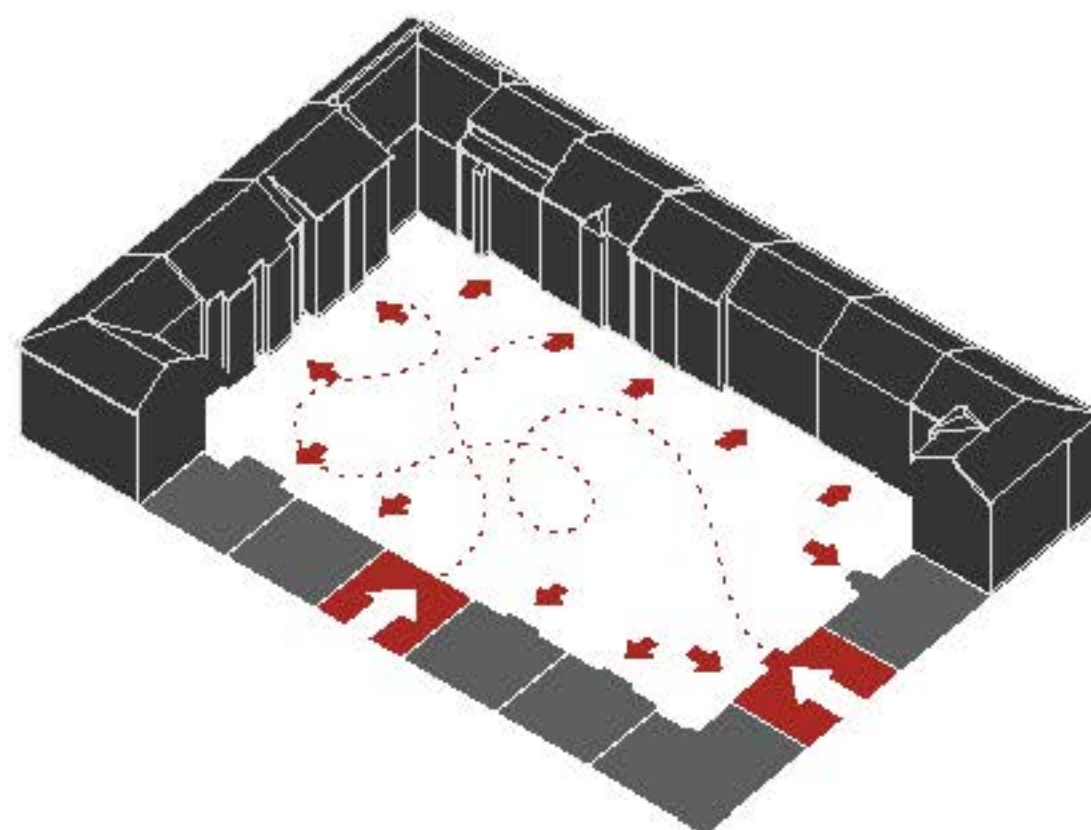
Vnitroblok je posledním cenným místem ve městě, kde si lze dopřát zahrádkářství pod vlastním oknem. Při množství vnitrobloků v kontextu centra Prahy lze dokonce mluvit o česnekové soběstačnosti.

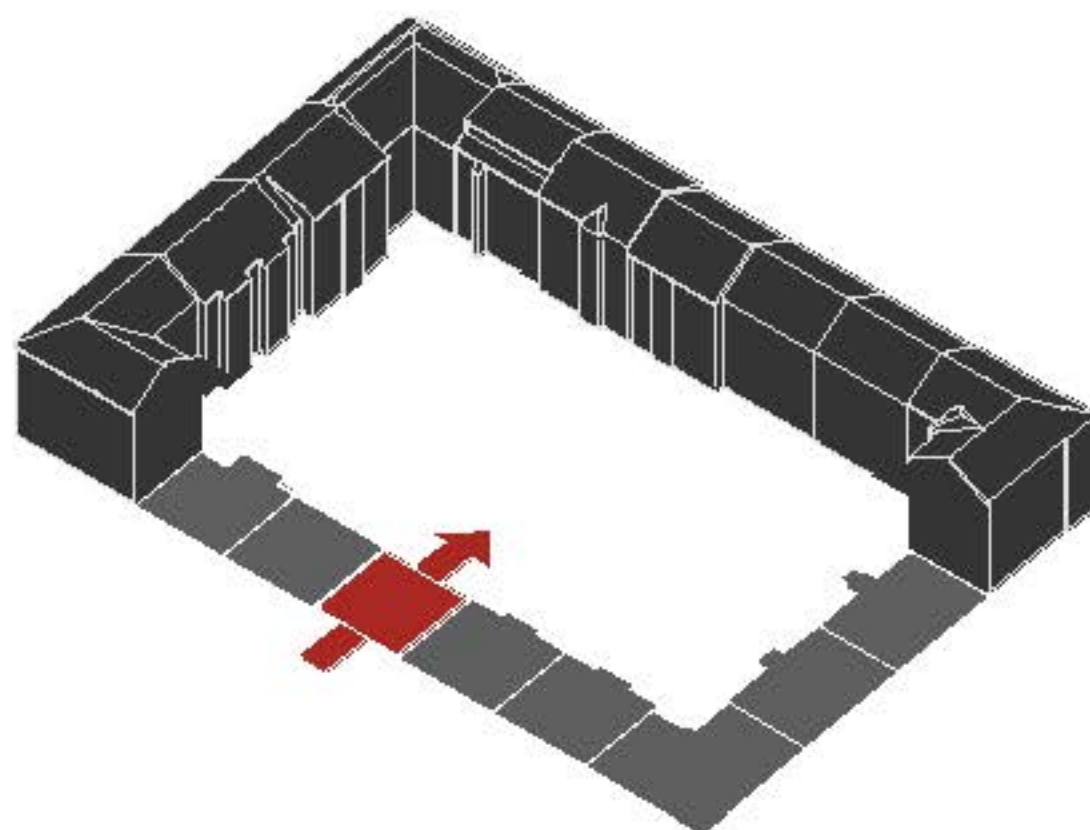
ZELENÉ STŘECHY

Vestavby a přístavby prostředí vnitrobloku se stávají vnitřní krajinou komunity. Nejen krajinou na pohled, ale také zelenou zahradou, která může být přímo přístupná.

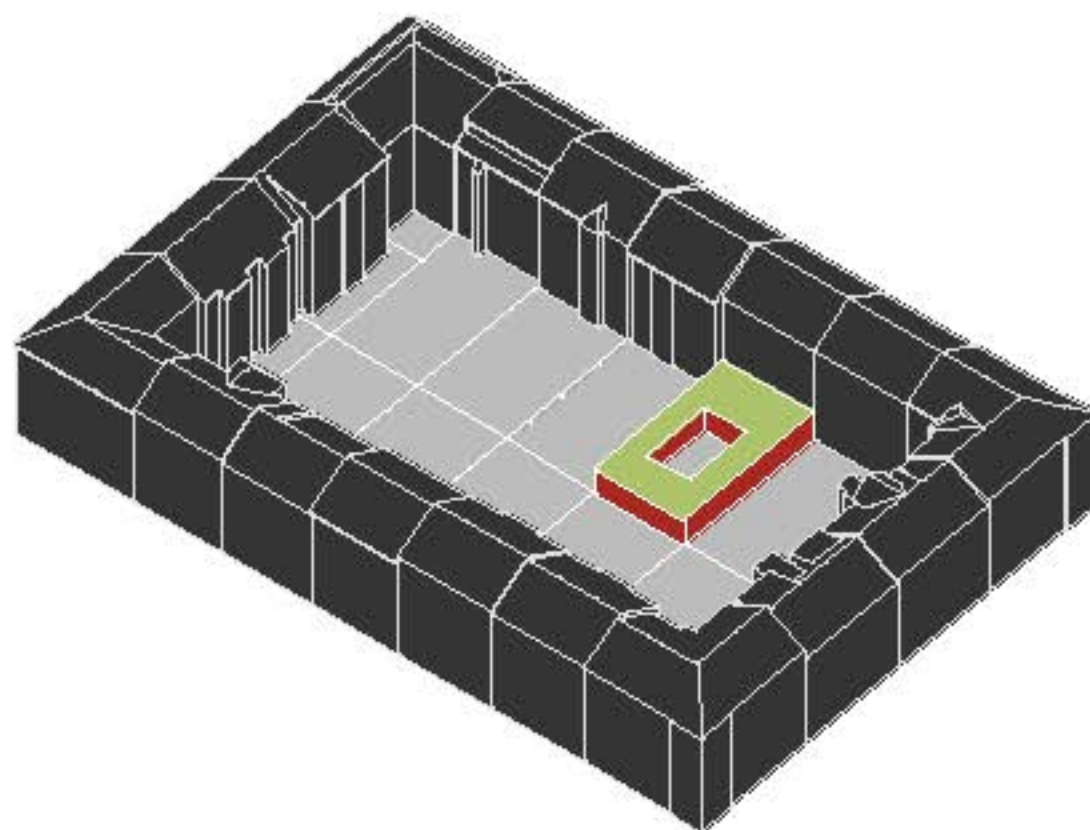
VSTUPY DO DOMŮ

Prostá změna orientace vstupu do domu, to je otočení orientace vchodů tak, abych každou cestou domů musel projít vnitroblokem, přináší efekt zájmu o společně sdílený prostor a osobní identifikaci se s ním.

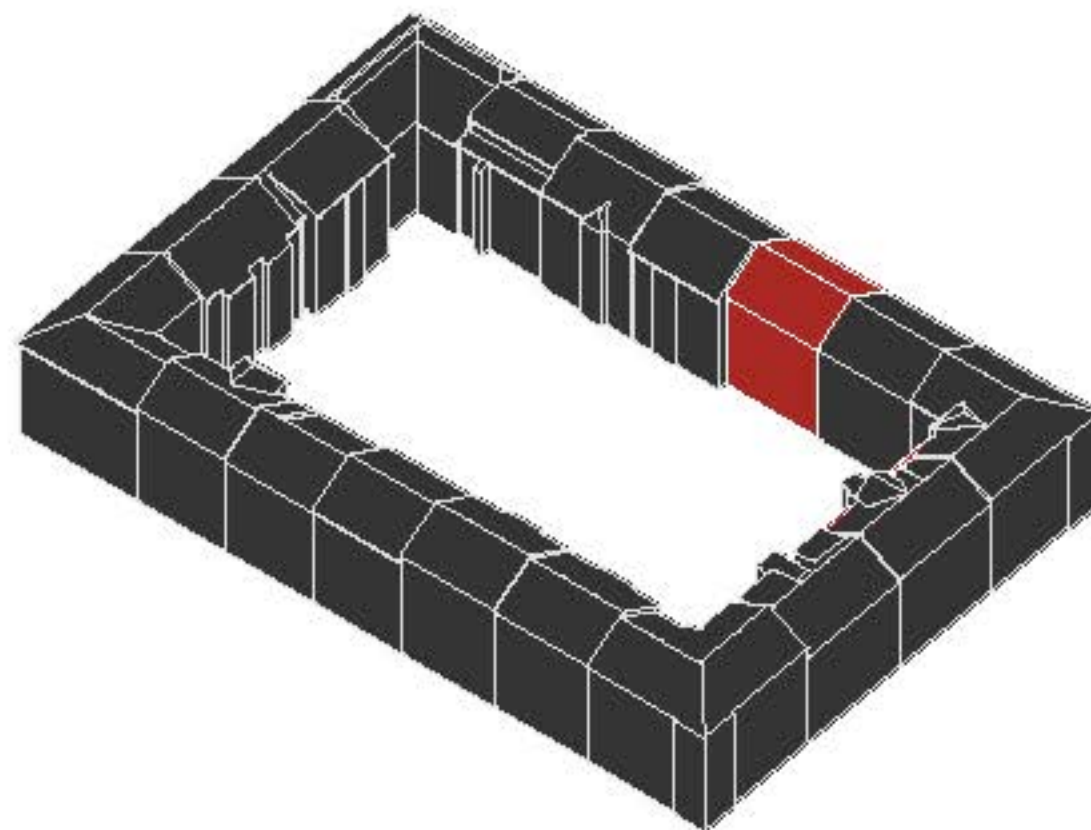
PŘESAH VEŘEJNÉHO PROSTORU

do vnitřního prostoru prostřednictvím veřejných funkcí a služeb přináší obohacení oběma prostorům.

DÍLNY

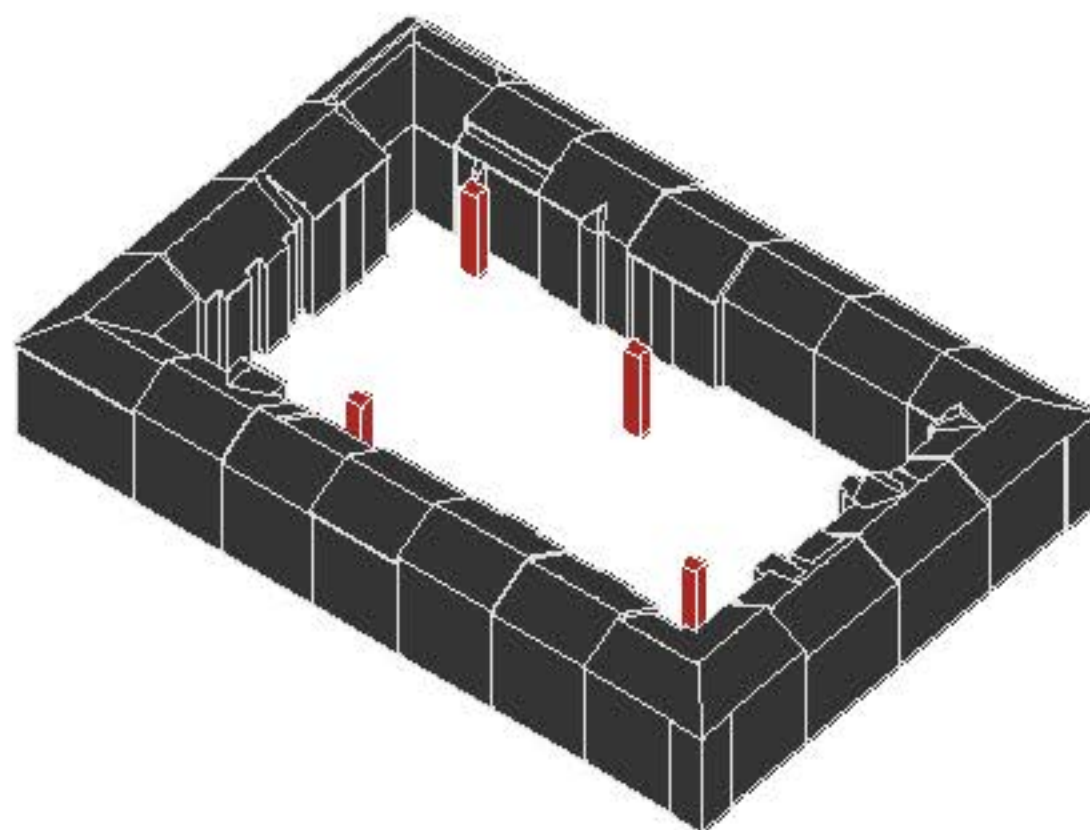
Vnitrobloky byly a jsou vhodným prostorem pro drobné podnikání. Při jasných pravidlech mohou fungovat v souladu s kvalitním obytným prostředím.

RE- KONSTRUKCE

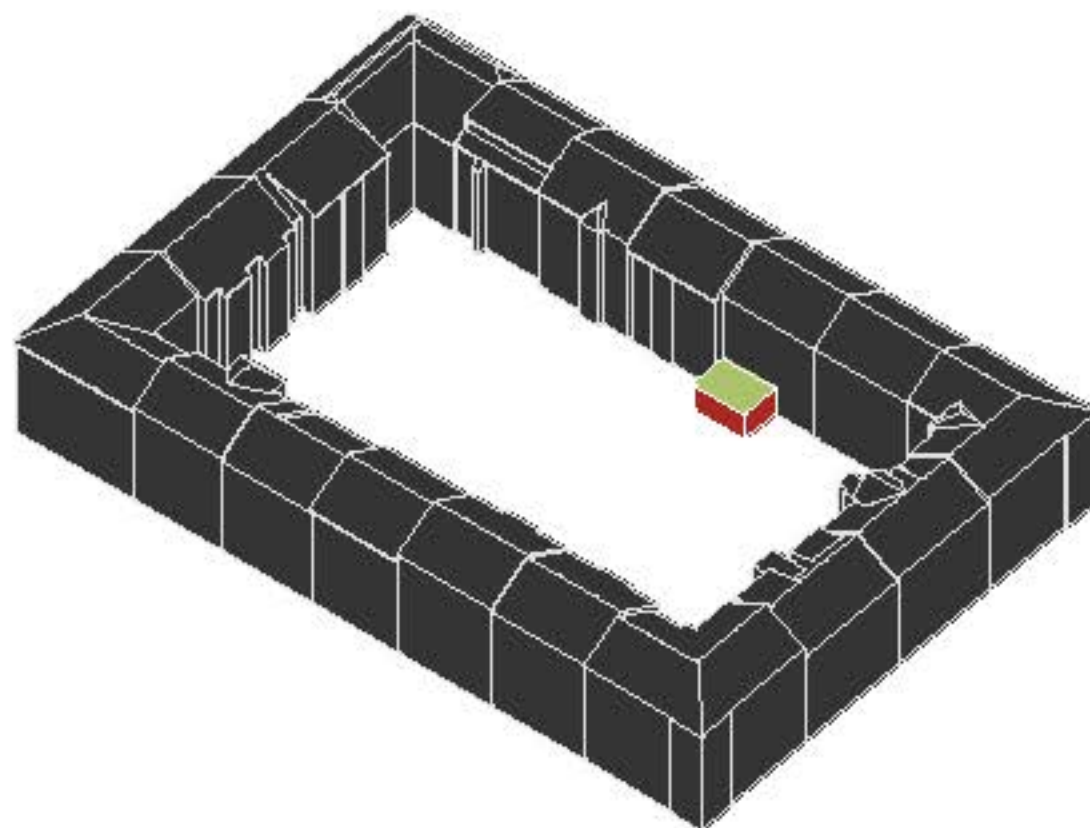
PŮVODNÍ TYPOLOGIE MĚSTSKÝCH DOMŮ

Velkorysé domy, postavené v první polovině 20. století, jsou dnes ekonomicky nedostupné pro bydlení nejen z důvodu atraktivity daných lokalit. Ale také z důvodu velikosti jednotlivých bytů. Jsou ale dostatečně flexibilní a tím otevřené ke změně.

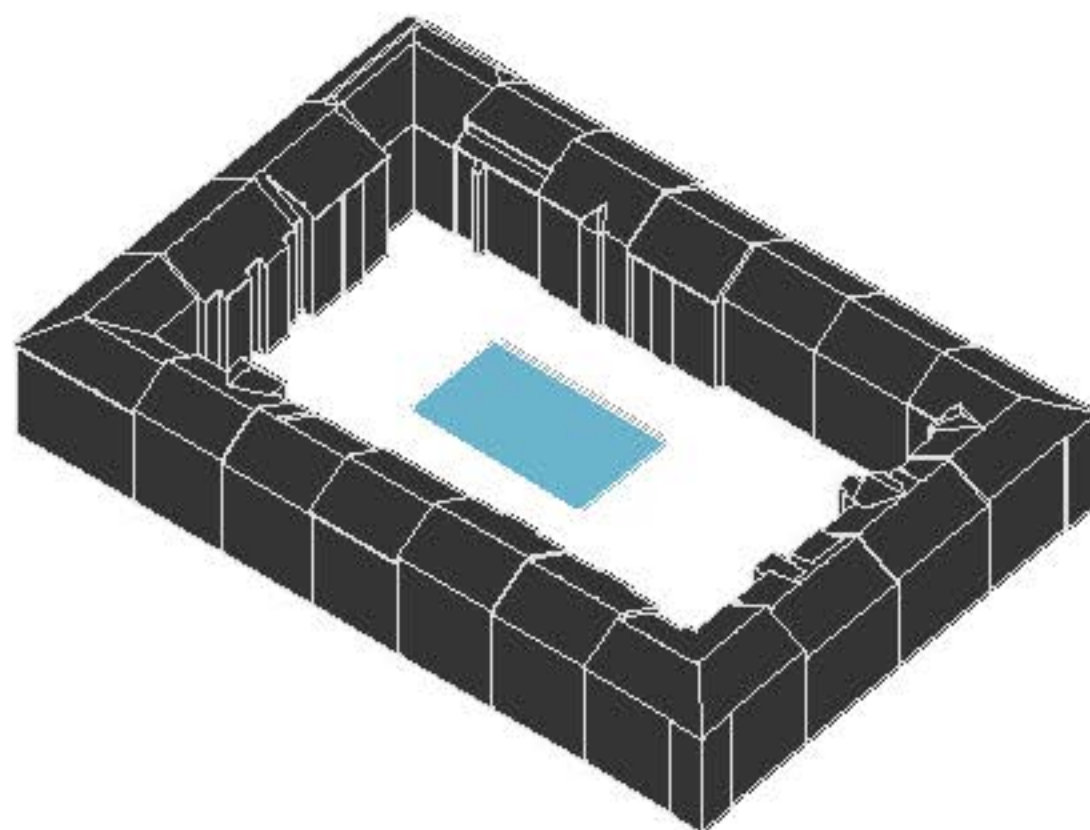
SPOLEČNÁ JÁDRA

Koncentrací vertikálních komunikací do několika bodů vznikají místa s vyšším potenciálem.

PŘÍSTAVBA S TERASOU

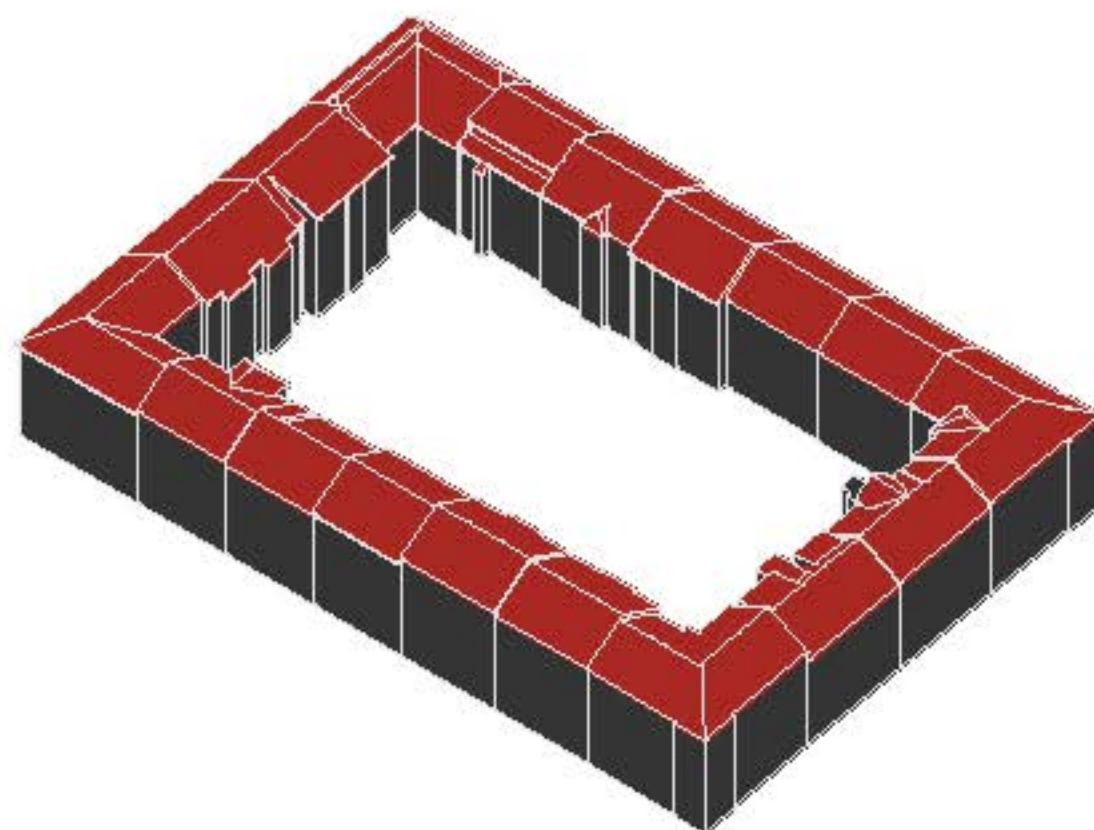
Přístavba do vnitrobloku rozšiřuje pronajímatelný prostor parteru a bytům o patro výše poskytuje s oukromou zahradu.

VODNÍ REZERVOAR

Slouží ke kolekci dešťových vod z celého bloku včetně střech. Hospodaření s vodním režimem může přinést i významné obytné kvality.

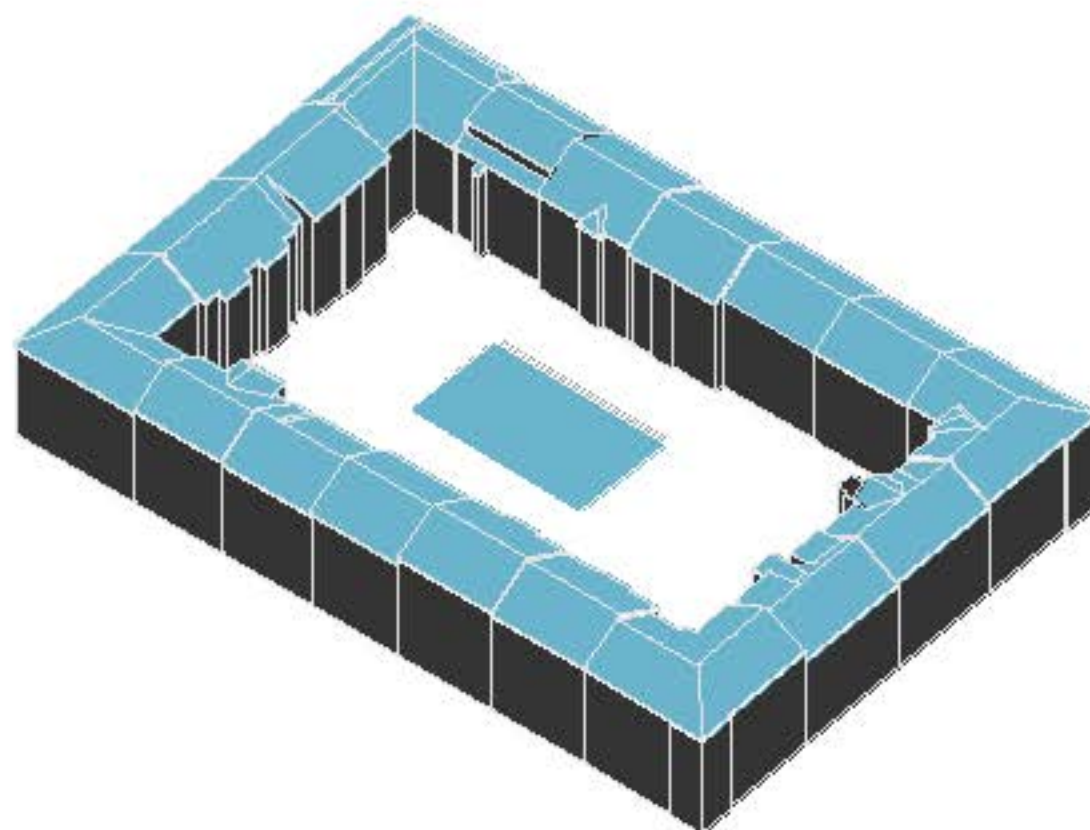

STŘECHY

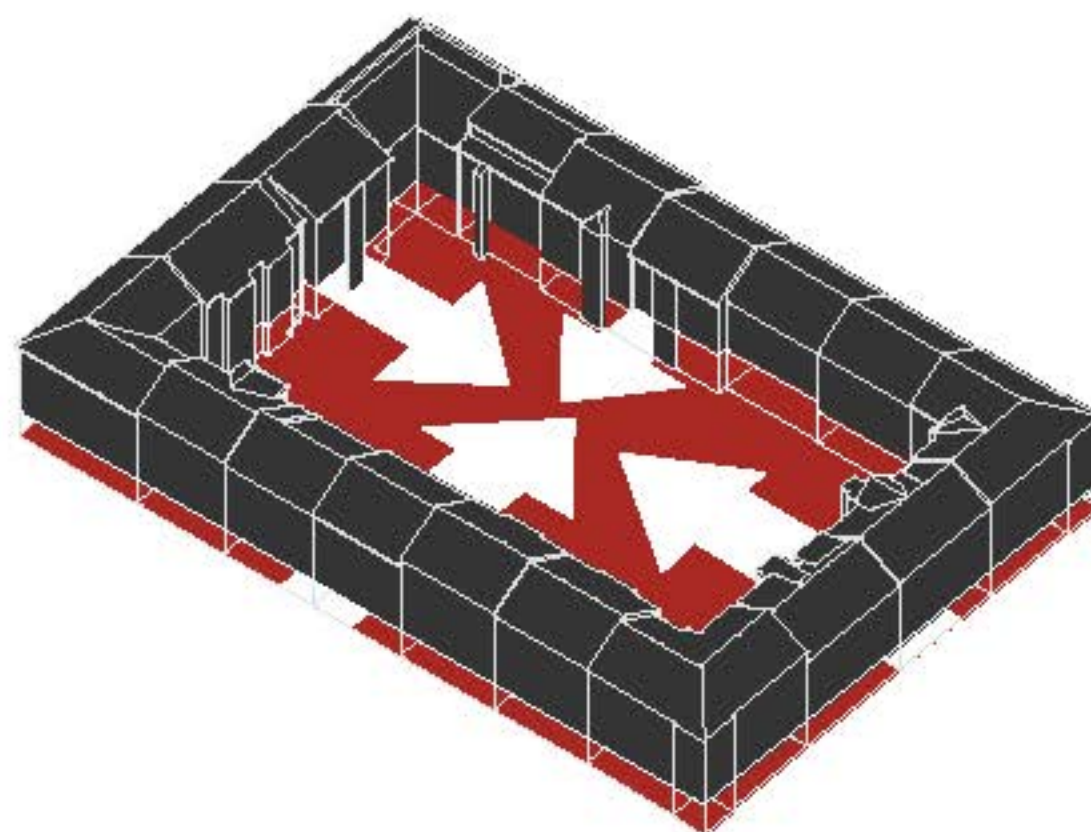
Střecha městského domu je nejlepší parcelou pro rodinný dům. Nabízí jak blízkost centra, tak kvalitu zahrady střešních teras.

Nemusí to být pouze soukromá terasa. Ale například hřiště pro místní.

SBĚR VODY

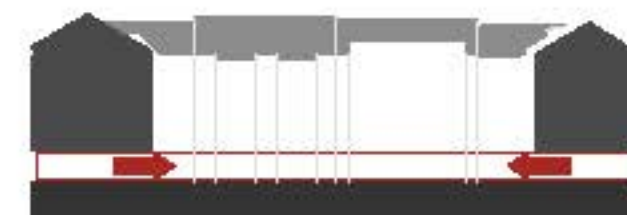
Slouží ke kolekci dešťových vod z celého bloku včetně střech. Hospodaření s vodním režimem může ale přinést i významné obytné kvality.

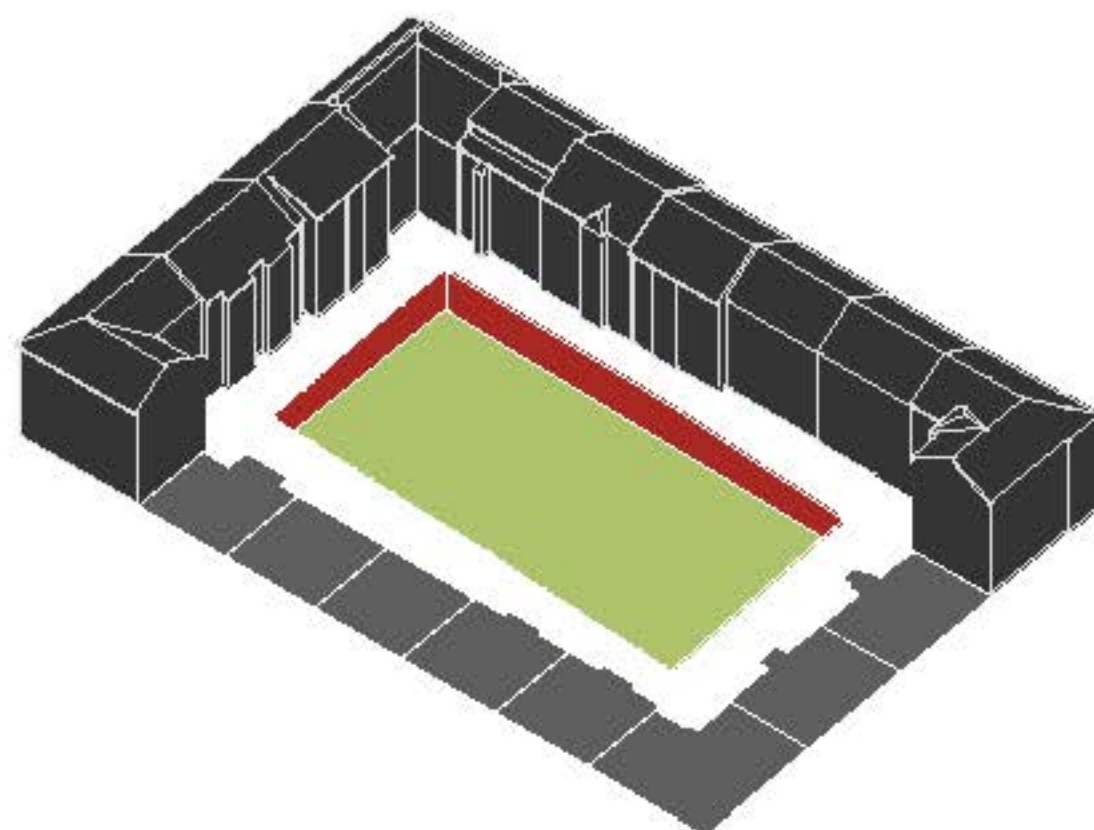

OTEVŘENÍ

PODSEKNUTÍ

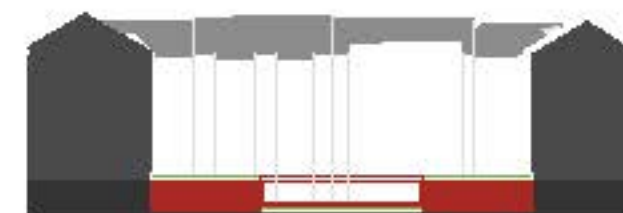
Otevření a navázání vnitrobloku na síť veřejných prostor přinese novou kvalitu oběma prostorům. Veřejný prostor města vtažený do intimity prostředí vnitrobloku.

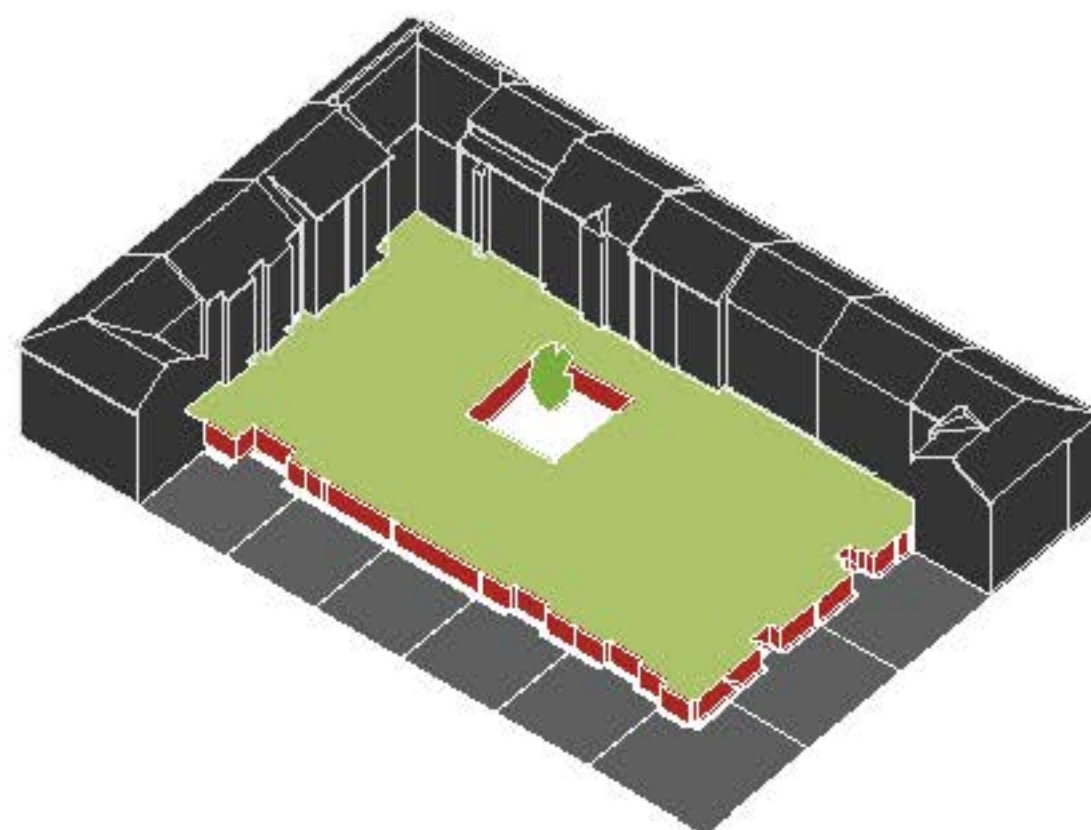

ZAKOPÁNÍ

Snížení vnitrobloku otevírá prostor pro další stavební úroveň a potenciál "skrytých domů".

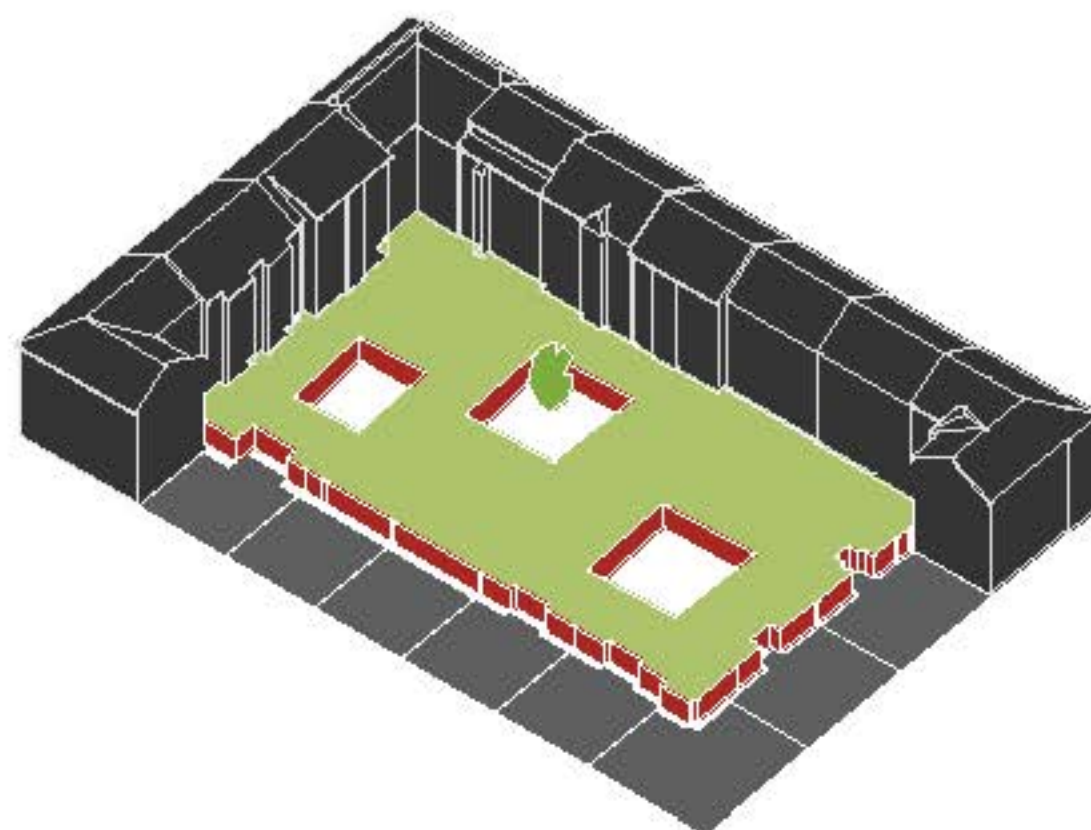

PODESTA

Navýšení vnitrobloku o podlaží parteru poskytuje kryté prostory, využitelné například pro podnikání a dílny. Nad nimi potom vzniká volná platforma lokální vrstvy pro obyvatele horních podlaží.

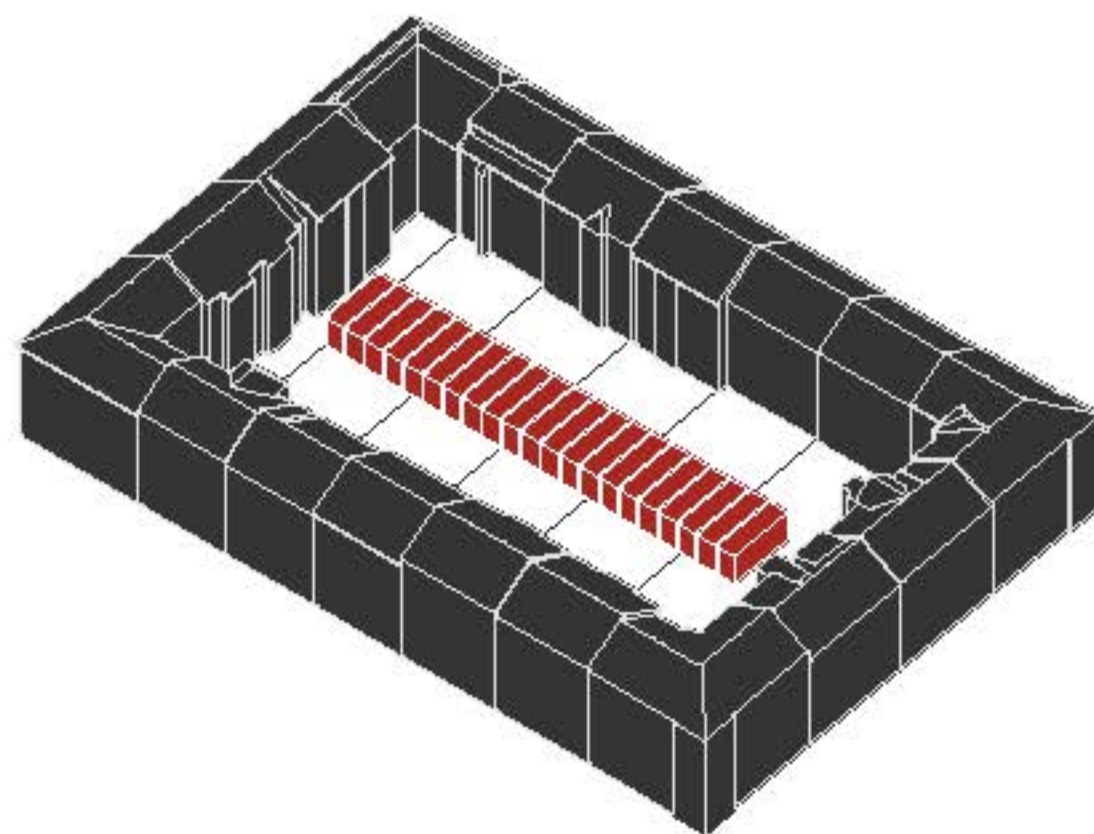

ATRIA

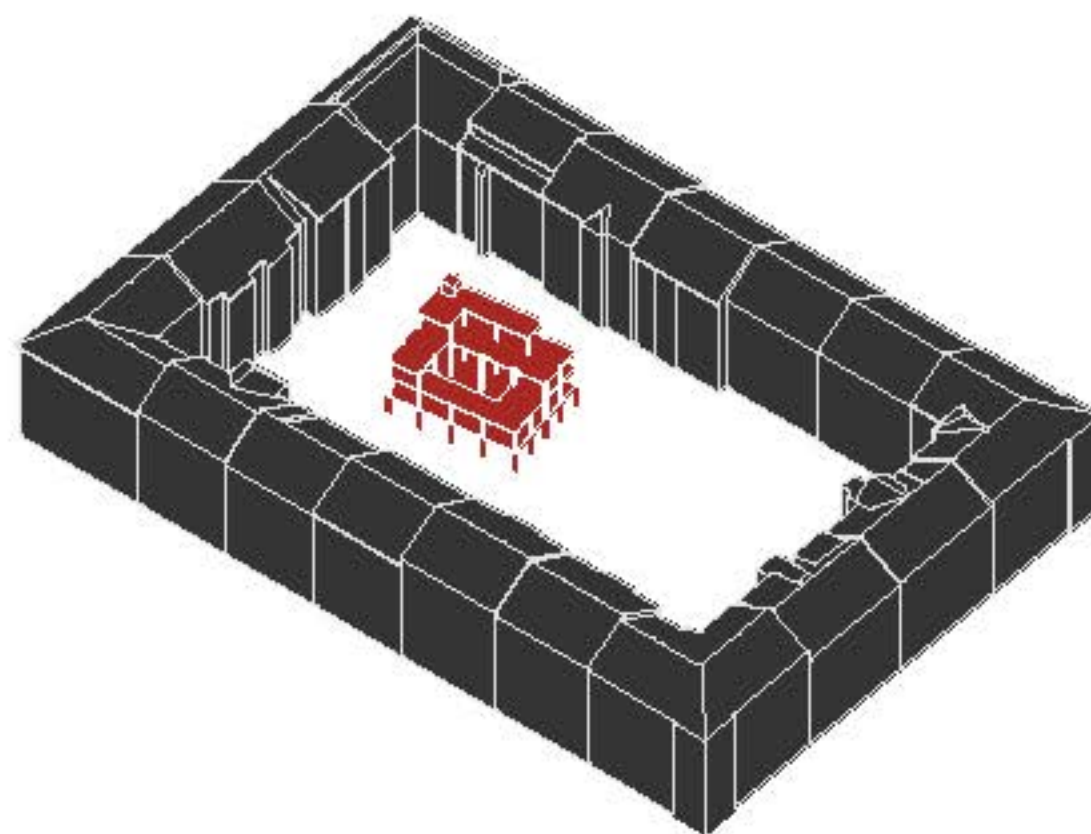
Zakopání nebo překrytí domů ve vnitrobloku je vhodné prosvětlit atrií, které mohou být spojnicemi mezi dvěma úrovněmi nad sebou.

DŮM LINIE

Liniový dům na hranici parcel nikomu vlastně nepřekáží, ale všem je přístupný. Ideální výchozí situace pro společný dům obyvatel bloku, jakým je například školka.

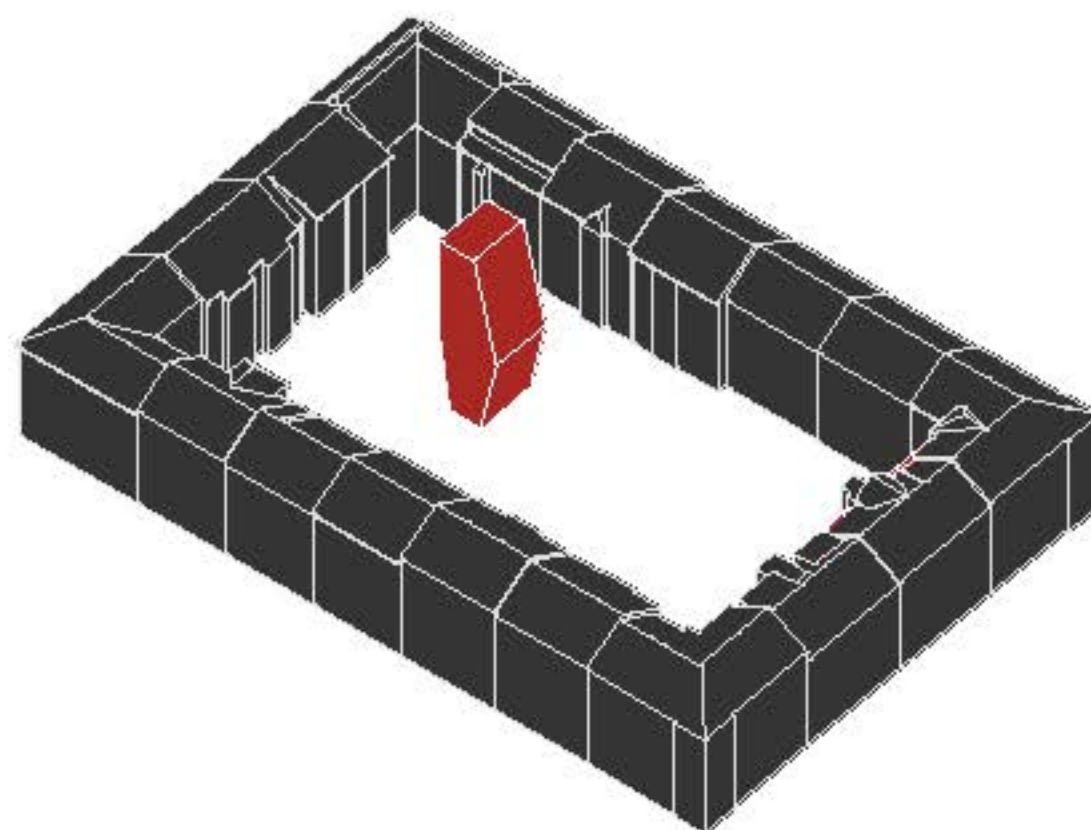

KONSTRUKCE

SOUSEDSKÁ PLATFORMA

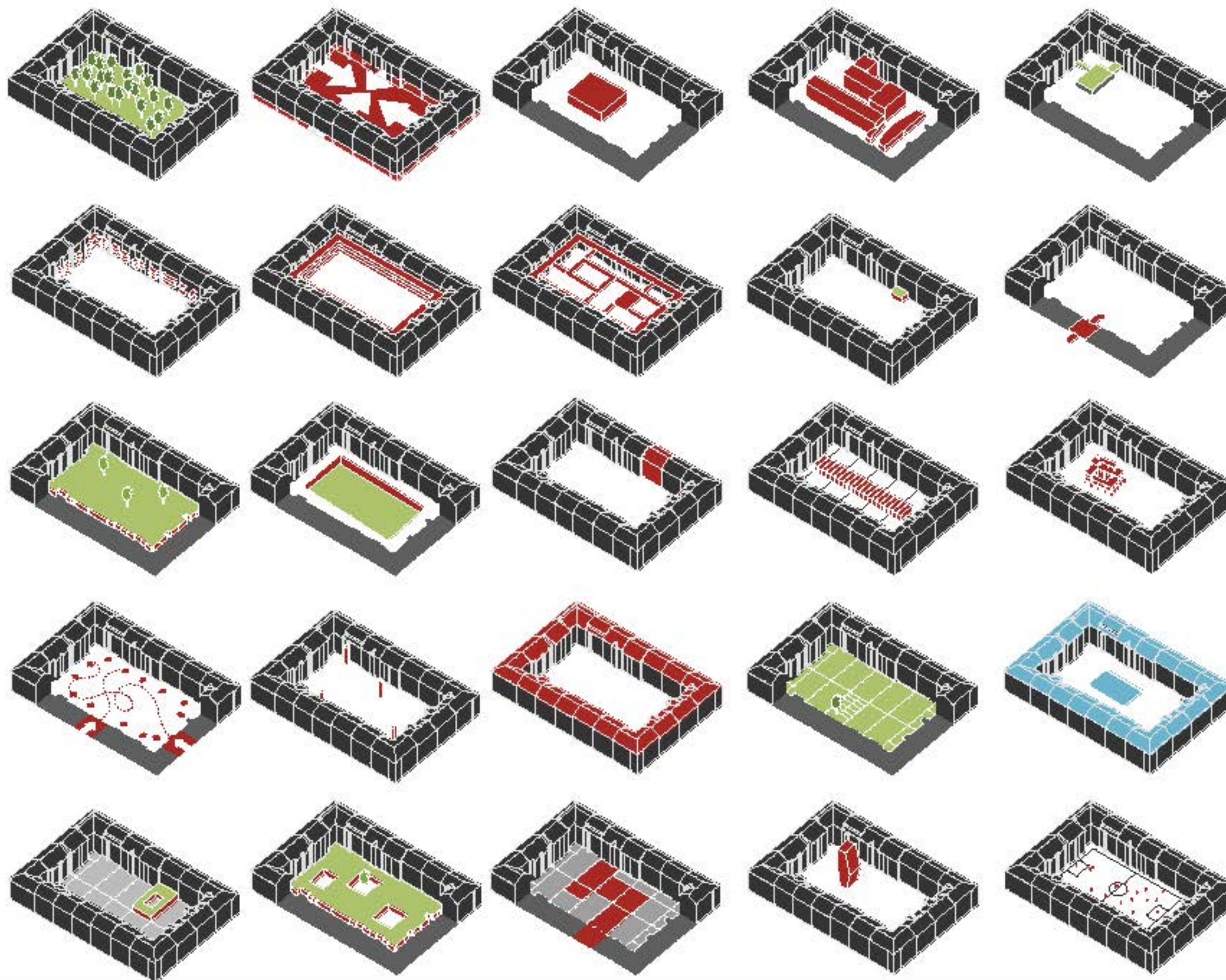
Prázdná konstrukce je platformou pro uživatele vnitrobloku. Nabízí společné otevřené prostory. Pro sousedské večere a jiné aktivity.

VĚŽ

Věž je objekt, který je nad střechami města. Ale jen natolik, aby město shlédl, ale sám byl přehlédnut.

VYBRANÝ BLOK

REPREZENTANT

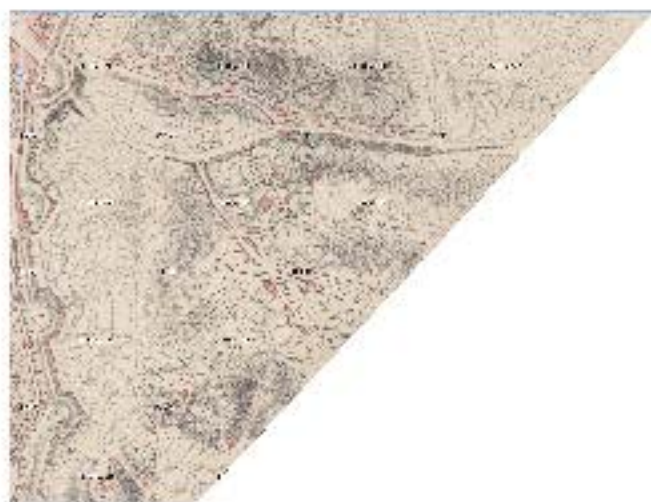
Blok č. 513 z Vínohrad je typem pražského bloku. Reprezentuje uzavřenou a (na první pohled) ukončenou strukturu.

Parcelace a vnitřní členění je typické pro danou lokalitu. Charakter a stav vnitrobloku vhodně snoubí obecné kladné i záporné momenty.

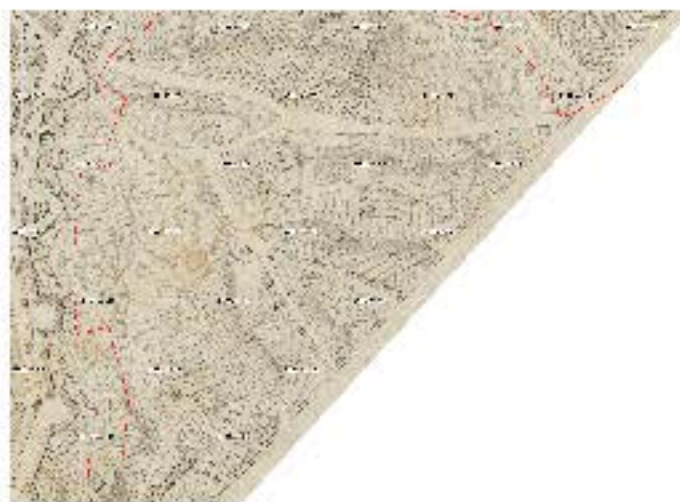
Typická je také roztržitost. Scénáře a aplikace jsou použity na tento konkrétní blok, protože je vhodným pro aplikaci všech scénářů, ikdyž přirozeně ne pokaždé s ideálním výsledkem. Část aplikace je ale více experimentem a pokusem, než-li hledáním konkrétních ideálních řešení.

Důležité si je uvědomit, že pouze obyvatelé daného bloku jsou nositeli změny.

Tato část jim má pouze ukazovat možnosti.

1769

1800

1816

1823

1841

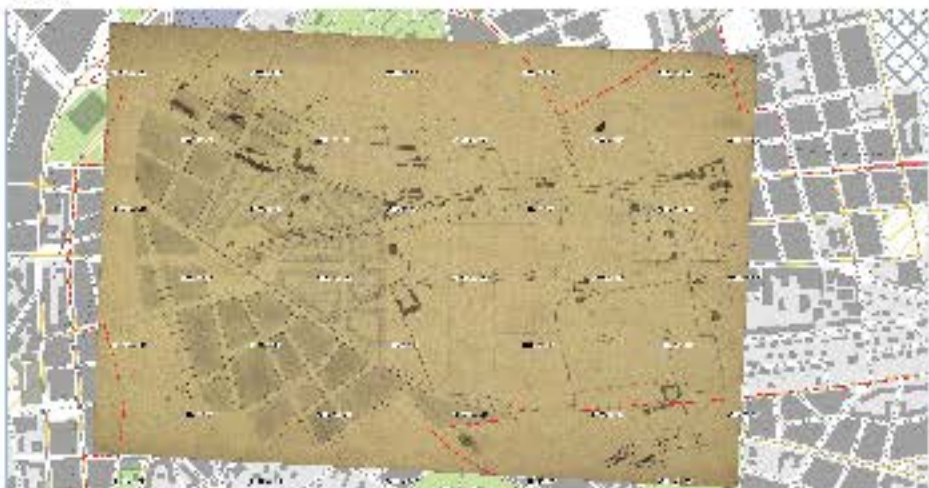

1844

1885

1890

1891

1905

1909

1909-14

1923

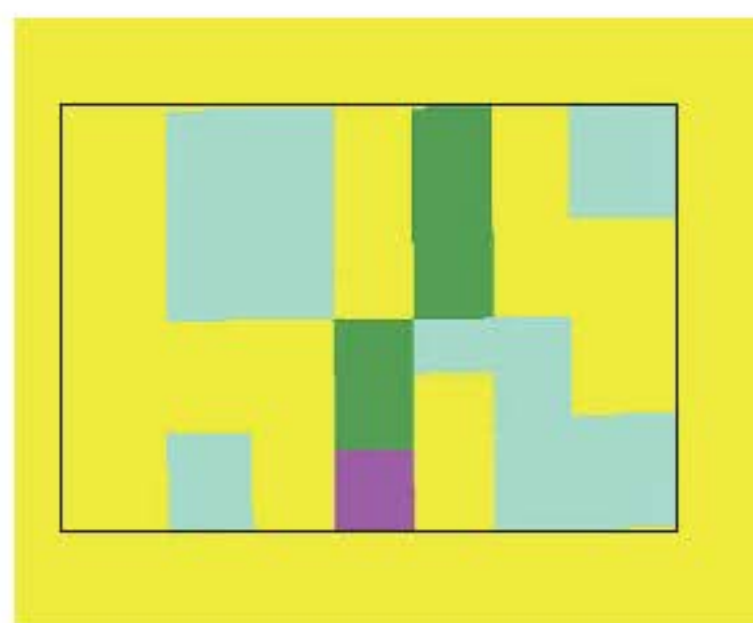
ČASOVÁ OSAVVOJE STRUKTURY

■ 1841
 ■ 1875
 ■ 1876-90
 ■ 1891-90
 ■ 1891-1900

MAPA VLASTNICTVÍ BUDOV

MAPA VLASTNICTVÍ POZEMKŮ

- Vlastníci nezařazení do jiných vlastnických skupin
- Zbývající fyzické právnické osoby
- Způsobené a zařazené zahraniční subjekty (zářené práva)
- Česká republika včetně státem ovládaných subjektů
- Fyzické osoby
- Spolu vlastní dvěma a více subjekty vlastnického práva
- Hl. m. Praha bez MČ včetně jim podléhajících subjektů

SUMAVSKÁ

SLEZSKÁ

KORUNNÍ

BUDEČSKÁ

BLOK Č. 513

RUB A LÍC

SUMAVSKÁ ZA ZÁDY

BLOK Č. 513

RUB - VNITROBLOK

BLOK Č. 513

RUB - VNITROBLOK

BLOK Č. 513

RUB - VNITROBLOK

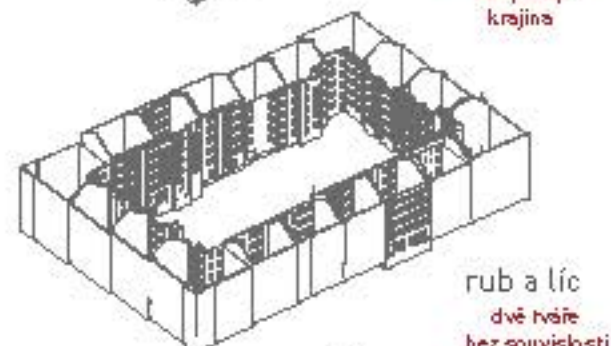
Blok č. 513 je typem pražského bloku. Reprerentuje kompaktní uzavřenou a (na první pohled) ukončenou strukturu.

Parcelace a vnitřní členění je typické pro danou lokalitu.

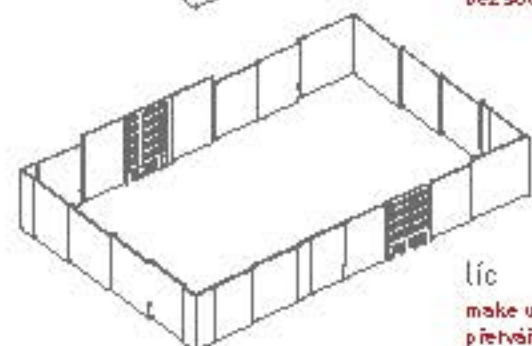
Charakter a stav vnitrobloku vhodně snoubí kladné i záporné momenty. Typická je jeho roztříštěnost.

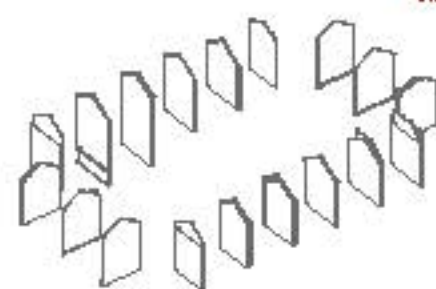
střechy
neobydleny
nevyužity
krajina

rub a líc
dvě tváře
bez souvislosti

líc
make up
převládá
chráněno

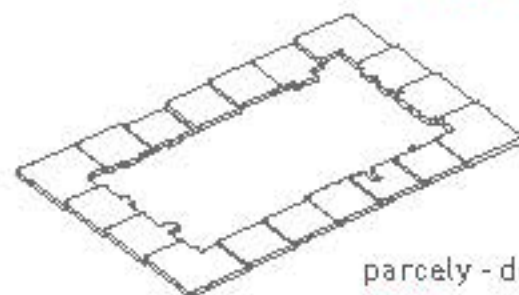
štíty

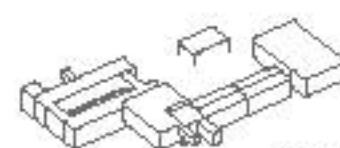
rub
špiná
zde
bez balkonů
intimní
skutečně tvář

schodiště
do vnitrobloku
komunikace
veliká rysost
průjezd

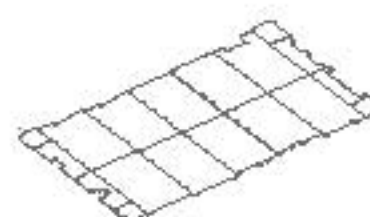
parcely - domy
kameny

vestavby
poslepověně
neefektivní
skryté
neudržované

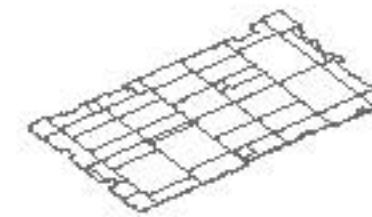
zdi a stromy
kvalita
charakter

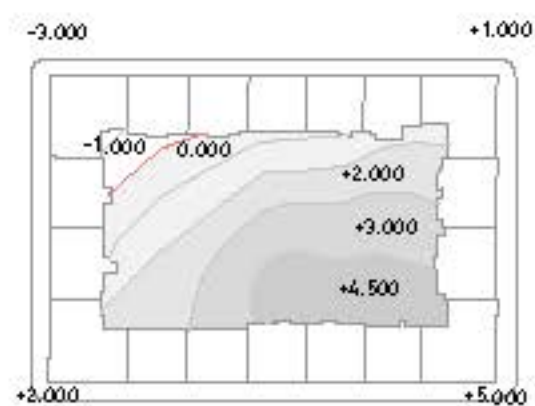
parcely - vnitroblok
bariéry
zbytečnost?

současný vnitroblok
koláž

rozdělení vnitrobloku
nečitelnost
nespojnost

vrstevnice

současný stav

zpevněné / nezpevněné
stromy
vestavby

SCÉNÁŘE

Scénáře rozvádějí principy. Jejich kombinace tvoří kompaktní celek, který je obrazem změny bloku - vizi. Vybrané scénáře do detailu dále rozvádějí Aplikace.

Otevření a navázání vnitrobloku na síť veřejných prostor přinese novou kvalitu oběma prostorům. Veřejný prostor města vtažený do intimity prostředí vnitrobloku.

Vnitrobloky jsou v Praze už dnes z velké míry zelenými plícemi města.

1

otevřený

PARK VE VNITROBLOKU

otevření

balkóny

zeleně střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

veřejná funkce

sběr vody

spojování parcel

otevření

zakopání

vyprázdnění

park

Navýšení vnitrobloku o podlaží parteru poskytuje kryté prostory, využitelné například pro podnikání a dílny. Nad nimi potom vzniká volná platforma lokální vrstvy pro obyvatele horních podlaží.

2

vrstvený PŘEKRYTÍ PARTERU

vrstvení

balkóny

zelené střechy

střechy

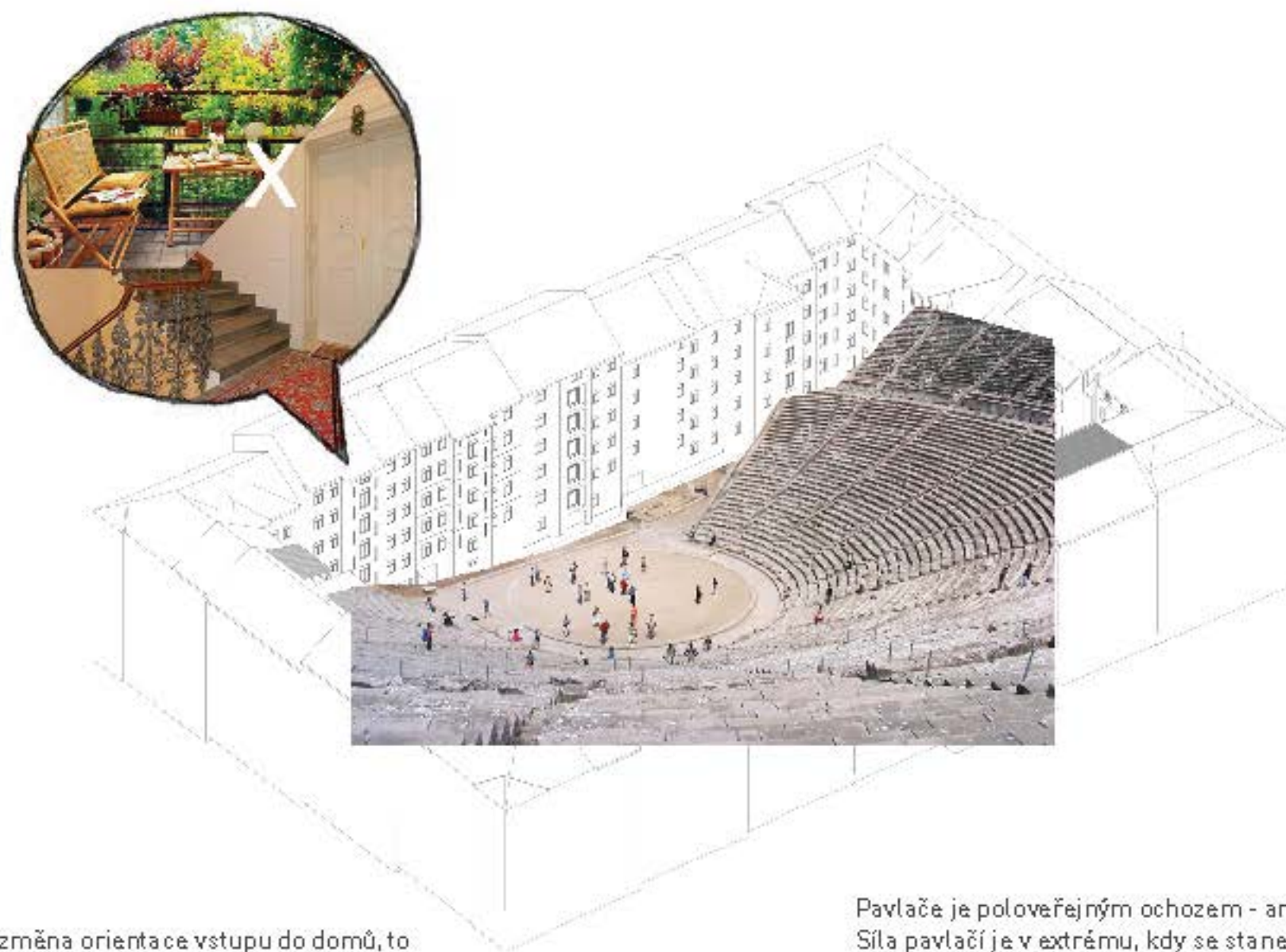
přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

dílna

podesta

atria

Prostá změna orientace vstupu do domů, to je otočení orientace vchodů tak, a bych každou cestou domů musel projít vnitroblokem, přináší efekt zájmu o společně sdílený prostor a osobní identifikaci se s ním.

Pavlače je poloveřejným ochozem - amfiteatrem. Síla pavlačí je v extrému, kdy se stane hlavním společným komunikačním prostorem pro více domů současně. Se sdílenými výtahy. Vnitroblok je jedním dvorem uvnitř.

3

obrácený naruby

VESNICE NA PAVLAČÍCH

obracení

balkóny

zeleně střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

vodní rezervoár

vstupy do domu

rekonstrukce

vstupy do domu

pavlače

lávka

společná jádra

urban gardening

dům linie

Vnitřní svět, bohatý prostorovými a sociálními vztahy přináší stávajícím obyvatelům domů novou dostupnou vybavenost.

Především ale jinou kvalitu bydlení - VESNICE ve městě.

Vůči vnějšku chráněné prostředí, které je ale ve svém nitru až nečesky otevřené.

4

zahuštěný

VESNICE VE VNITROBLOKU

zahuštění

balkóny

zeleně střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

veřejná funkce

sběr vody

spojování parcel

otevření

zakopání

vyprázdnění

vstupy do domu

rekonstrukce

vstupy do domu

dílna

zahušťování

scénář

vnitroblok

0

nepřístupný

SOUČASNÝ STAV

zdi

auta

objekty

beton

odpadky

stromy

výtahy

1

otevřený

PARK VE VNITROBLOKU

otevření

balkóny

zelené střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

veřejná funkce

sběr vody

spojování parcel

otevření

zakopání

vyprázdnění

park

2

vrstvený

PŘEKRYTÍ PARTERU

vrstvení

balkóny

zelené střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

dílna

podesta

atria

3

obrácený naruby

VE SNICE NA PAVLAČÍCH

obracení

balkóny

zelené střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

vodní rezervoár

vstupy do domu

rekonstrukce

vstupy do domu

pavlače

lávka

společná jádra

urban gardening

dům linie

4

zahuštěný

VE SNICE VE VNITROBLOKU

zahuštění

balkóny

zelené střechy

střechy

přístavba s terasou

přesah veřejného prostoru

veřejná funkce

sběr vody

spojování parcel

otevření

zakopání

vyprázdnění

vstupy do domu

rekonstrukce

vstupy do domu

dílna

zahušťování

VESNICE VE MĚSTĚ

Cílem mého přístupu je vytvoření bohatšího sociálního a prostorového prostředí v rámci jednoho bloku. Vesnice ve městě.

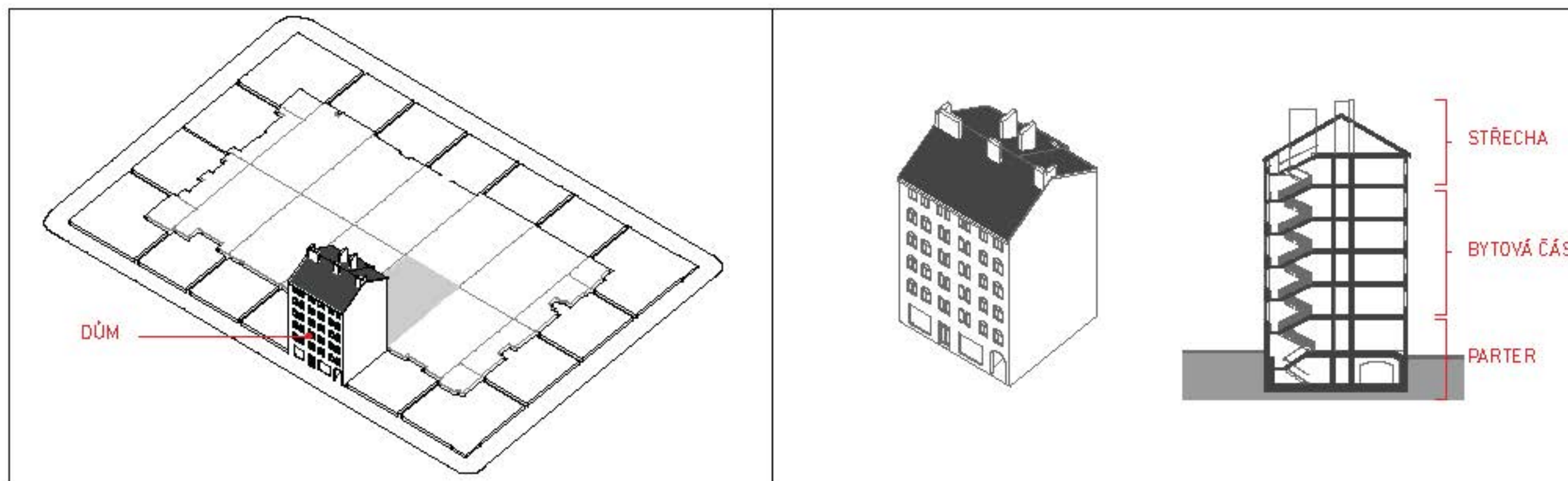
Důležitější, než jak se blok tváří navenek je, jak se chová uvnitř, ke svým obyvatelům, případným návštěvníkům.

Je to otočení města naruby. Respektive pohled na město z jeho vnitřní strany.

Rub a líc. Kde odvrácená strana města, reprezentovaného vně náměstími a ulicemi, jsou uvnitř dvory a pavlače.

Vesnickost ve smyslu toho slovního spojení vnímám jako sociálně blízké prostředí. Charakteristické blízkým vztahy mezi jednotlivými obyvateli.

Yhodnou náplní bloku je sociální bydlení. Sociální bydlení neznamená minimální bydlení.

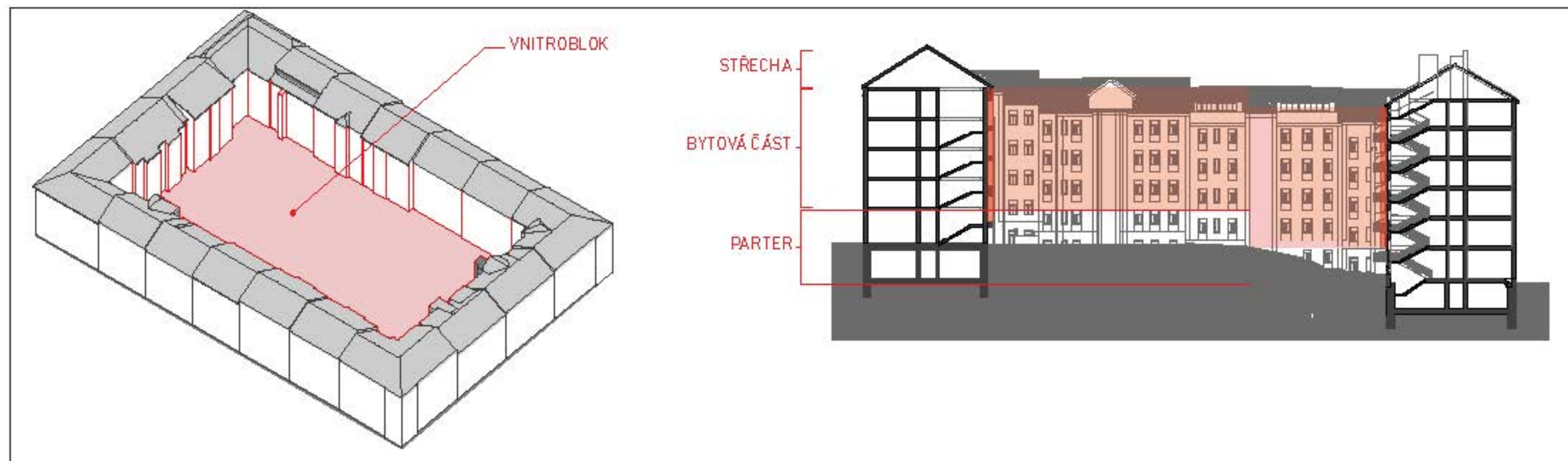
1. DŮM A JEHO PARCELA JE ZÁKLADNÍ STAVEBNÍ JEDNOTKOU BLOKU

2. DŮM

APLIKACE PRINCIPŮ POPISUJE JEDNOTLIVÉ ZÁSAHY V MĚŘÍTCÍCH DOMU A VNITROBLOKU. ZÁSAHY DO DOMŮ JSOU DÁLE ROZDĚLENY NA TROJICI STŘECHA, TĚLO A PARTER.

MĚŘÍTKA DOMU A INTERVENCE
ROZDĚLENÍ

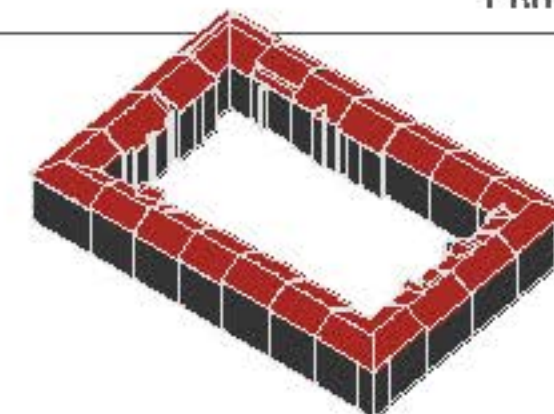
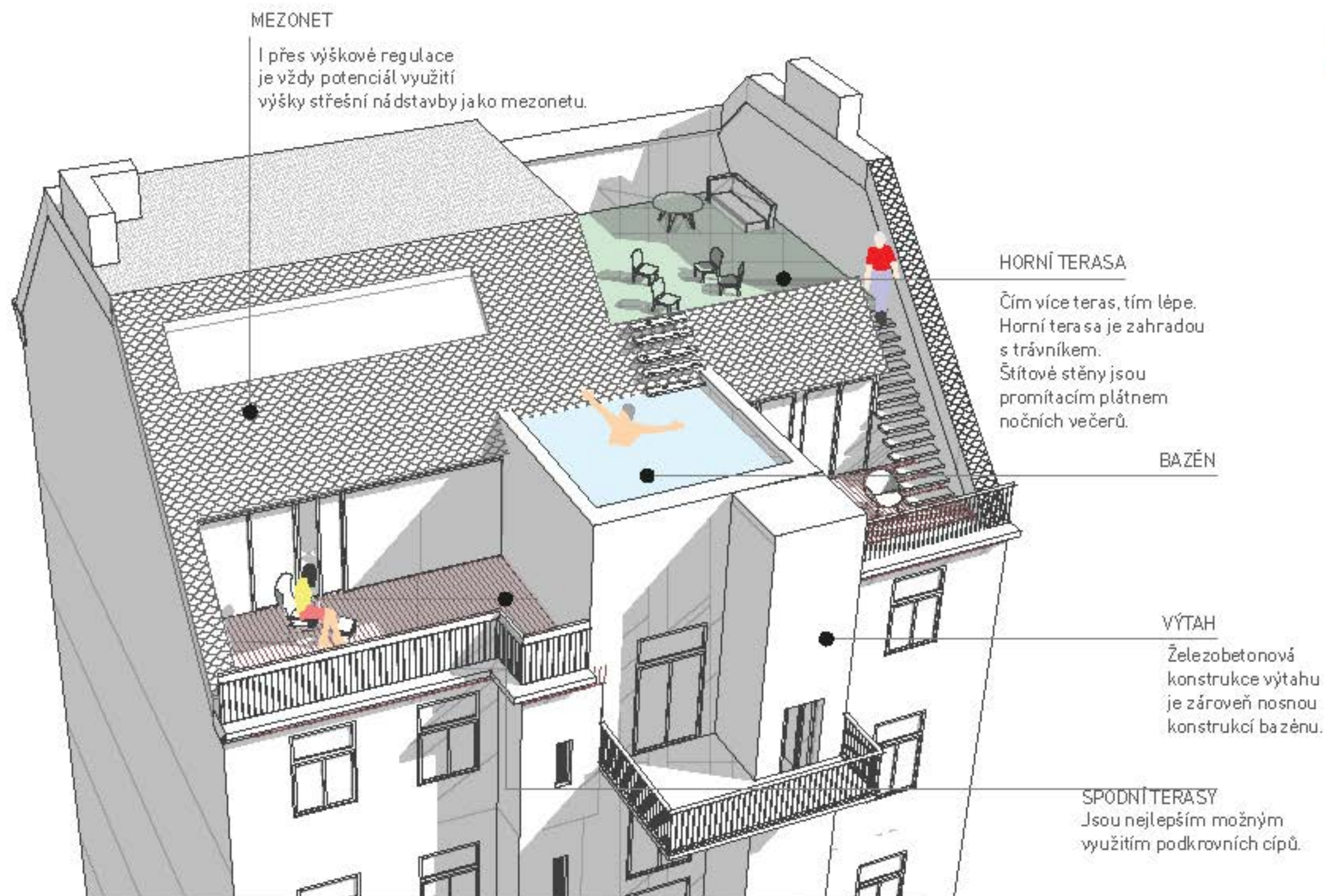

1. DOMY A VNITROBLOK JSOU DVĚMA ZÁKLADNÍMI ELEMENTY BLOKU

2. VNITROBLOK JE SDÍLENÝM PROSTOREM VŠECH OBYVATEL BLOKU

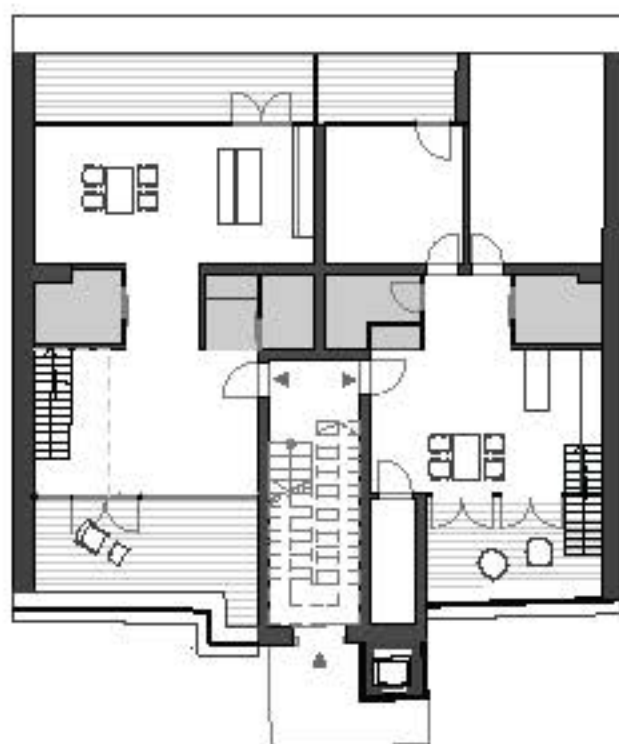
DŮM A JEHO PARCELA JSOU STO LET NEMĚNNOU STRUKTUROU A PODSTATNÝM ZÁKLADEM KAŽDÉHO BLOKU. EXISTUJÍ MECHANISMY, KTERÉ TENTO NA PRVNÍ POHLED NEMĚNNÝ STAV DOKÁŽÍ DYNAMICKY ROZHÝBAT.

**MĚŘÍTKA BLOKU A INTERVENČÍ
ROZDĚLENÍ**

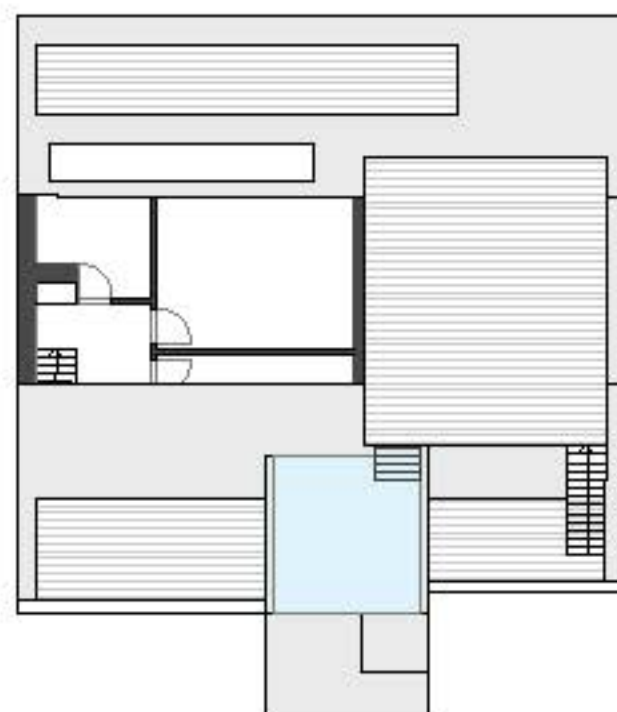
STŘECHY

Střecha městského domu je nejlepší parcelou pro rodinný dům. Nabízí jak blízkost centra, tak kvalitu zahrady střešních teras.

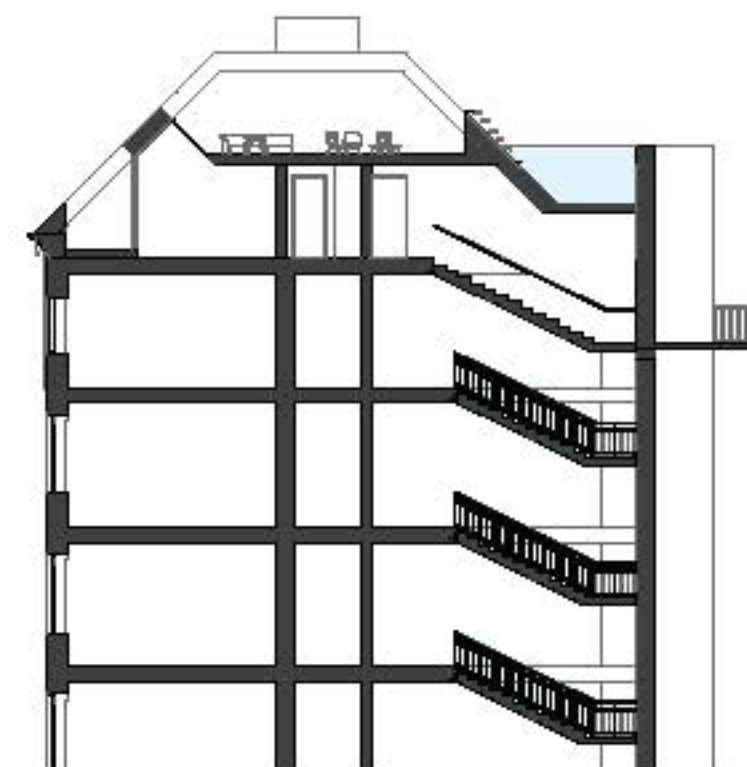
půdorys nástavby

1. SP

půdorys nástavby

2.SP

řez

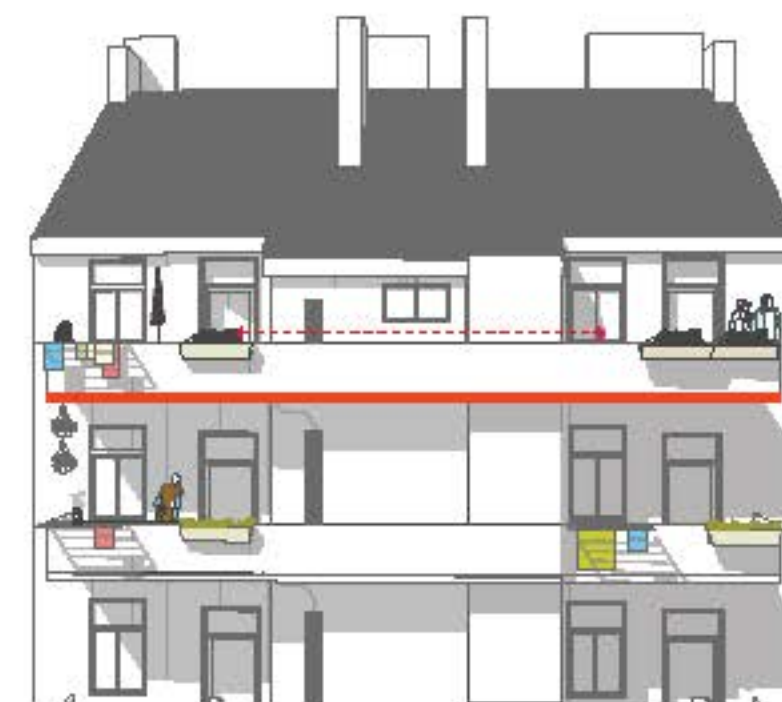
0 1 5 10 STŘECHA 1:200

DŮM - TĚLO
BALKONY
POHLED 1:250

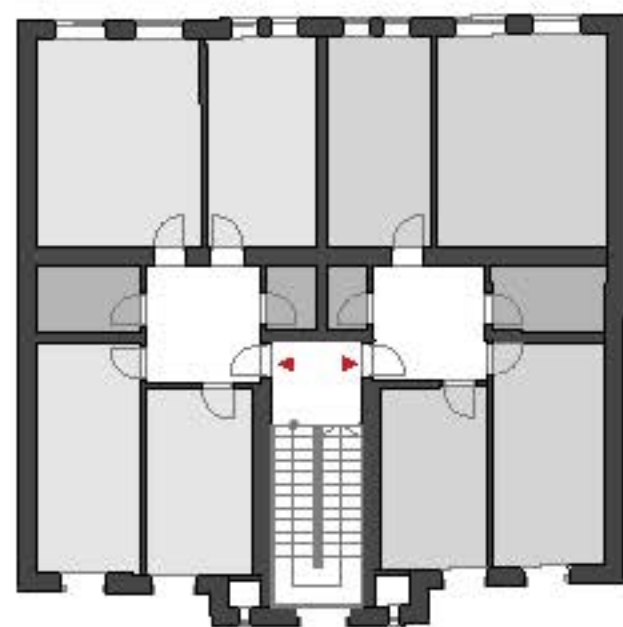

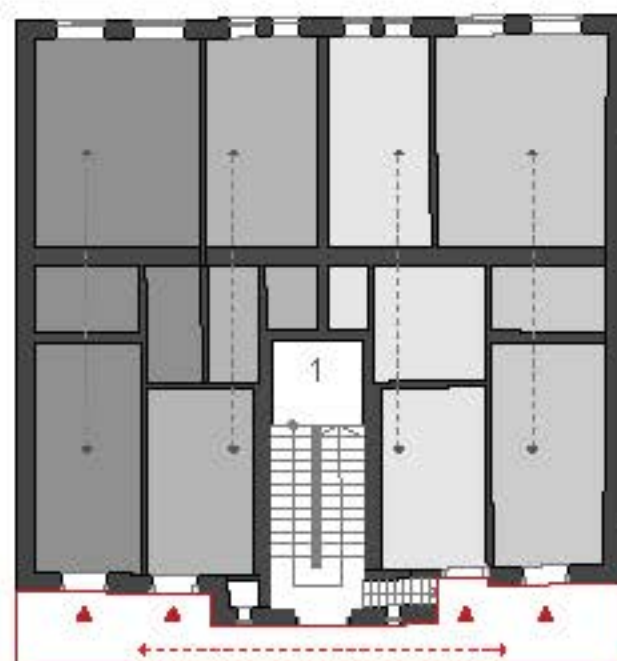

DŮM - TĚLO
BALKONY vs. PAVLAČE
POHLEDY

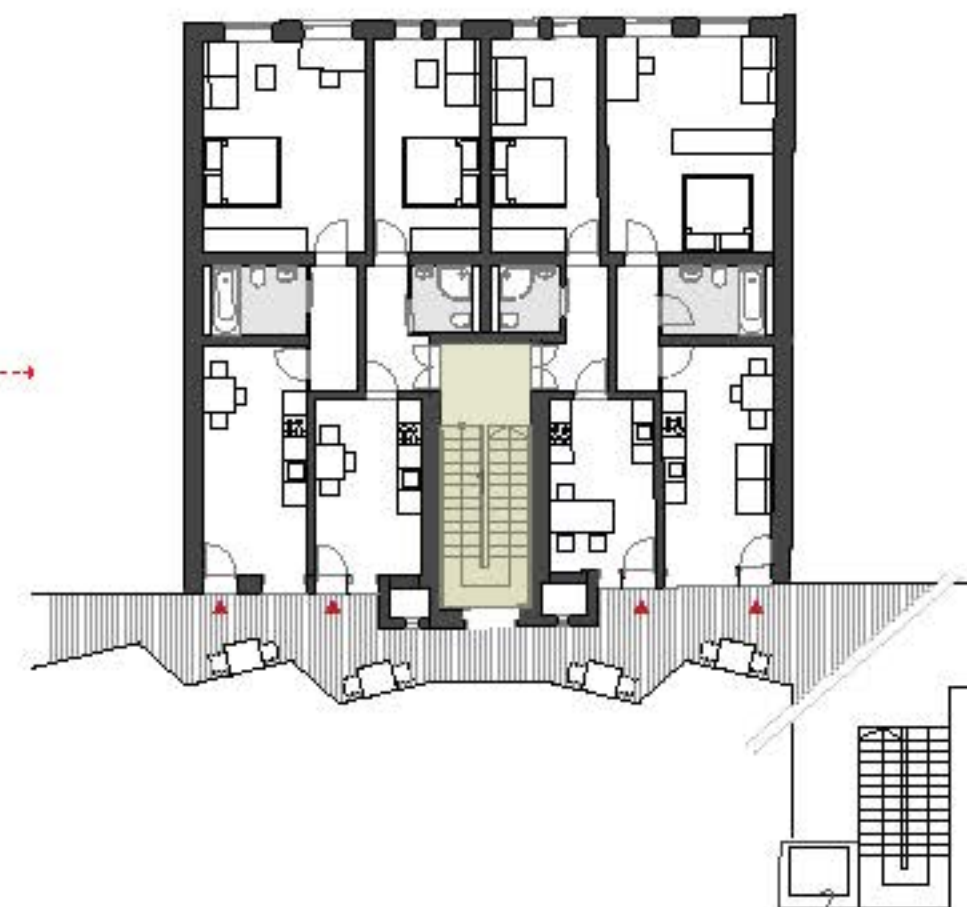

2x 90m²

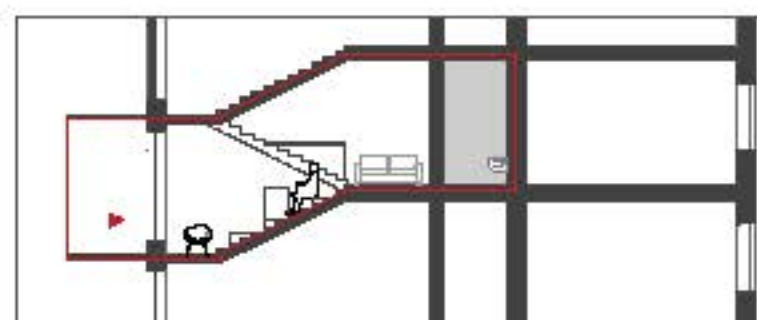

+ 1x pavlače
2x 50m²
2x 40m²

- 1 PŮVODNÍ SCHODIŠTĚ SE STÁVÁ DRUHOŘADÝM VE FUNKCI JEHO VELKORYSY PROSTOR MŮŽE NAJÍT ALE NOVĚ UPLATNĚNÍ

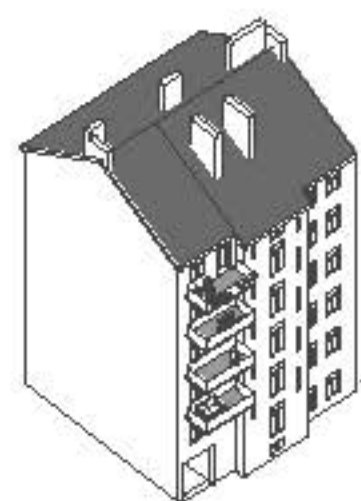
- 2 NOVÉ VERTIKÁLNÍ KOMUNIKACE JSOU SPOLEČNÉ PRO VÍCE DOMŮ A PROPOJENÉ KONSTRUKCÍ PAVLAČE

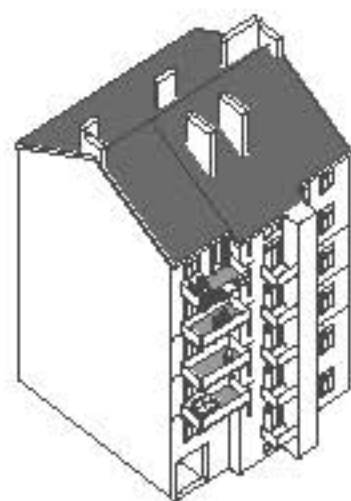
1 STUDIO / HOТЕLOVÝ POKOJ ?

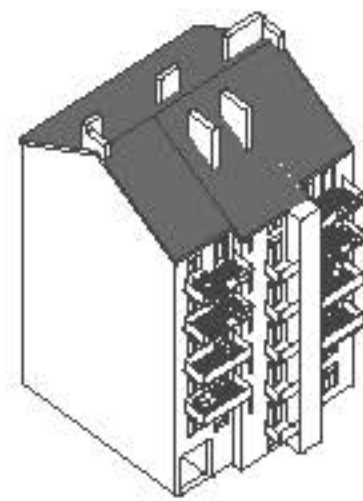
1 ZIMNÍ ZAHRADY ?

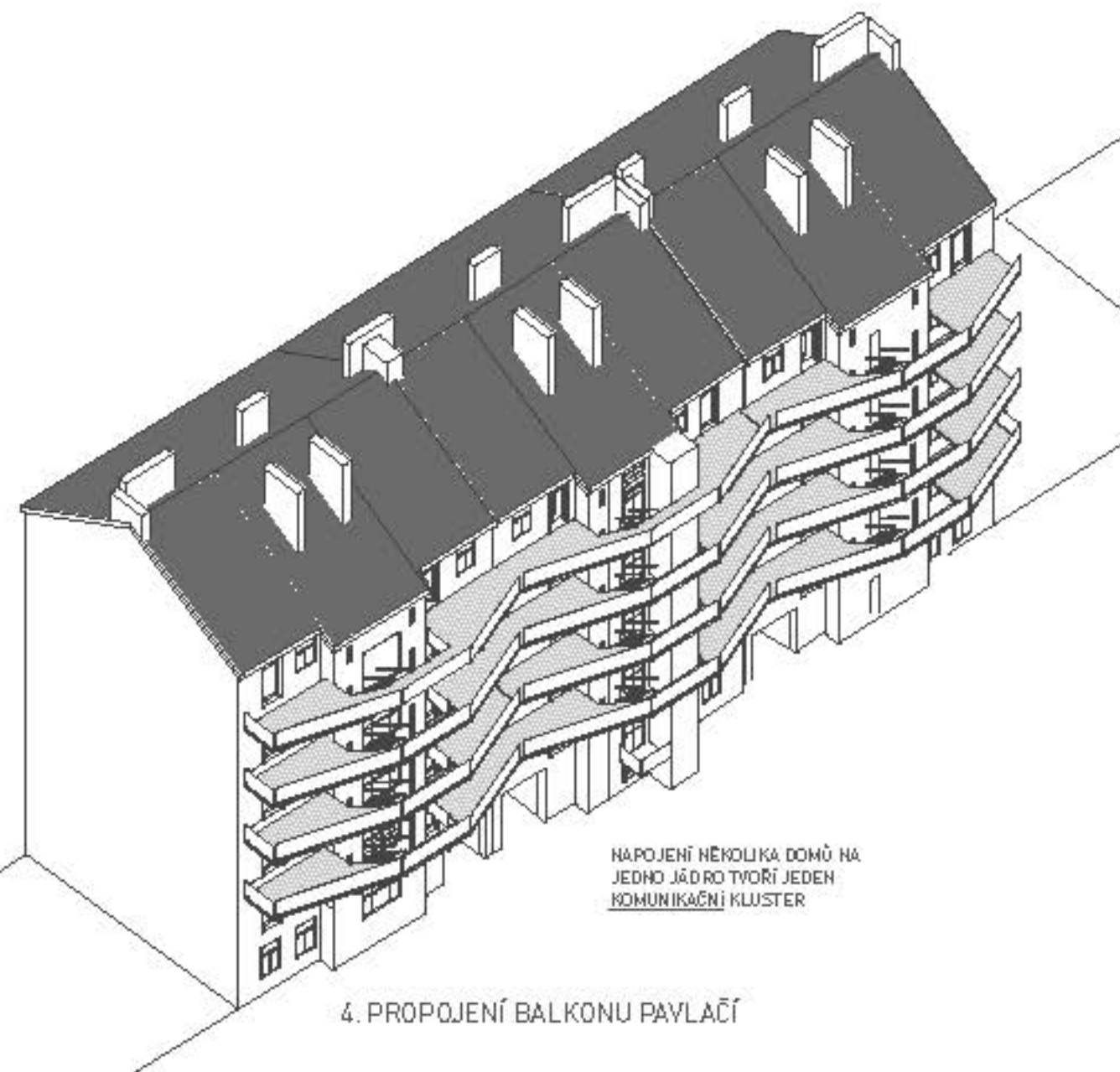
1. BALKONY

2. VÝTAH

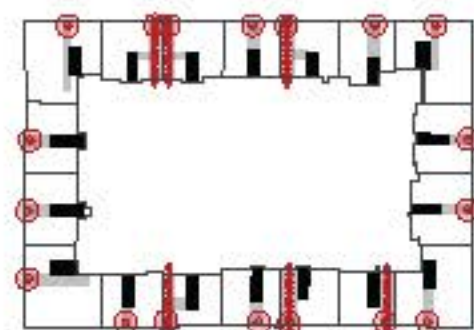
3. BALKONY / VÝTAH

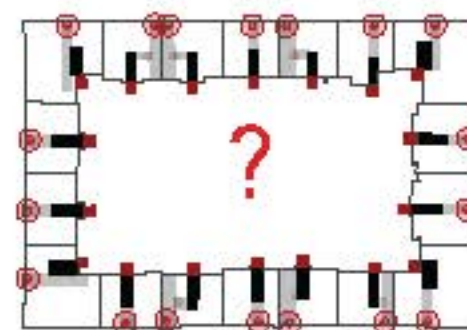
NAPOJENÍ NĚKOLIKA DOMŮ NA
JEDNO JÁDRO TVOŘÍ JEDEN
KOMUNIKAČNÍ KLUSTER

4. PROPOJENÍ BALKONU PAVLAČÍ

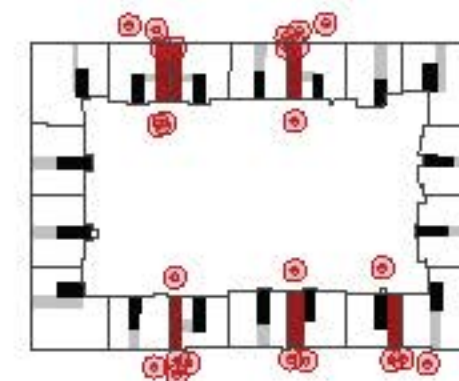
DŮM - TĚLO - BLOK
BALKONY vs. PAVLAČE
VÝVOJ A EFEKTIVITA VYUŽITÍ

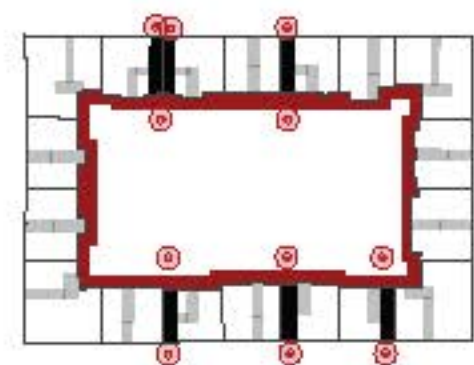
1 18x vstup
6x průchod

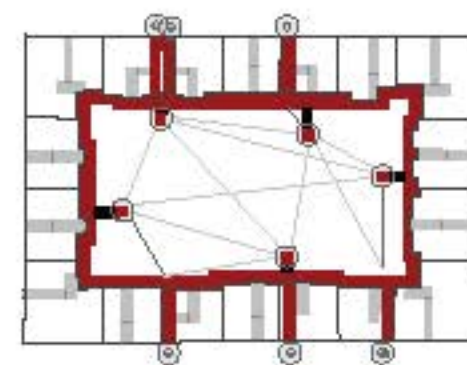
2 18x výtah ?

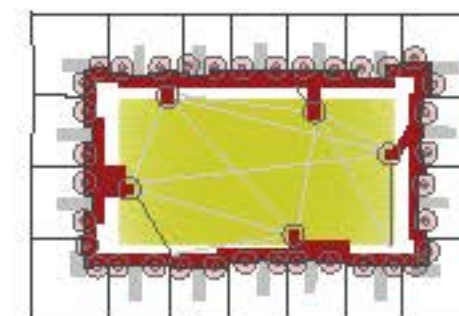
3 koncentrace vstupů do domů
přes vnitroblok

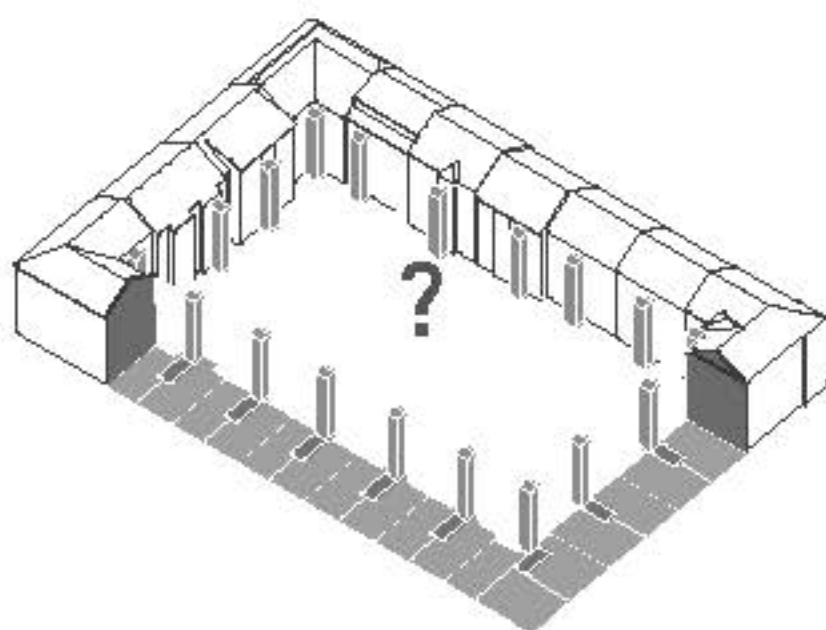
4 pavlače
6x průchod

5 5x výtah

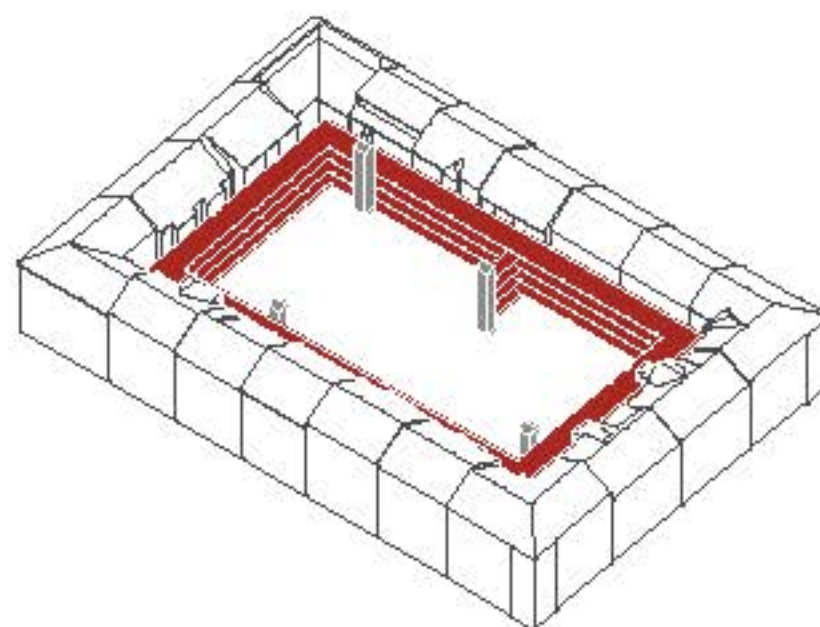

6 koncentrace vstupů do bytů
přes pavlače

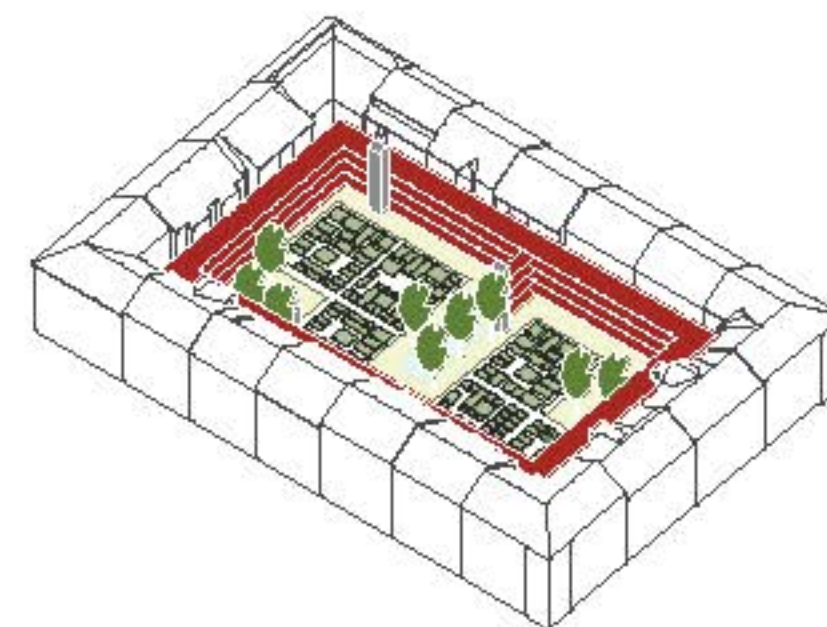
- 1 Výtahy jsou a někde teprve vznikají. Většinou jsou venkovními přístavkami napojenými na mezipodesty schodišť.

Dům vedle domu. Blok od bloku.
Až nakonec budou úplně všude?
Opravdu je to efektivní a žádoucí
konečný stav?

- 2 Propojení pavlačí není jen společnou venkovní chodbou. Pavlače jsou o komunikaci.

Jsou extenzí obytného prostoru.
Ruku v ruce s žádoucí změnou
typologie původních domů. Se
sdílenými výtahy a schodišti se
stávají hlavním komunikačním
prostorem vnitrobloku.
Vnitroblok je srdcem bloku.

- 3 Očištěný vnitroblok je naplněn původem neměstskou funkcí. Přesto funkcí, která je v současnosti ve městech populární. Urban gardening.

Praktický pěstitelský dopad je možná
zanedbatelný, ale sociální sjednocení bloku,
vizuální, prostorové i funkční, znamenají velkou
změnu. Vesnici ve městě.

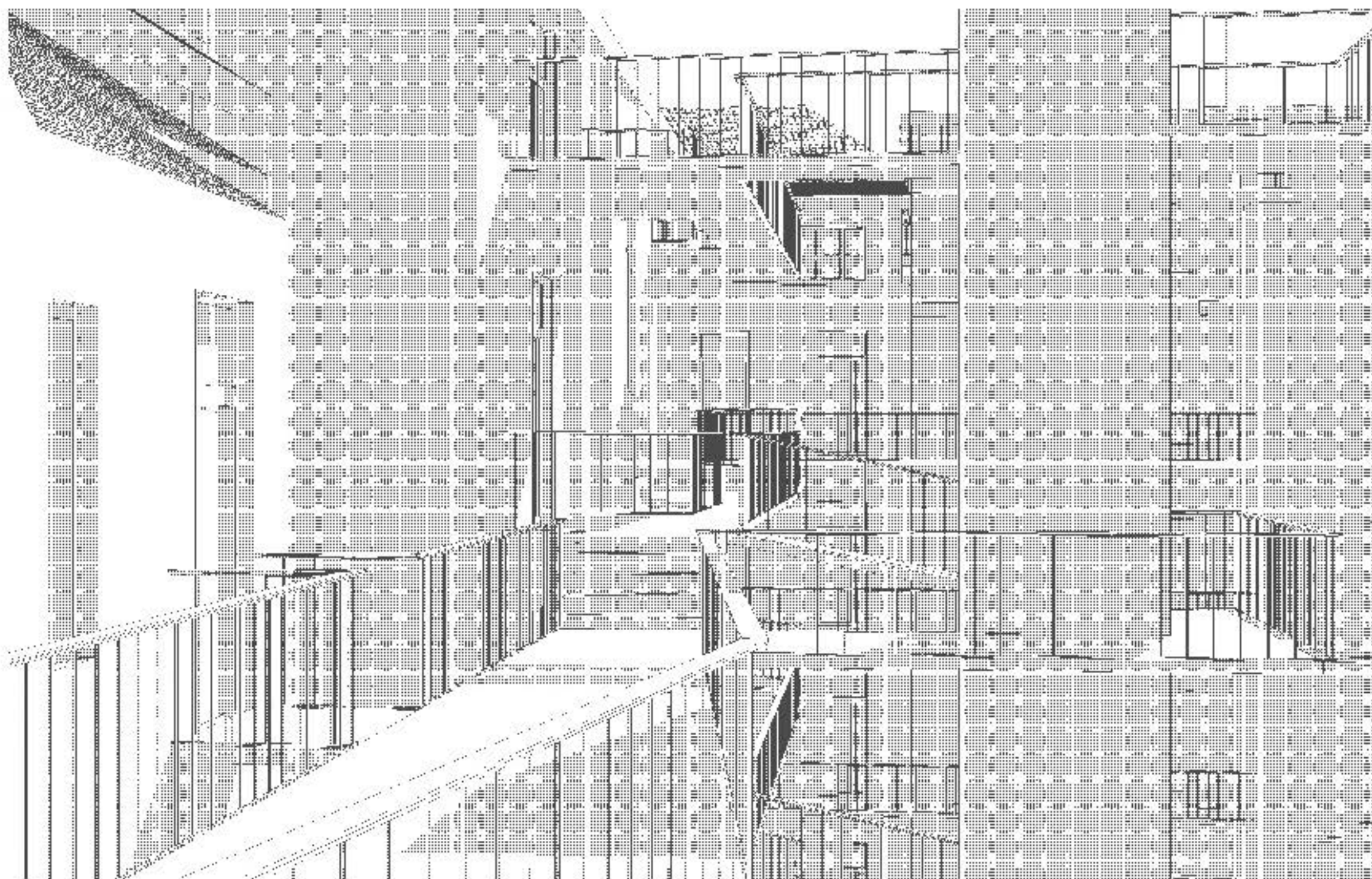

Pavlače jsou propojeny schodišti a
lávkami.

Důležitým principem je také
respektování současných kvalit
vnitrobloků, kterými mohou být
například vzrostlé stromy.

BLOK - BYTOVÁ ČÁST
PAVLAČE
MĚŘÍTKO BLOKU

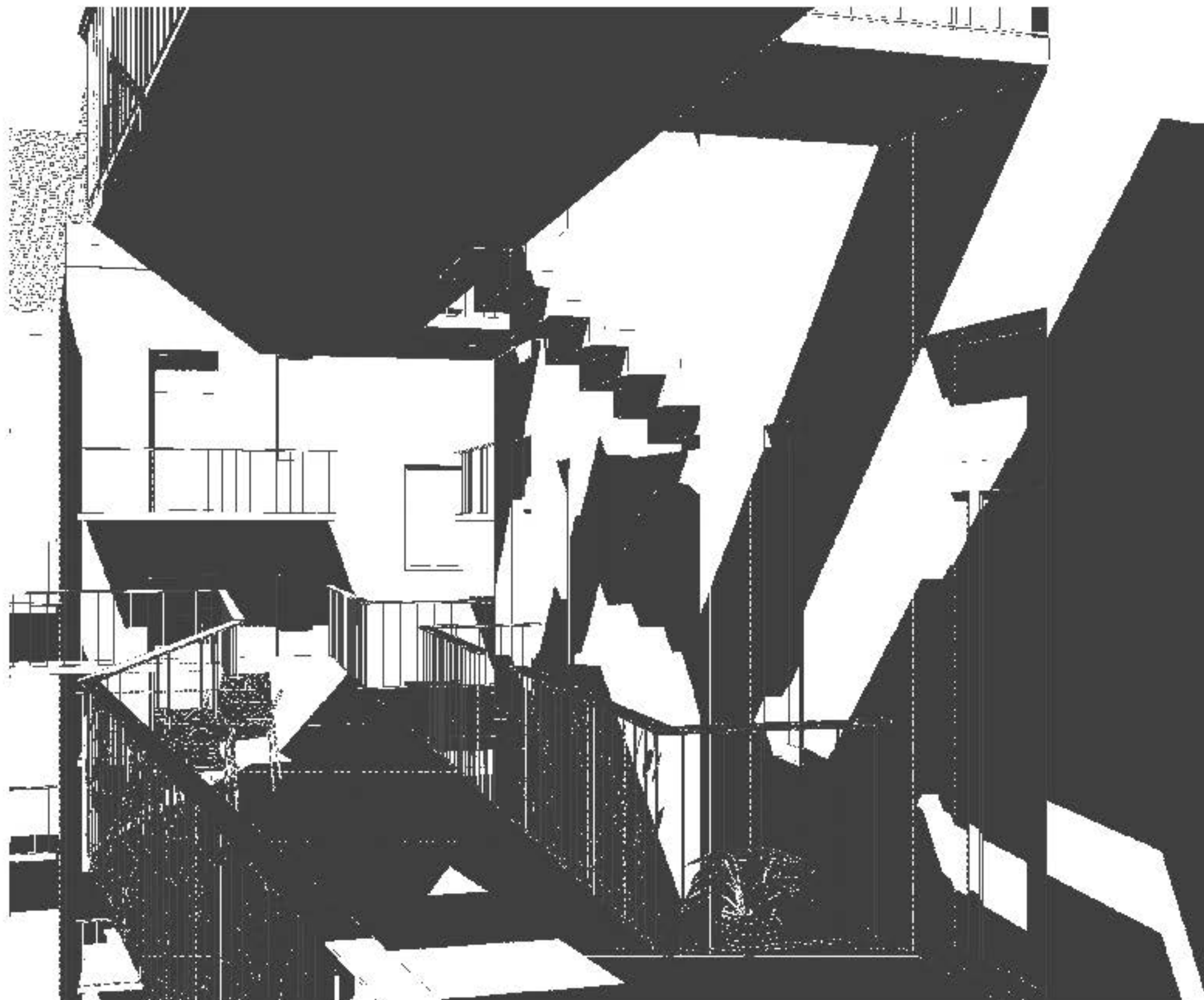

Koncentrace společných vertikálních komunikací pro skupinu domů - klastr je ohniskem bloku, ve všech podlažích.

Napojení pavlači je řešeno malými schodišti a také rampou.

**BLOK - BYTOVÁ ČÁST
PAVLAČE**
MĚŘÍTKO KLASTRU

Typologie pavlačí je pestrá. Jedním z typů je pavlač s odstupem. Přístupy k bytům jsou přes krátký můstek.

Pavlače je tvarována, tak aby umožňovala zabydlování.

Odstup také umožňuje umístění propojovacího schodiště s mezipodestami původních schodišť.

BLOK - BYTOVÁ ČÁST
PAVLAČE
MĚŘÍTKO BYTU

- ▭ Jilno vřtroj s ochabie 3 jake s volně vs. 400' se tur. 2000
- ▲ vstupní otčeri

- 1. úroveň k. ob. m. 1.0
- 2. úroveň k. ob. m. 1.0
- 3. úroveň k. ob. m. 1.0
- 4. úroveň k. ob. m. 1.0
- 5. úroveň k. ob. m. 1.0

1.NP

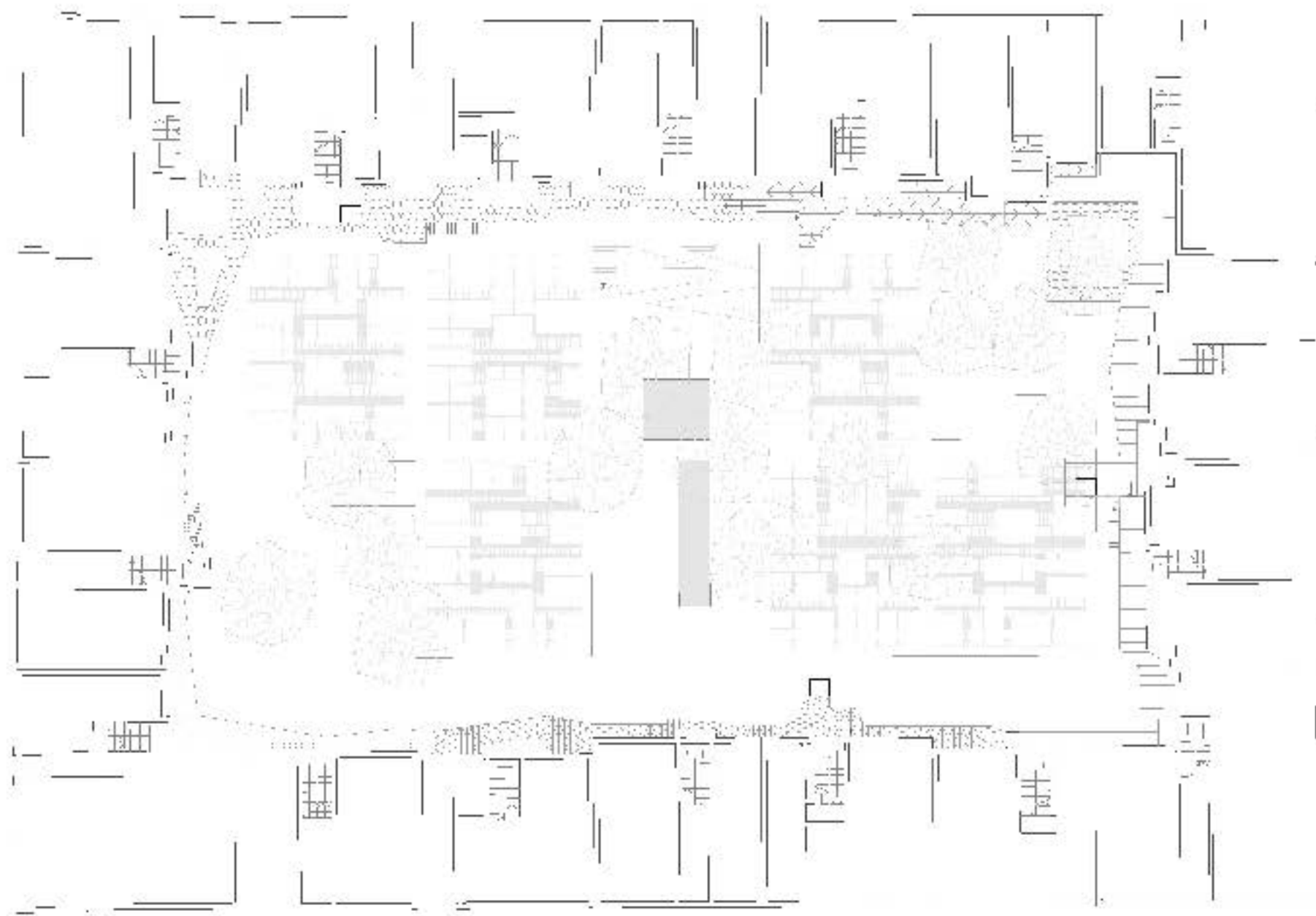
0 1 5 10 20 m

2.NP

- zeleň, osvětlení a schodiště (příkrytí kolektivní) - společná zeleň, osvětlení, zeleň
- osvětlení kolektivní
- balkon

1. úroveň: balkon, schodiště
2. úroveň: balkon, schodiště

0 1 5 10 20
m

3.NP

- Čára vytváří a ohraničuje jako symbolizuje vnitřní vymezení
- Kresba pro střešní násepky ve vertikální poloze
- Žaluzie

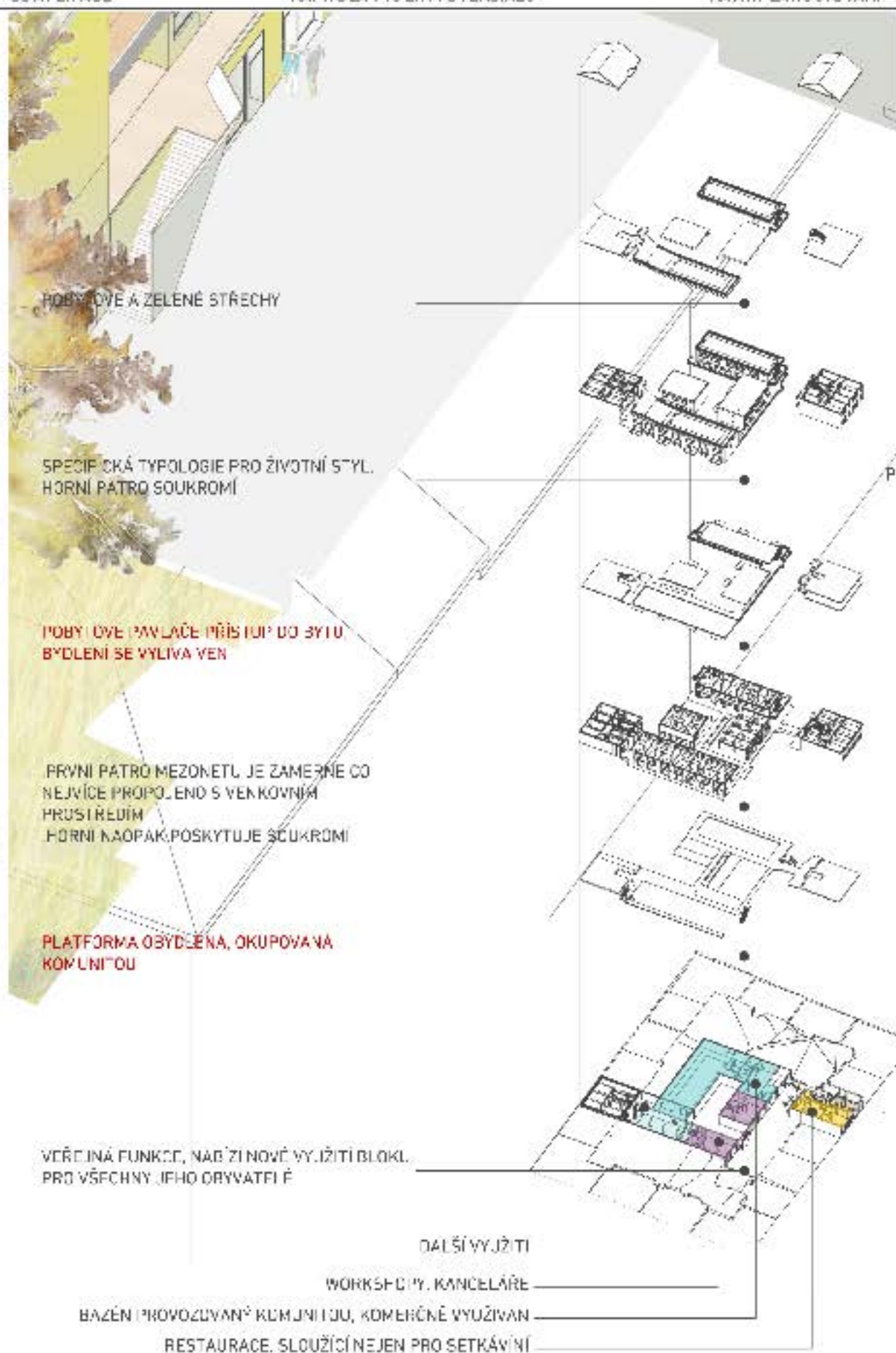

POPIS FUNOVÁNÍ VESNICE VE MĚSTĚ

Navržený soubor staveb vychází z aplikace na konkrétní blok č. 513.

Nová zástavba důsledně vymezuje prostory na rozhraní s okolními stávajícími domy.

Vytváří další filtr v původní řadě ulice - vnitroblok a využívá terénního rozdílu ulic Slezské a Korunní. Viz principy zakopání / podesta.

V tomto prostoru jsou navrženy rozšíření uliční kavárny (princip přesah do vnitrobloku), vstup do bazenu (p. veřejná funkce) a pronajimatelné nebytové prostory.

Bezbariérový vstup na platformu "vesnice" je řešen v napojení na rekonstruovaný dům při ulici Slezská.

Díky výše popsanému rozhraní je nová zástavba řešena jako otevřené komunitní bydlení.

Jednotlivé domy mají shodnou typologii oboustranného mezonetového bydlení. Na jednu stranu otevřenou, směrem do komunity nebo do dostatečně volného okolního prostoru - balkony nebo předzahrady. Na druhou stranu orientovanou vstupy (pavlače, parter).

Vertikálně je struktura členěna na dva mezonety na sobě. Přičemž spodní úroveň předzahradky / vstupu je opatřeno výše přepsáno do formy balkonu / pavlače. Jeden z domů je do společného prostoru dvora orientován obytnou pavlačí.

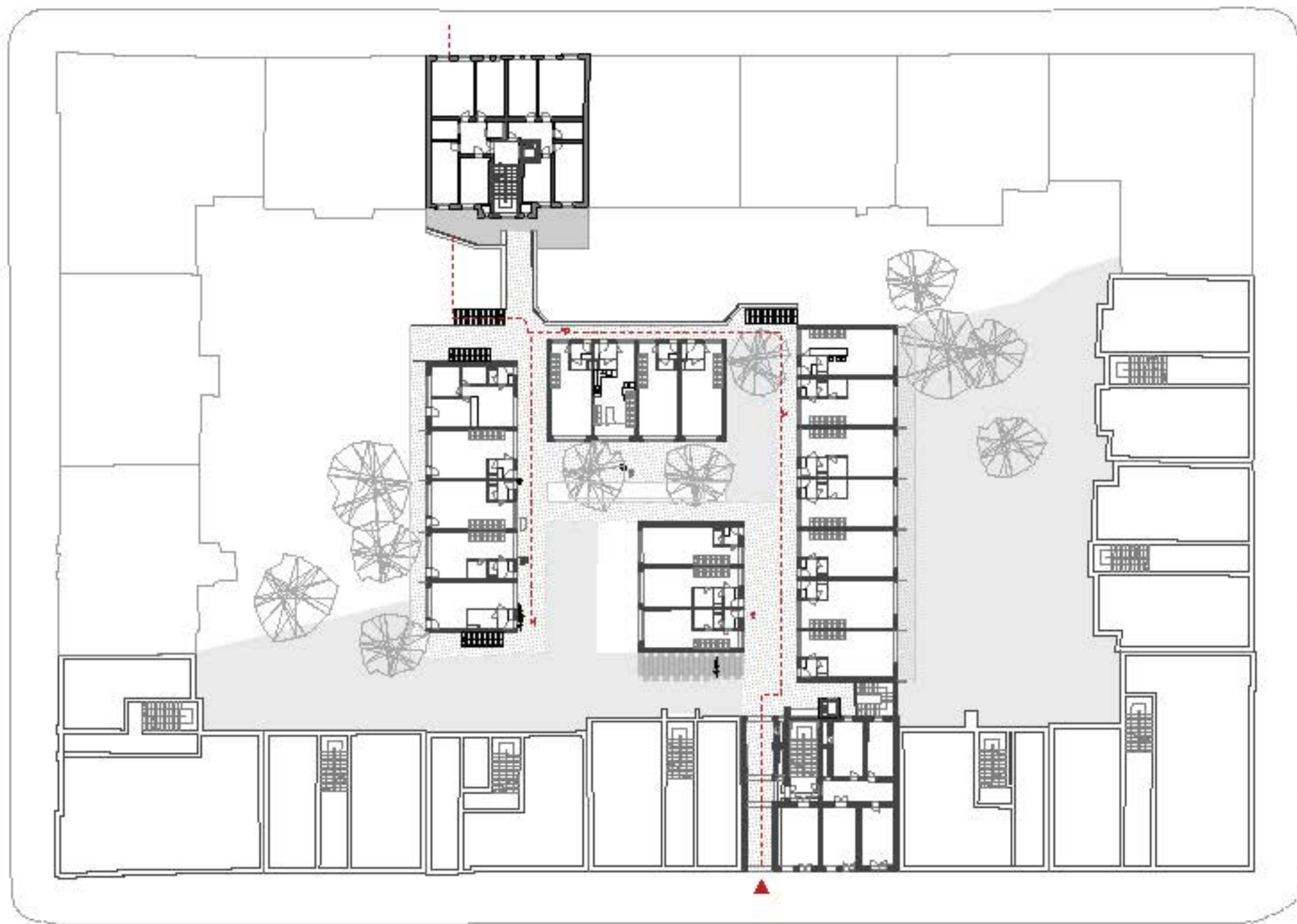
Toto členění vytváří vždy jednu úroveň sdílenou, s nižší mírou soukromí, a druhou horní soukromou.

1.PP

0 2 10 20 40
m

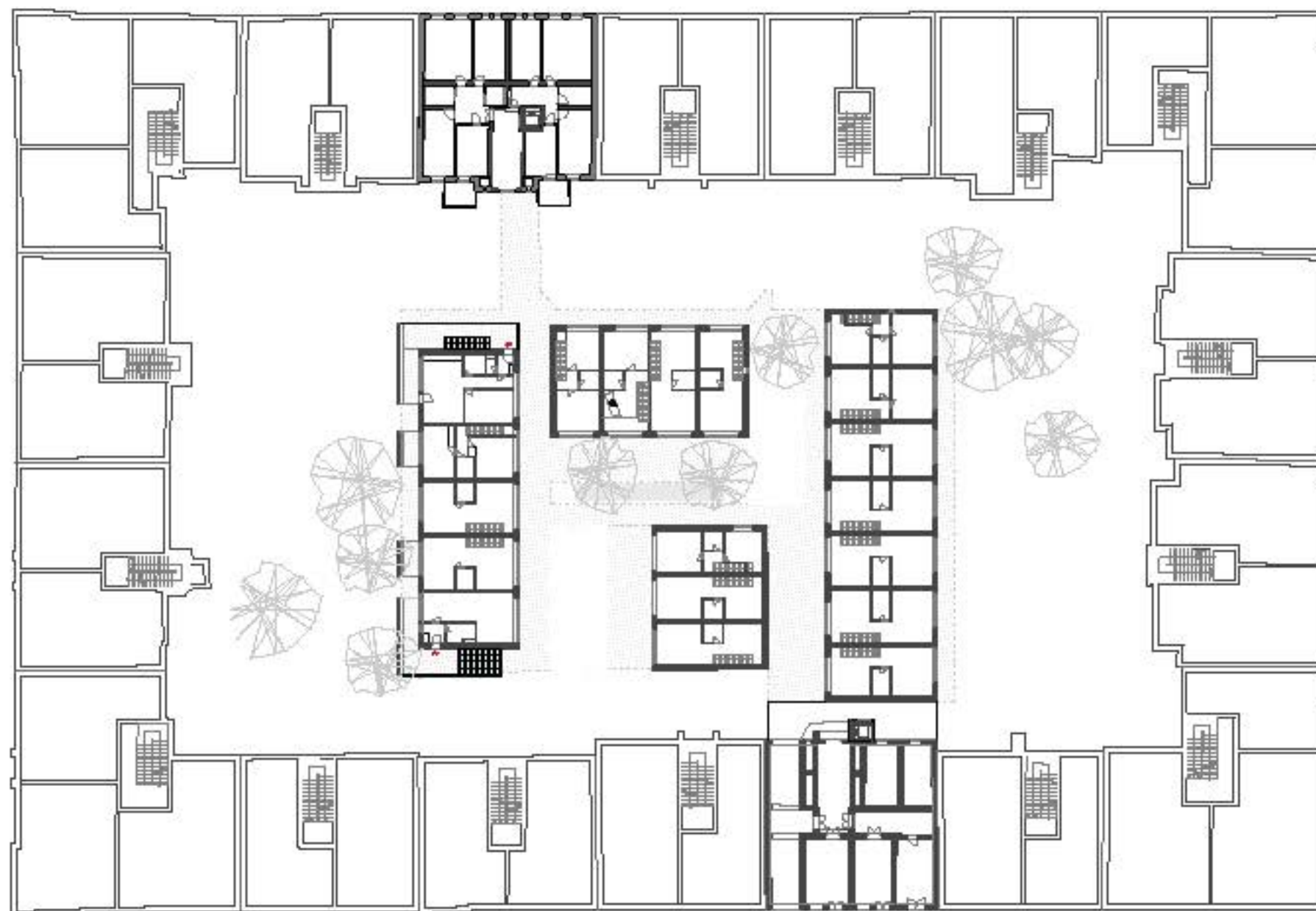

1.NP

0 2 10 20 40
m

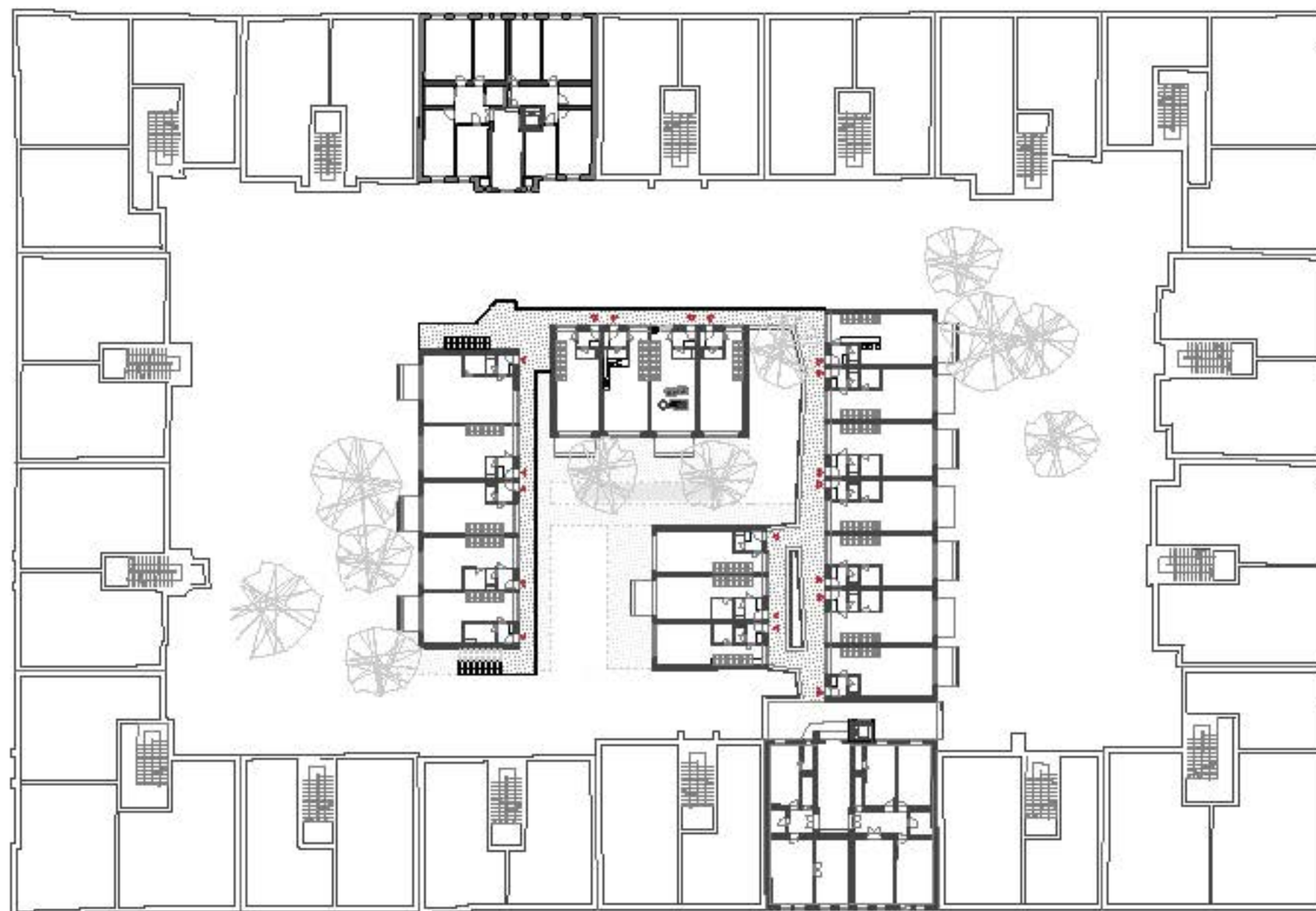

2.NP

0 2 10 20 40
m

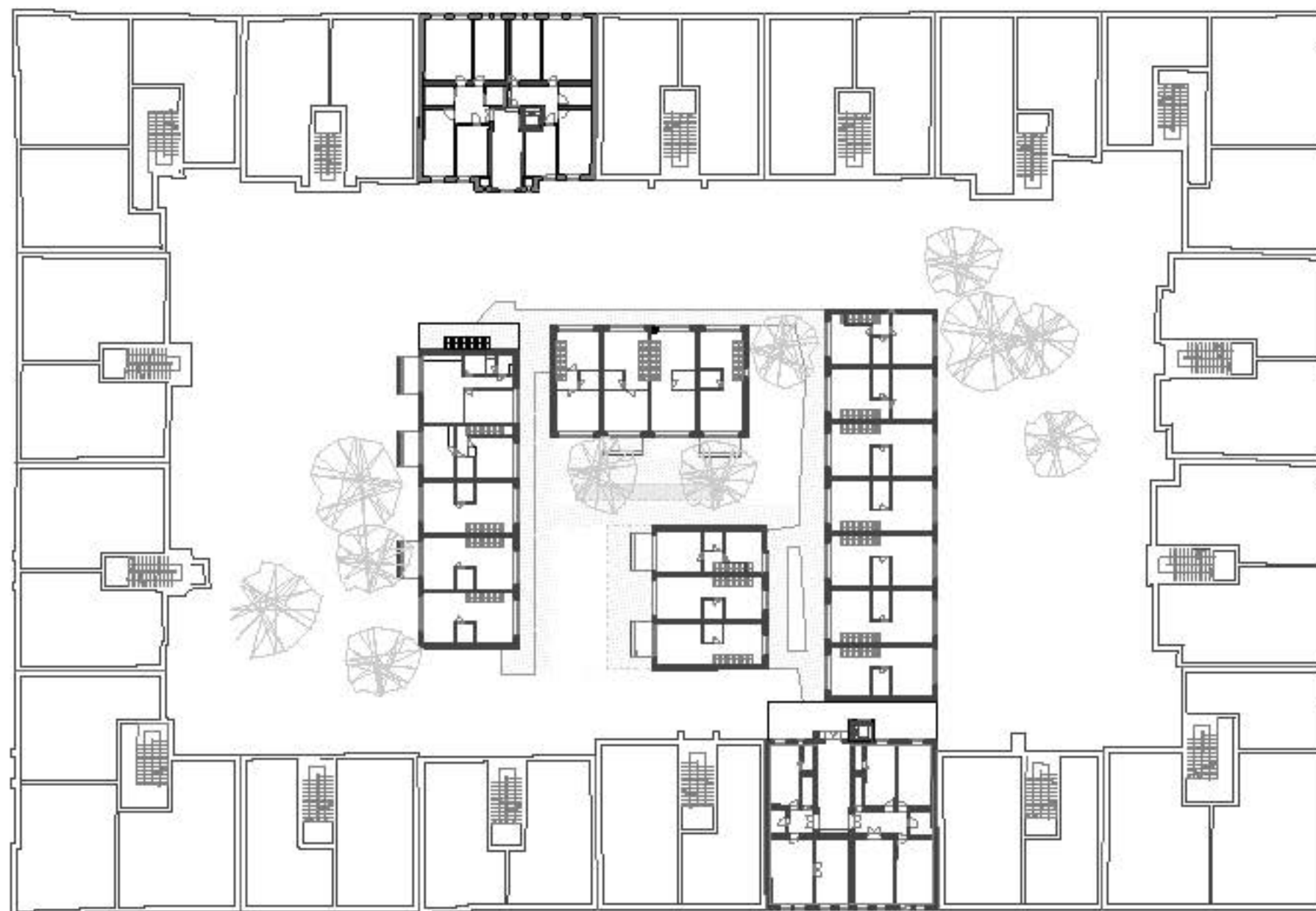

3.NP

0 2 10 20 40
m

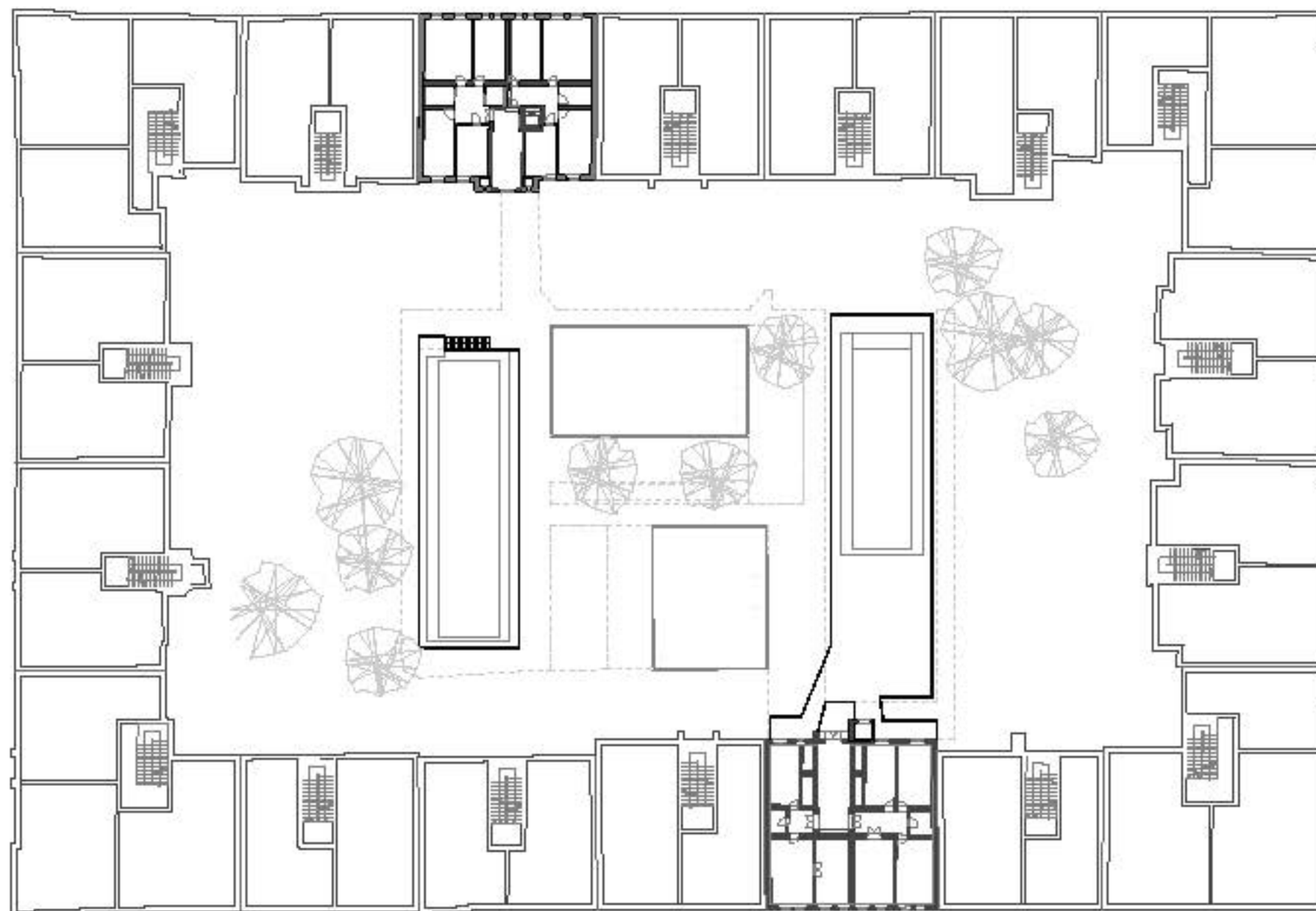

4.NP

0 2 10 20 40
m

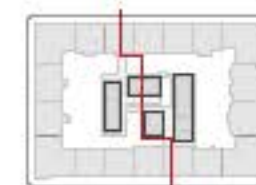

5.NP

0 2 10 20 40
m

ZAHUŠŤENÍ - VESNICE VE MĚSTĚ

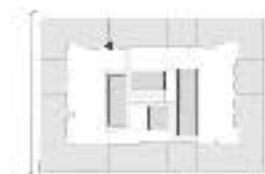
ŘEZ

0 1 5 10 20 m

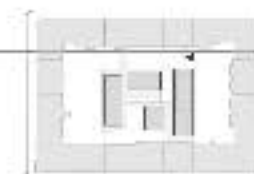
VSTUP

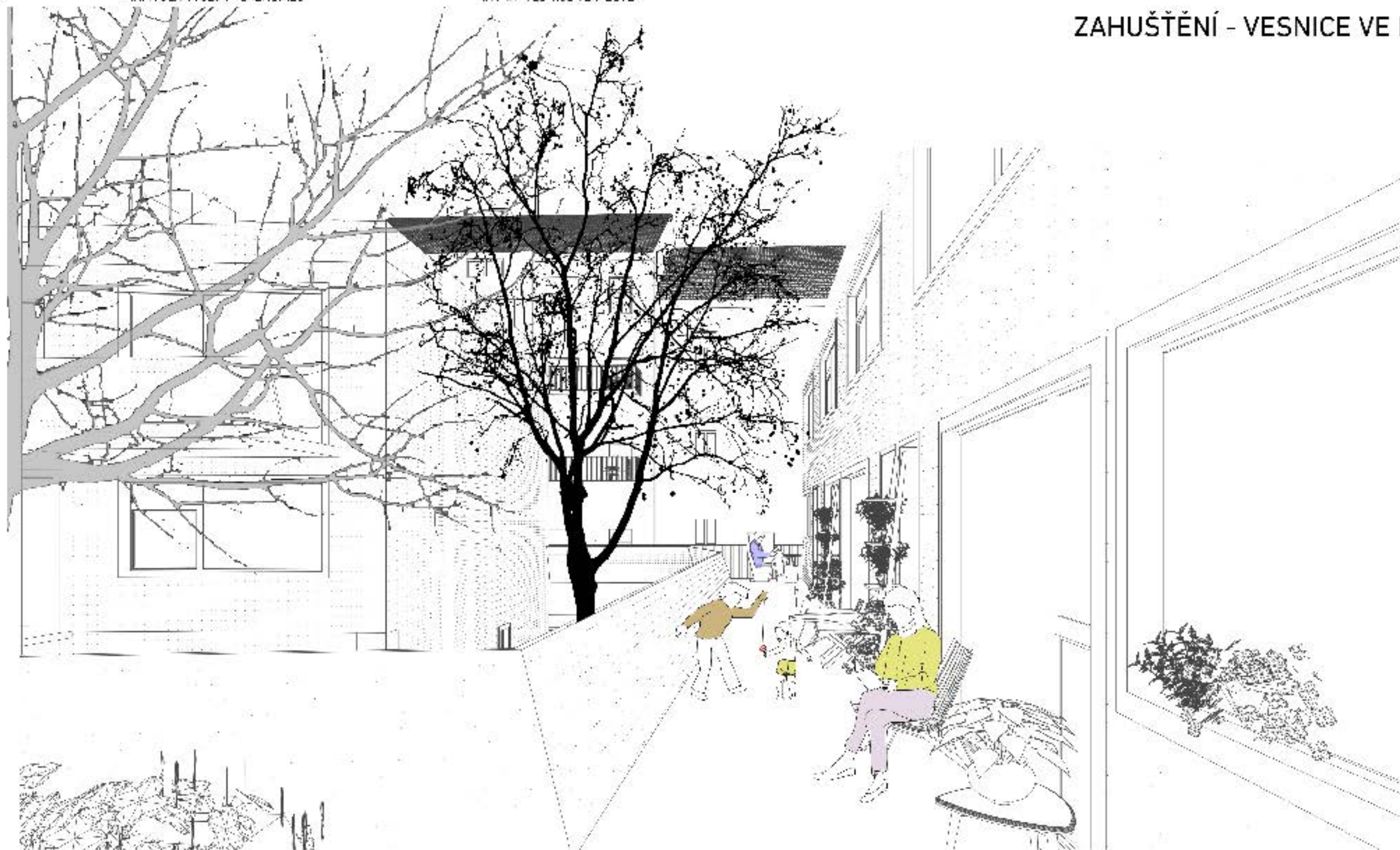
Vstup do vnitrobloku ústí na malý dvůr s kavárnou.

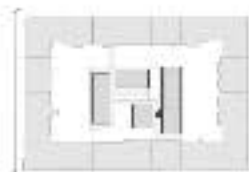
PŘEDPROSTOR

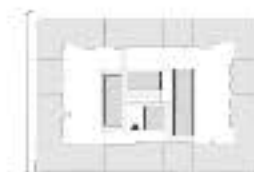
Nefornální předprostor před pracovními prostory slouží jako filtr z ulice.

PAVLAČE

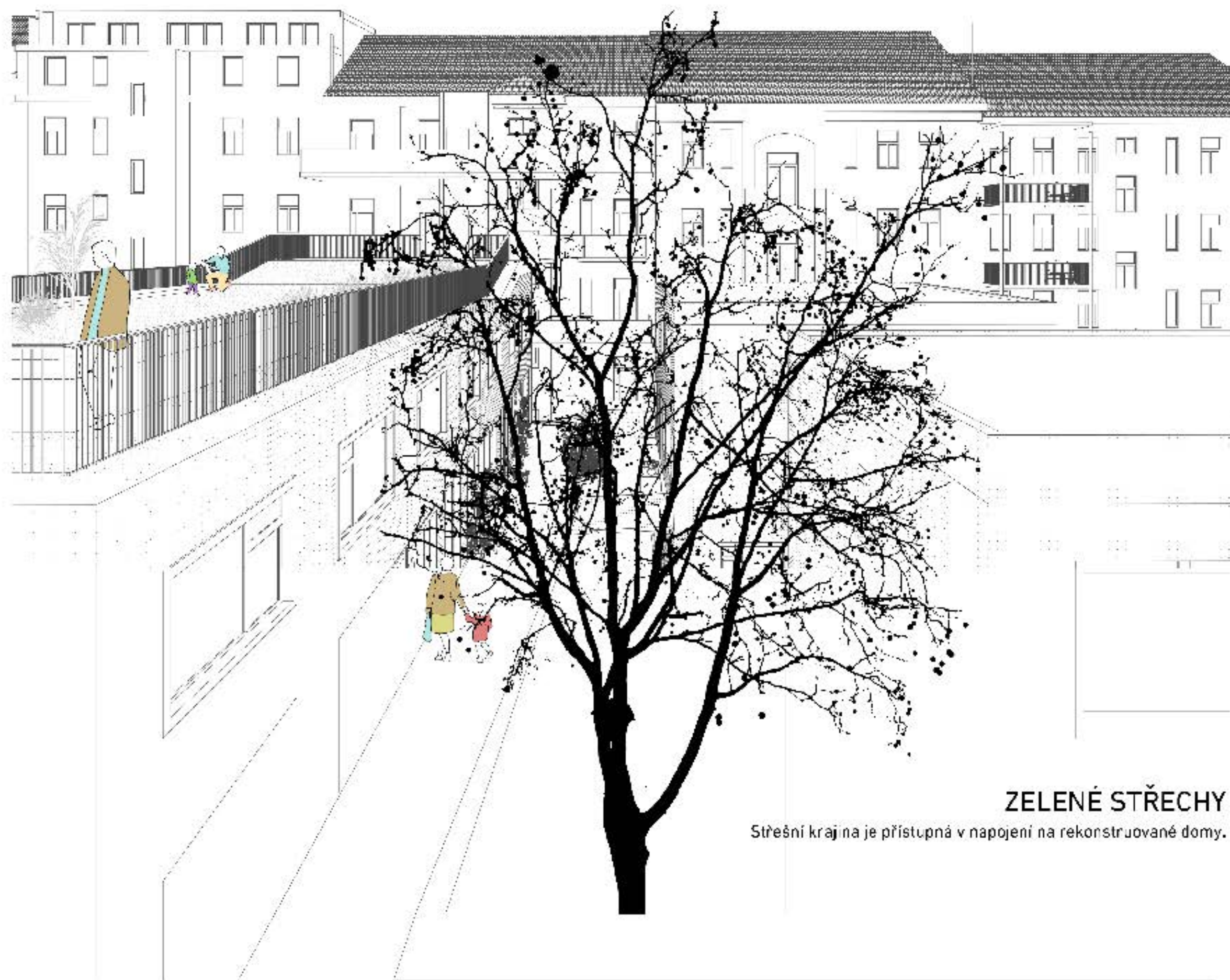
Prostor bytů se rozrůstá o obytné pavlače.

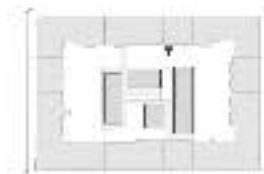
DVŮR

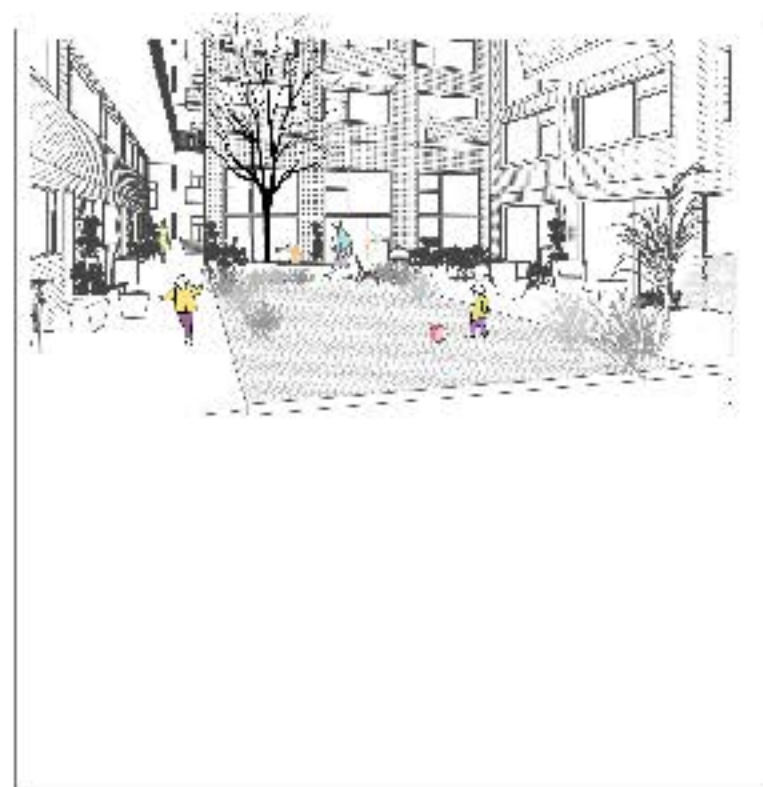
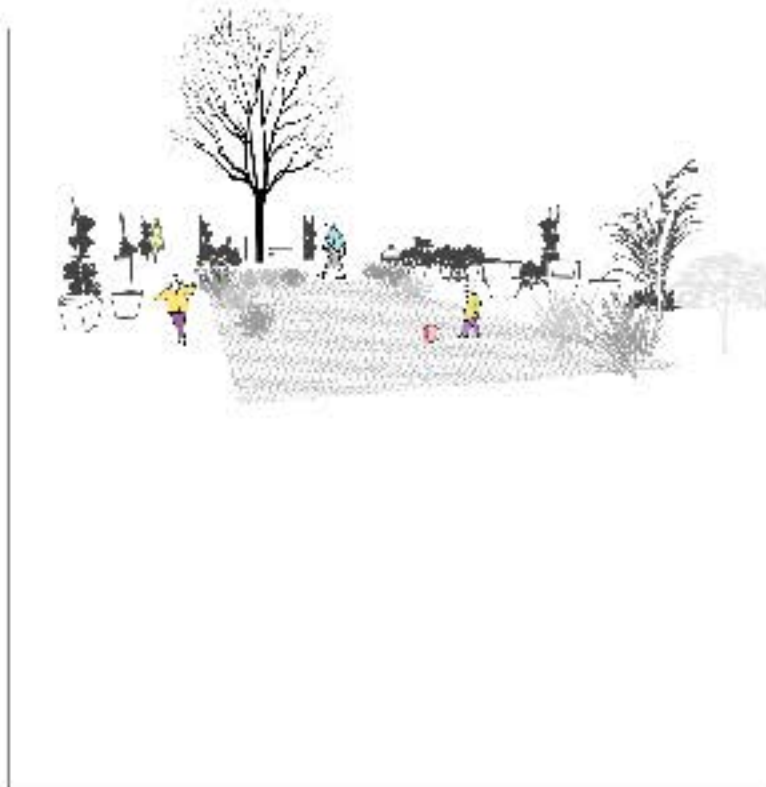
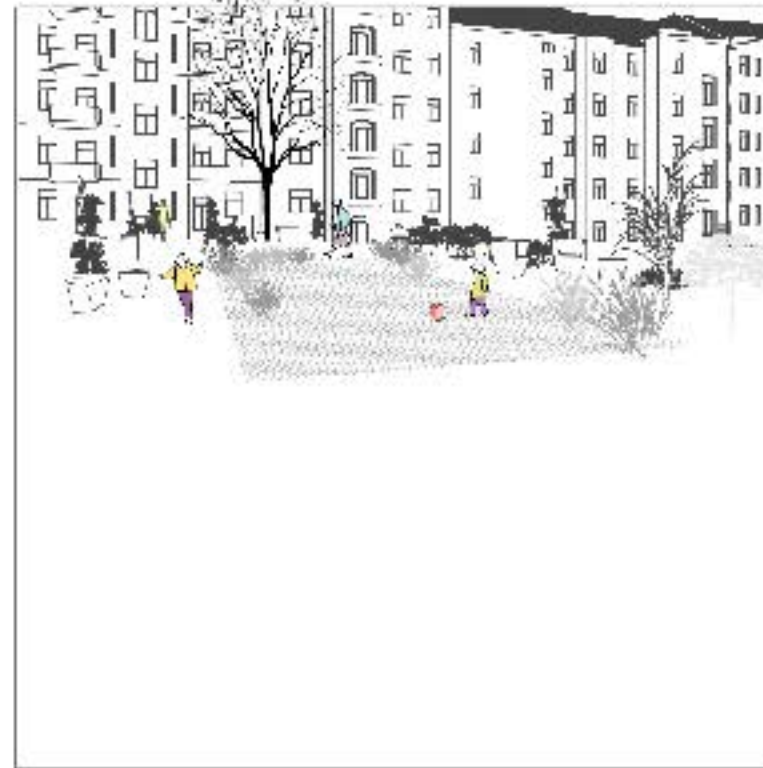
Vnitřní dvůr působí jako jeden sdílený prostor.

ZELENÉ STŘECHY

Střešní krajina je přístupná v napojení na rekonstruované domy.

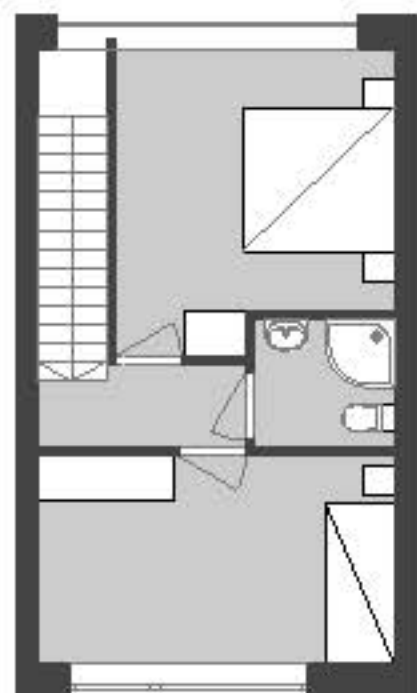
SEMKNUTOST POROVNÁNÍ ATMOSFÉRY

Původní struktura bloku ve srovnání s návrhem.

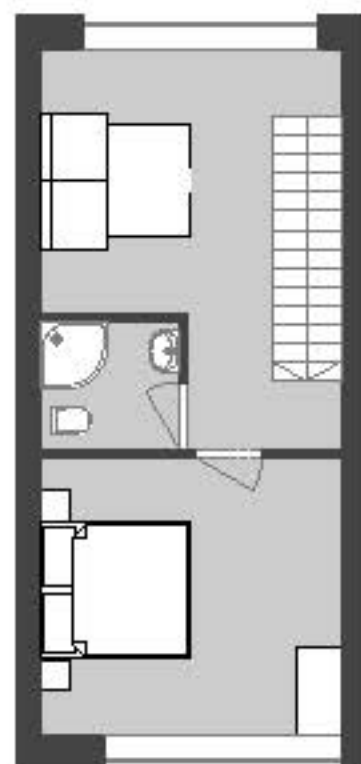
ZAHUŠTĚNÍ - VESNICE VE MĚSTĚ

Mezonetový byt 1
celková plocha 70,2 m²

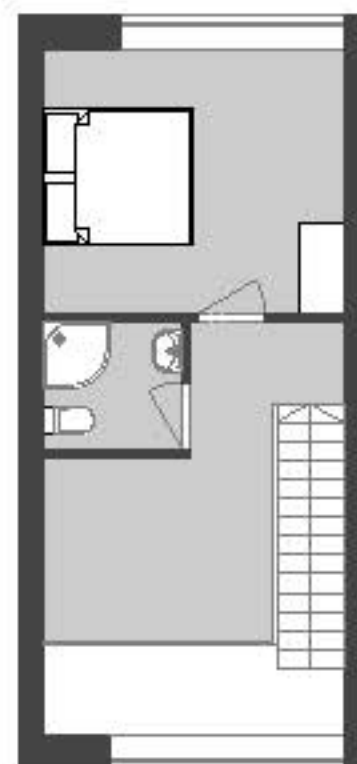
2. úroveň	33,0 m ²
chodba	3,0 m ²
koupelna	3,2 m ²
ložnice	13,9 m ²
ložnice	12,9 m ²

Mezonetový byt 2
celková plocha 70,1 m²

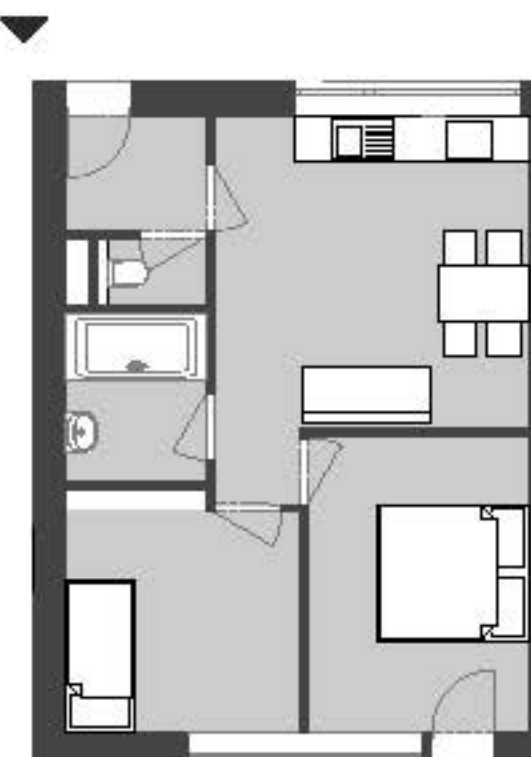
2. úroveň	35,6 m ²
pracovna	17,7 m ²
koupelna	3,1 m ²
ložnice	14,8 m ²

Mezonetový byt 3
celková plocha 63,0 m²

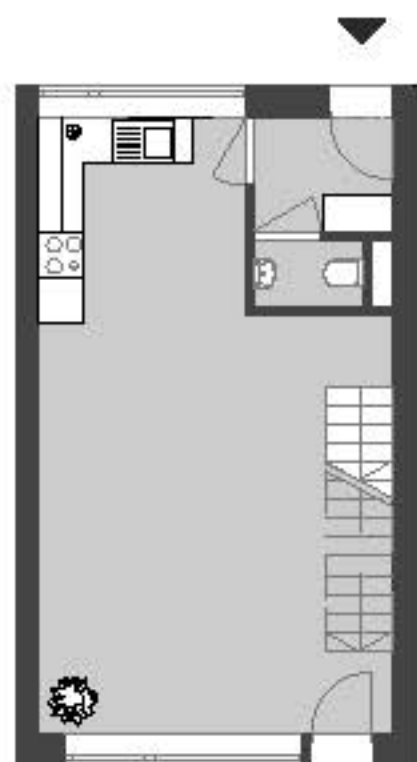

1. úroveň	35,3 m ²
zábveř	3,3 m ²
WC	1,6 m ²
Obývací pokoj	30,4 m ²

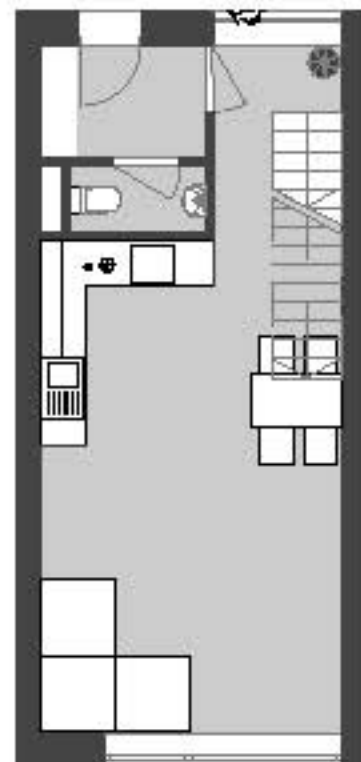
Jednopodlažní rohový byt
celková plocha 50 m²

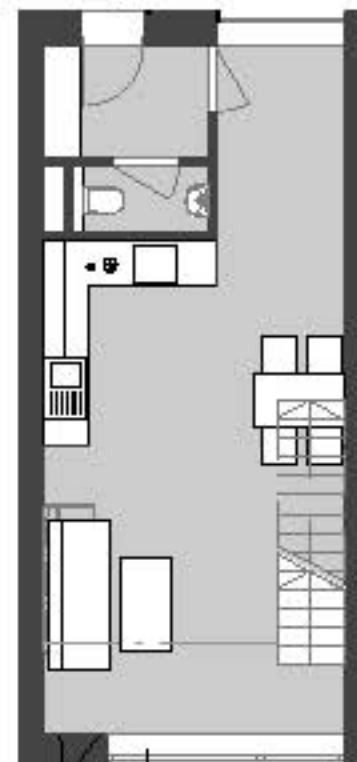
zábveř	2,6 m ²
WC	1,3 m ²
koupelna	4,7 m ²
Obývací pokoj	20 m ²
pokoj 1	11,4 m ²
pokoj 2	9 m ²

1. úroveň	37,2 m ²
zábveř	2,9 m ²
WC	1,3 m ²
Obývací pokoj	33,1 m ²

1. úroveň	34,5 m ²
zábveř	2,5 m ²
WC	1,6 m ²
Obývací pokoj	30,4 m ²

2. úroveň	27,6 m ²
pracovna	10,4 m ²
koupelna	3,1 m ²
ložnice	14,1 m ²

BYTY - PŮDORYS

0 1 5 10m

ZAHUŠTĚNÍ - VESNICE VE MĚSTĚ

Střechy jsou zelené, z části přístupné, s napojením na okolní domy v bloku, které je mohou využívat jako pochozí terasy.

Mezonetové byty jsou příčně přístupné a provětratelné.

V prvním podlaží mají jasně vymezenou předzahrádku - čelo a vstup - záda.

Na úrovni 3.np toto čelo reprezentuje balkon - záda pavlače.

Dispozice jsou variabilní. Jednoduchý konstrukční systém umožňuje spojování vícero jednotek.

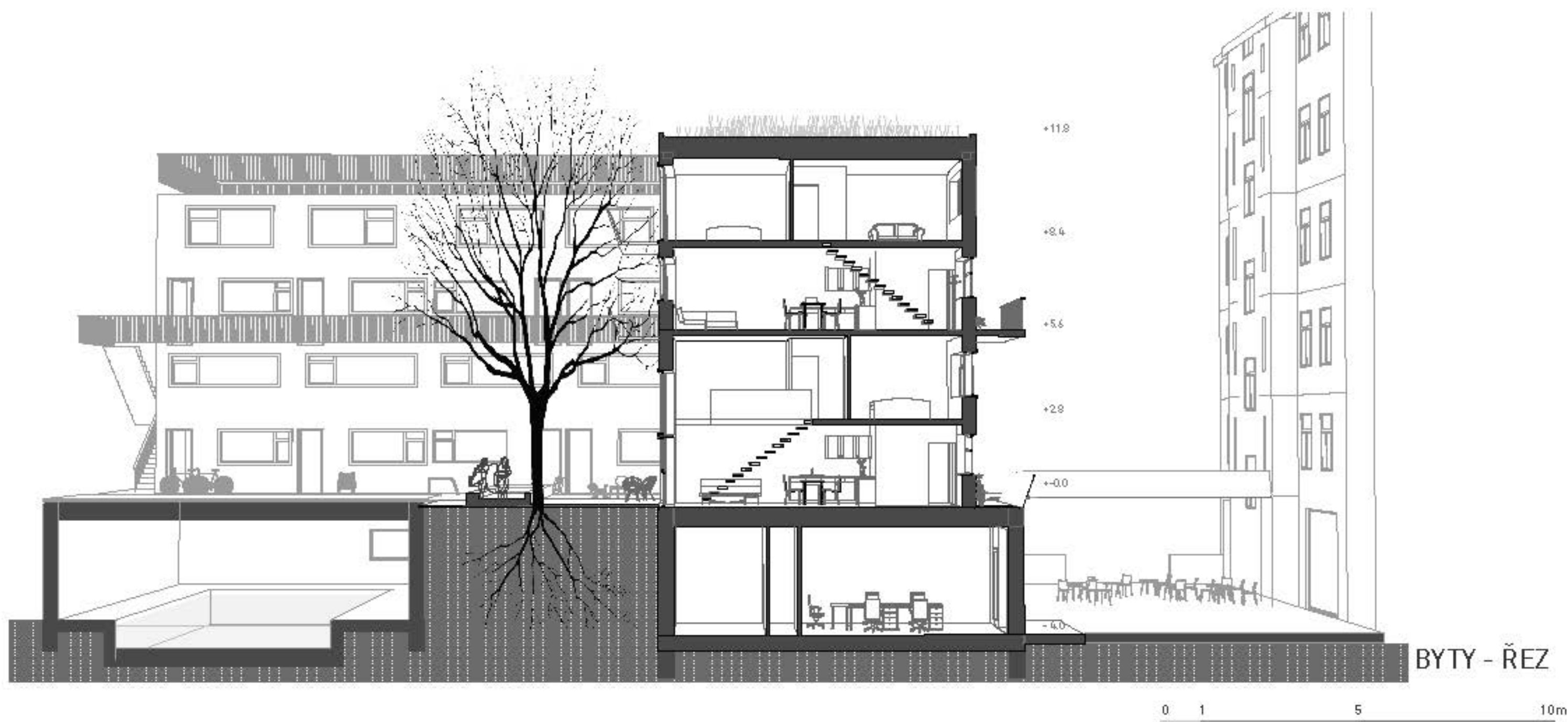
První podlaží bytů je obytné. Druhé podlaží je intimnější, spací s hygienickým zázemím.

Schodiště může být otevřené s galerií (spodní byt) nebo uzavřené s dvěma pokoji a zázemím na patře (horní byt).

Orientace domů ve vnitrobloku se jasně staví k rozhraním a vymezuje okolní prostor.

Vstupní fasády a pavlače jsou orientovány navenek. Uvnitř tak vniká uzavřené prostředí komunity, která chce bydlet pospolu. Jako na vesnici.

Spodní podesta v návaznosti na parter bloku a ulice obsahuje pracovní studia. A veřejně přístupný bazén.

SHRNUTÍ

Zvolení jednoho reprezentačního bloku má opodstatnění s ohledem na srovnání výsledků různých přístupů.

Dva vybrané scénáře, navržené v části aplikace do detailu, ve své podstatě prověřují jednotnou vizi bloku - Vesnici ve městě.

Činí tak ale v odlišné míře, různými metodami, s rozdílnými principy a také výsledky.

Podstatou **obrácení bloku naruby** je pouhá změna vazeb stávající formy. Ve svém extrému zásah zevnitř směrem ven proměňuje celý původní blok a vytváří jakýsi skrytý super(vnitro)blok. Je více o domech a lidech, kteří v nich žijí.

Scénář **zahuštění** je odlišný už v míře zásahu. K jeho realizaci není potřeba aktivní účasti každého ze současných obyvatel bloku. Vychází ze stavu změny dvou protilehlých domů a z rozšíření tohoto záměru o několik mezilehlých zanedbaných pozemků.

Společná je změna prostředí. Prostředí, které vytvářejí struktury, které dnes považujeme s určitou nádsázkou za ideální a hotové.

Práci lze vnímat jako kontinuálně popsaný příběh, na jehož konci jsou dva návrhy změny jednoho bloku.

Lze ji ale číst i v opačném směru nebo dokonce nesouvisle a nashromážděné informace jednotlivých kapitol dávat do souvislostí nových.

METODA

DIAGRAM VAZEB DIPLOMOVÉ PRÁCE

